

B. Kaupungin irtainta omaisuutta ja rahatointa koskevat asiat.

Kaupunginkas-
san katsastus-
miehet.

Kaupunginkassan katsastusmiehiksi valitsi ¹⁾ kaupunginvaltuusto herrat Lindforsin ja Roustin sekä heidän varamiehikseen herrat Huberin ja O. Rosenqvistin.

Kaupungin
1914 vuoden tilit
ja hallinto.

Käsitellessään kertomusta 1914 vuoden tilien ja tilinpäätöksen tarkastuksesta oli kaupunginvaltuusto kesäkuun 8 päivänä 1915 myöntänyt asianomaisille tilittäjille vastuunvapauden, mutta tehtyjen muistutusten johdosta lähettänyt asian budjettivaliokuntaan, jonka tuli antaa tarpeelliset lausunnot ja ehdotukset.

Toukokuun 10:ntenä 1916 päivätyssä valiokunnan mietinnössä ²⁾ oli eri lauta- ja johtokuntain antamat selvitykset etusijassa määrärahain ylityksestä sekä niihin liittyvä valiokunnan lausunto. Valiokunnan ehdotuksen mukaisesti katsoi ³⁾ kaupunginvaltuusto, ettei nykyään ollut tarpeen muita toimenpiteitä, kuin että Kivelän sairaalan kirkkorakennuksen sisustamisesta sairaanhoitotarkoituksiin maksetut Smk 8,786:28 oli poistettava tileistä ja pantava maksettaviksi kaupunginvaltuuston käyttövaroista.

Vähäisiä muistutuksia tehtyään valiokunta lausui, että se puolestaan samoin kuin rahatoimikamarikin oli havainnut, että 1914 vuoden hallinto oli antanut odottamattoman suotuisan tuloksen niihin tavatomiin oloihin katsoen, joihin kaupunki yhtäkkiä joutui sodan puhkeamisen johdosta.

Kaupungin
1915 vuoden
tilit ja tilin-
päätös.

Kirjelmässä huhtikuun 27 päivältä lähetti rahatoimikamari valtuustolle rahatoimikonttorin laatiman kertomuksen ⁴⁾ kaupungin 1915 vuoden tileistä ja tilinpäätöksestä. Tilinpäätös oli yhteen vedettynä seuraava:

Tulot.

Käytetty säästö vuodelta 1914	Smk	400,000: —
Tuloja rahasäännön mukaan	„	21,789,215: 84
„ yli rahasäännön	„	2,560,986: 62
Säästöä määrärahoissa	„	1,093,382: 37
	Yhteensä Smk	25,843,584: 83

¹⁾ Valt. pöytäk. 11. 1. 4 §. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 26. — ³⁾ Valt. pöytäk. 16. 5. 5 §. — ⁴⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 30; valt. pöytäk. 6. 6. 4 §.

Menot.

Määrärahoja rahasäännön mukaan	Smk	22,189,215: 84
„ ylitetty	„	1,847,933: 65
Vajausta lasketuissa tuloissa	„	1,312,479: 77
	Smk	25,349,629: 26
Vuoden tulos, ylijäämä.....	Smk	493,955: 57
	Yhteensä Smk	25,843,584: 83
Edellä mainittu ylijäämää	Smk	493,955: 57
lisättyinä 1914 vuoden käyttämättömällä sääs- töllä eli.....	„	594,444: 06
antaa saldoksi vuoteen 1916	Smk	1,088,399: 63

Samalla kertaa esiteltiin maistraatin kirjelmässä toukokuun 13 päiväältä valtuustolle lähetetty 1915 vuoden tilintarkastajain antama tarkastuskertomus ¹⁾ ynnä sen oheinen selonteko revisionikonttorin toiminnasta mainittuna vuonna.

Kertomus kau-
pungin 1915
vuoden tilien ja
hallinnon tar-
kastuksesta.

Tilintarkastajat huomauttivat, että kysymystä rahatoimikamarin uudesti järjestämisestä ei enää käynyt sivuuttaminen, sillä tämän kunnallista hallintoa toimeenpanevan ja valvovan keskuselimen työvoimat eivät enää riittäneet suorittamaan kasvamistaan kasvavaa työtaakkaa.

Vaikkeivät tilintarkastajat olleet voineet kaikilta kohdin yhtyä revisionikonttorin tekemiin muistutuksiin, halusivat he kuitenkin erikoisesti huomiota ansaitsevina mainita eräät niistä, m. m. seuraavat:

Kaupunginvaltuuston tarverahain määräraha oli osoittautunut liian alhaiseksi lasketuksi; huolimatta 10,000 markan lisämäärärahasta oli kanslia tarpeellista ilmoitusta tekemättä ylittänyt lisämäärärahankin Smk:lla 3,815: 43. Poliisilaitos sekä kaasu- ja sähkölaitos osoittivat edelleen taipuvaisuutta ilmoitusta tekemättä ylittämään budjettiin merkityt määrärahat tuntuvilla summilla. Palolaitokseen nähden pitivät tilintarkastajat sopimattomana, että palomestari suoritti kaikki menot etuantina nostamistaan varoista; yleensä olisi etuantivaroja myönnettävä ainoastaan vähäisiin, viivyttelämättä maksettaviin menoihin. Edelleen olisi sairaankuljetusvaunujen ja -parien vuokrauksesta palolaitokseen syntynyt 28,000 markan rahasto merkittävä kaupungin tileihin ja hoidettava muiden rahastojen tavoin. Kaupungin teknillisten laitosten hallitus oli sallinut virka- ja palveluskunnan saada halkoja laitosten omain kustannusten hinnasta;

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 31.

samaten saivat sähkölaitoksen insinöörit ja eräät muut virkailijat maksuttoman valaistuksen, jommoista ei käynyt periaatteelliselta kannalta puolustaminen. Kaasulaitoksen menot sekalaisista ajotöistä pitäisi voida vähentää käyttämällä omia hevosia ja ajomiehiä. Verotettujen varain poistoa ja palautusta varten oleva määräraha oli tälläkin kertaa ylitetty kokonaisella Smk:lla 344,481: 45, minkätähden olisi tarpeellista tutkia tämän seikan syitä. Sen johdosta että muonitustoimikunta oli pankista ottanut lainaa 5 %:n korolla, huomauttivat tilintarkastajat, että pankissa huomattavan alhaista korkoa vastaan taikka aivan korottomina olevia kaupungin varoja olisi voitu käyttää tähän tarkoitukseen. Useat virastot panivat kuluvan vuoden määrärahoista maksettaviksi edellisen vuoden menoja, jommoista menettelyä ei voinut pitää oikeana.

Vastuunvapa-
us kaupungin
johto- ja lauta-
kunnille vuo-
delta 1915.

Näiden muistutusten johdosta päätti 1) kaupunginvaltuusto vaatia selityksiä ja lausuntoja rahatoimikamarilta, rahatoimikonttorilta, kaupungin teknillisten laitosten ja yleisten töiden hallituksilta, Marian sairaalan johtokunnalta sekä palotoimikunnalta, mutta samalla myöntää rahatoimikamarille ja kaupungin muille hallinnollisille johto- ja lautakunnille vastuun vapauden niiden toiminnasta ja tilityksestä vuonna 1915.

Kaupungin lah-
joitusrahastot
vuonna 1915.

Rahatoimikamarin välityksellä lähetettiin 2) valtuustolle rahatoimikonttorin kertomus kaupungin lahjoitusrahastojen 1915 vuoden tileistä ja tilinpäätöksestä. Siitä kävi selville, että pääomasäästö tammikuun 1 päivänä 1915 oli ollut Smk 3,945,684: 28 ja joulukuun 31 päivänä Smk 4,201,679: 85. Koroista oli vuoden varrella käytetty Smk 169,913: 95.

Vastuunvapaus
Sedmigrad-
skyn pienten-
lastenkoulun ja
Marian turva-
kodin johto-
kunnalle.

Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin 1915 vuoden tilien tarkastajat olivat havainneet nämä mallikelpoisesti pidetyiksi ja hallinnon hoidetuksi testamentintekijän ja voimassa olevan johtosäännön määräysten mukaisesti, mutta sitä vastoin tehneet muistuksen sitä johtokunnan päätöstä vastaan, että taloudenhoitajalle, luutnantti A. Fabritiukselle, ja hänen kuoltuaan hänen leskelleen oli myönnetty eläke. Asiaa esiteltäessä 3) piti kaupunginvaltuusto tätä menettelyä vääränä, minkätähden johtokunnalle myönnettiin vastuunvapaus sillä edellytyksellä, että puheenalaisen eläkkeen maksaminen lakkautettiin. Kohtuussyistä oli kuitenkin jo maksettu eläkemäärä, 200 markkaa, valtuuston käyttövaroista suoritettava takaisin rahastoon.

Päätös kotimai-
sen lainan otta-
misesta vahvis-
tettu.

Kirjelmässä helmikuun 1 päivästä ilmoitti 4) maistraatti, että k. senaatti oli tammikuun 25 päivänä 1916 vahvistanut lisätyn kaupunginvaltuuston marraskuun 16 päivänä 1915 tekemän päätöksen

1) Valt. pöytäk. 6. 6. 4 §. — 2) Valt. pain. asiakirj. n:o 30; valt. pöytäk. 14. 3. 6 §. — 3) Valt. pöytäk. 30. 5. 17 §. — 4) S:n 8. 2. 4 §.

12,000,000 markan määräisen kotimaisen lainan ottamisesta kaupungille kahta vuotta pitemmälle takaisinmaksuajalle, sillä ehdolla että, kun jokin osa tästä rahamäärästä käytettiin määrättyyn tarkoitukseen, oli eri päätös siitä kunakin kertana tehtävä ja k. senaatin tutkittavaksi alistettava.

Rahatoimikamarin tammikuun 13 päivänä tekemän esityksen johdosta valtuutti ¹⁾ kaupunginvaltuusto kamarin 350,000 markalla ylittämään 1915 vuoden menosäännössä verotettujen varain ja tulojen poistoa ja palautusta varten olevan määrärahan. Poisto johtui lähinnä k. senaatin päätöksistä keskinäisen henkivakuutusyhtiön Suomen sekä verotusta koskevassa ynnä erinäisissä muissa verotusasioissa sekä siitä, että lukuisilla verotetuilla työntekijöillä oli ollut työtä kaupungin ulkopuolella, minkätähden veroja ei ollut voitu kyllin tehokkaasti periä.

Myöntäessään lisämäärärahan rahatoimikamarin tarverahoja varten, joista suoritettujen menojen joukossa havaittiin 2,400 markan palkkio maksamattomien laskujen, maanvuokramaksujen, eräänäytneiden vuotuismaksujen y. m. perimisestä oli kaupunginvaltuusto huomauttanut ²⁾ rahatoimikamaria, että tuollaisten varain periminen johtosäännön mukaan oli kamarin asiamiehen velvollisuutena. Sittemmin antoi rahatoimikamari asiasta lausunnon, jossa mainittiin, että kaupungin ulkona olevain saamisten rahastaminen ja periminen oli rahatoimikonttorin asia kaupungin kannantalaitoksena, mutta että, ellei maksua voitu mielisuosioin saada, oli asiamiehen ohjesäännön 3 §:n 7 momentin mukaan hänen velvollisuutenaan hakea ja konkurssissa valvoa suorittamattomia kaupungin saamisista. Kamari oli kuitenkin voinut lainhakuun turvautumatta periä tuntuvia rahamääriä, ja maksuvelvolliset, joiden etuihin niinkään olisi mikäli mahdollista pantava huomiota, olivat saaneet vähin erin ja sopimuksen mukaan suorittaa maksunsa, ilman että oli tarvinnut käyttää kallista lainhakumenettelyä. Tuollainen ylimääräinen rahastaminen, joka tuotti varsin paljon ajanhukkaa ja vaivaa, kuului tosin asiamiehelle, mutta hän ei sitä ehtinyt toimittaa monilta muilta tehtäviltään. Kamari oli sentähden antanut pöytäkirjurin toimeksi toistaiseksi hoitaa rahain perimistä.

Asiasta oli lisäksi hankittu kaupunginkamreerin ja kaupunginreviisorin lausunnot, joissa huomautettiin, että asia oli kaupungin kassa- ja tililaitosuudistuksen yhteydessä, sekä lausuttiin se käsitys, että rahain periminen olisi kokonaan annettava keskeisen kassavivaston, rahatoimikonttorin, huoleksi.

Valmisteluvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti kaupunginval-

Verotettujen varain ja tulojen poisto ja palautus.

Kaupungin saamisten periminen.

¹⁾ Valt. pöytäk. 25. 1. 12 §. — ²⁾ S:n 22. 2. 8 §.

tuusto päätti ¹⁾ kehoittaa rahatoimikamaria antamaan valtuustolle sen suuntaisen esityksen, että kaupungin saamisten periminen siirrettäisiin kokonaan rahatoimikonttorille.

Kaupungin
palkkausolojen
uudistus.

Esiteltäessä palkanjärjestelyvaliokunnan kesäkuun 3:nä 1914 päivättyä mietintöä ²⁾ päätti kaupunginvaltuusto kokouksessaan syyskuun 22 päivänä mainittua vuotta jättää asian käsittelyn toistaiseksi, kuitenkin niin että kaupungin palkkausoloja ja kunnallisten virkamiesten palvelusehtoja sekä erityisen palkkalautakunnan perustamista koskevat ehdotukset lähetettiin rahatoimikamariin ³⁾. Vuoden 1916 budjetinjärjestelyn yhteydessä kuitenkin käsiteltiin erinäisiä palkanjärjestelykysymyksiä, minkätähden kaupunginvaltuusto päätti, että mietintö oli uudelleen otettava käsiteltäväksi ja sen yhteydessä myös käsiteltävä ehdotus ikäkorotuksen takaisesta teknillisten laitosten vakinaisille virkamiehille.

Asian sittemmin ollessa käsiteltävänä päätti ⁴⁾ kaupunginvaltuusto kehoittaa valiokuntaa antamaan uuden, muuttuneiden olojen ja kaupunginvaltuuston väliaikana tekemäin päätösten vaatiman lausunnon. Valiokuntaan oli aikaisemmin valittu herrat Castrén, Tollet ja Walldén, oikeusneuvosmies W. F. Heimbürger ja filosofiantohtori G. Mattsson; herra Mattssonin sijaan, joka oli kuollut, ei valittu uutta jäsentä. Sittemmin otettiin käsiteltäväksi sekä rahatoimikamarin lausunto ⁵⁾ kaupungin palkkausolojen uudistamisesta ja erityisen palkkalautakunnan perustamisesta että valiokunnan mietintö ⁶⁾ eräiden kunnallisten virastojen ja viranpitäjien palkkaussääntöjen muuttamisesta, jossa mietinnössä valiokunta oli lausunut mieltänsä rahatoimikamarin vastamainitusta lausunnosta.

Rahatoimikamari antoi selvityksen Tukholmassa voimassa olevista, kunnallisia palkansaajia koskevista määräyksistä. Ensimmäisenä toimenpiteenä olisi Helsinkiin nähden käytävä laatimaan palkkaussäännön soveltamista koskevia yleisiä ehtoja. Sitä vastoin lausuttiin epäilyksiä siitä, oliko palkkalautakunta asianhaaran vaatima. Jos nimittäin oli noudatettavina kaupunginvaltuuston vahvistamat yleiset ohjeet, voinevat hallinnolliset viranomaiset mainittavista vaikeuksista menetellä yhdenmukaisesti palvelus- eli palkkalautakunnan välityksellä. Kamari sentähden ehdotti, että kaupunginvaltuusto antaisi jonkin valiokunnan toimeksi valtuustolle laatia ehdotuksen Helsingin kaupungin palkkasäännön soveltamisessa noudatettaviksi yleisiksi ehdoiksi ja määräyksiksi sekä toimia väliaikaisena palkkalautakuntana kunnes lopullinen päätös semmoisen lautakunnan asettamisesta voitiin tehdä.

¹⁾ Valt. pöytäk. 24. 10. 7 §. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. vuodelta 1914 n:o 49. —

³⁾ Ks. 1914 vuod. kert. siv. 68—73. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 25. 1. 10 §. — ⁵⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 16. — ⁶⁾ S:n n:o 18.

Valiokunta kannatti tätä ehdotusta siinä muodossa, että kaupunginvaltuusto asettaisi väliaikaisen palkkalautakunnan valmistelemaan kysymystä kaupungin palkkausolojen uudistamisesta, laatimaan ehdotusta Helsingin kaupungin palkkasäännön soveltamisessa noudatettaviksi yleisiksi ehdoiksi ja määräyksiksi sekä aikansa antamaan lausunnon vakinaisen ammattiviranomaisen asettamisesta tähän kuuluvia asioita varten.

Nämä ehdotukset kaupunginvaltuusto epäsi ¹⁾ ja antoi sen sijaan erikoisvaliokunnan tehtäväksi laatia ehdotuksen kaupungin palkkasäännön soveltamisessa noudatettaviksi yleisiksi ehdoiksi ja määräyksiksi. Tämän valiokunnan jäseniksi valittiin ²⁾ herrat Castrén, Charpentier, Norrmén, Ståhlberg ja Toliet. Sen lisäksi päätti ¹⁾ valtuusto pääasiassa valiokunnan ehdotuksen mukaisesti:

vahvistaa seuraavan:

Rahatoimikonttorin palkkasäännön.

1 kaupunginkamreeri, palkkaa	5,000: —	
palkkiota	5,000: —	10,000: —
1 kaupunginkassanhoitaja, palkkaa	8,000: —	
1 apulaiskassanhoitaja	6,000: —	
1 vanhempi kaupunginkirjanpitäjä, palkkaa	7,000: —	
2 nuorempaa kaupunginkirjanpitäjää, palkkaa à 5,000: —	10,000: —	
4 konttorikirjuria, palkkaa à 2,500: —	10,000: —	
2 vahtimestaria, palkkaa à 2,100: —	4,200: —	
1 vahtimestarinapulainen, palkkaa	1,000: —	
Määräraha ekspeditöörin tehtävään hoitamista varten....	3,600: —	

Kaikilla vakinaisilla virkamiehillä on oikeus saada palkankorotusta 5 ja 10 vuoden palveluksesta 10 % pohjapalkastaan kumpaisellakin kerralla.

mainitulle palkkasäännölle, mikäli kaupunginkamreerin ja kaupunginkassanhoitajan palkkaetuja koski, hakea k. senaatin vahvistuksen;

vahvistaa seuraavan:

Liikennekonttorin palkkasäännön.

1 kamreeri, palkkaa	6,000: —
2 vanhempaa kirjuria, palkkaa à 4,000: —	8,000: —

¹⁾ Valt. pöytäk. 28. 3. 3 §. — ²⁾ S:n 11. 4. 19 §.

2 nuorempaa kirjuria, palkkaa à 3,400: —	6,800: —
1 vanhempi kassanhoitaja, palkkaa	3,400: —
1 nuorempi kassanhoitaja, palkkaa	2,700: —
1 kirjanpitäjä, palkkaa	3,400: —
2 vanhempaa konttorikirjuria palkkaa à 2,300: —	4,600: —
2 nuorempaa konttorikirjuria, palkkaa à 2,000: —	4,000: —
1 vaakamestari, palkkaa	3,000: —
2 apulaisvaakamestaria, palkkaa à 2,400: —	4,800: —

Kaikki tässä luetellut virkailijat ovat oikeutetut saamaan palkankorotusta 5 ja 10 vuoden palveluksesta 10 % pohjapalkastaan kumpaisellakin kerralla.

silloiselle liikennekamreerille myöntää henkilökohtaista palkanlisäystä kaikkiaan 2,000 markkaa;

palkankorotusta 5 ja 10 vuoden palveluksesta annettavaksi uuden kulkutautisairaalan ylilääkärille, alilääkärille, apulaislääkäreille ja toimitsijalle 10 % pohjapalkasta kumpaisellakin kerralla; evätä ehdotuksen että korotus määrävuosien palveluksesta jo nyt myönnettäisiin mainitun sairaalan yli- ja alilääkärille;

Helsingin kaupungin tyttöjen ammattikoulun vakinaisille opettajattarille taattavaksi 5, 10 ja 15 vuoden palveluksesta korotusta 20, 20 ja 10 % siitä pohjapalkasta, mikä heillä on opetuksesta koulun ensimmäisellä luokalla;

myöntää kaupungin palomestarille ja alipalomestarille oikeuden saada palkankorotusta 5 ja 10 vuoden palveluksesta 10 % pohjapalkastaan kumpaisellakin kerralla;

määrätä terveydellisten tutkimusten laboratorin johtajan vuosipalkan 9,000 markaksi;

taata terveydellisten tutkimusten laboratorin johtajille, assistentille ja laboraattorille palkankorotusta 5 ja 10 vuoden palveluksesta 10 % pohjapalkasta kumpaisellakin kerralla;

alempana mainituille teknillisten laitosten viranpitäjille vahvistaa seuraavat palkkamäärät:

1 vesijohtolaitoksen apulaisjohtaja, palkkaa	9,000: —
1 kaasulaitoksen apulaisjohtaja, paitsi asuntoa, lämpöä ja valoa, palkkaa	8,000: —
1 kaasulaitoksen kemisti (avustava käyttöinsinööri), palkkaa	6,000: —

kaikille teknillisten laitosten virkamiehille taata ikäkorotusta 5 ja 10 vuoden palveluksesta 10 % pohjapalkasta kumpaisellakin kerralla, ollen mainitunlaisiksi virkamieheksi luettava ainoastaan ne teknillisten laitosten viranpitäjät, jotka kaupunginvaltuusto asettaa;

vahvistaa seuraavat muutokset rakennuskonttorin ja kaupungin yleisten töiden hallituksen palkkasääntöön:

1 sihteeri, palkkiota	4,000: —
1 kaupunginarkkitehti palkkaa	11,000: —
matkarahoja	500: —
	<u>11,500: —</u>
1 apulais-kaupunginarkkitehti, palkkaa	6,500. —
matkarahoja	500: —
	<u>7,000: —</u>
1 kaupunginasemakaava-arkkitehti, palkkaa ..	11,000: —
matkarahoja	500: —
	<u>11,500: —</u>
1 apulais-kaupunginasemakaava-arkkitehti, palkkaa	6,500: —
1 puhtaanapitolaitoksen johtaja, palkkaa	6,500: —
matkarahoja	500: —
	<u>7,000: —</u>
1 kamreeri, palkkaa	6,000: —

myöntää toiselle kaupunginlääkärille ikäkorotusta 5 ja 10 vuoden palveluksesta 10 % pohjapalkasta kumpaisellakin kerralla; sekä jättää kysymyksen ikäkorotuksen myöntämisestä määrävuosien palveluksesta kaupungin lihantarkastusaseman viranpitäjille nykyään raukeamaan.

Edelleen päätti kaupunginvaltuusto:

että kaikkia edellä mainittuja kaupunginvaltuuston hyväksymiä voimassa olevain palkkasääntöjen ja palkkausehtojen muutoksia on sovellettava tammikuun 1 päivästä 1916 lähtien;

että mainittua tarkoitusta varten tarvittava lisäys 1916 vuoden menosääntöön, 32,307 markkaa 52 penniä, on pantava maksettavaksi kaupunginvaltuuston käyttövaroista;

että ne viranpitäjät, joille kaupunginvaltuuston asiasta tehdyn päätöksen mukaan on taattu oikeus palkankorotukseen määrävuosien palveluksesta, saavat siihen nähden lukea hyväkseen sen ajan, minkä he aikaisemmin ovat olleet samassa virassa;

että kunnan virkamiehille taattu palkanlisäys on kultakin budjettivuodelta laskettava heillä vahvistetun vuosirahasäännön mukaan olevain palkkaetujen johdolla;

että asianomainen virkamies saa määrävuosien palveluksesta tulevaan palkankorotukseen nähden lukea hyväkseen ainoastaan sen ajan, minkä hän vakinaisena sääntöpalkkaisena viranpitäjänä on virassa ollut, ellei kaupunginvaltuusto jossakin tapauksessa ole myöntänyt poikkeusta tästä; sekä

että määrävuosien palveluksesta tuleva palkankorotus kannetaan lähinnä sen jälkeisen kuukauden 1 päivästä, jolloin korotuksen nauttimiseen nähden säädetyt ehdot on täytetty.

Sittemmin ilmoitti ¹⁾ maistraatti kirjelmässä kesäkuun 10 päivältä, että k. senaatti oli toukokuun 23 päivänä vahvistanut kaupunginvaltuuston päätöksen mikäli kaupunginkamreerin ja kaupunginkassanhoitajan palkkaetuja koski.

Kaupungin palveluksessa olevain, sen alueen ulkopuolella asuvain henkilöiden verotus.

Edellä kerrotun asian yhteydessä käsitteli ²⁾ kaupunginvaltuusto kysymystä kaupungin palveluksessa olevain, sen alueen ulkopuolella asuvain henkilöiden kunnallisverotuksesta. Rahatoimikamari ja verotusvalmistelukunta olivat antaneet selvityksen ja mietinnön asiasta ³⁾, ja rahatoimikamari esitti kaupunginvaltuuston päätettäväksi:

että kaikkien kaupungin palveluksessa olevain henkilöiden tulee, ellei heidän virkatoimintansa laatu muuta vaadi, asua kaupungin alueella;

että rahatoimikamari valtuutetaan, siinä tapauksessa että kunnan vuosirahasäännössä olevan viran pitäjän katsotaan viran asianmukaiselle hoidolle haittaa koitumatta käyvän salliminen asua kaupungin ulkopuolella, myöntämään hänelle siihen oikeus, kuitenkin sillä ehdolla että 4 % hänen kaikista palkkasäännön mukaan virasta maksettavista palkkaeduistaan pidätetään kaupunginkassaan; sekä

että niille kunnan viranpitäjille, jotka nykyään asuvat kaupunginalueen ulkopuolella, suodaan kahden vuoden aika, ennenkuin puheena olevia määräyksiä heihin sovelletaan.

Asia lähetettiin vastamainittuun palkkasääntövaliokuntaan valmisteltavaksi.

Lisättyjä kalliinajanlisäyksiä kaupungin virka- ja palvelusmiehille.

Kokouksessaan elokuun 24 päivänä antoi rahatoimikamari valiokunnalle, johon kuuluivat tilastokonttorin johtaja H. Dalström, rahatoimikamarin sihteerit G. Estlander ja kaupungininsinööri G. Idström, toimeksi laatia ehdotuksen vallitsevan kalliin ajan vaatimiksi parannuksiksi kaupungin palveluksessa olevain henkilöiden palkkaetuihin. Valiokunnan käsiteltäväksi antoi rahatoimikamari moniaita lukuisain kunnallisten virkailijain tekemiä, kalliinajanlisäystä, palkkankorotusta y. m. tarkoittavia anomuksia.

Valiokunnan mietinnössä ⁴⁾, joka oli päivätty lokakuun 16:ntena, annettiin tilastollinen selvitys elintarvehintain kohoamisesta ja huomautettiin, että tuskin oli liioiteltua olettaa, että talouksien elintarvebudjetti oli syyskuussa 1915 kohonnut 35—45 %:lla ja syksyllä 1916 70—80 %:lla verraten ennen sotaa olleisiin vastaaviin menoihin. Kun hinnat epäilemättä edelleenkin kohoaisivat niin kauan kuin sotaa kesti, täytyi, kun oli kysymys toimenpiteisiin ryhtymisestä palkkaolojen järjestämiseksi joksikin aikaa eteenpäin, niin

¹⁾ Valt. pöytäk. 1. 8. 6. §. — ²⁾ S:n 28. 3. 3 § ja 11. 4. 19 §. — ³⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 14. — ⁴⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 44.

sanottuihin säännöllisiin talousmenoihin nähden ottaa lukuun vieläkin suurempi yleinen hinnannousu, ehkäpä piankin kokonaista 90—100 %. Tässä oli kuitenkin huomattava, että eräitten kalliimpain ravintoaineitten sijasta oli ruvettu käyttämään huokeampia ja että menot sen johdosta olivat jonkin verran vähentyneet. Muiden tarvikkeiden hinnannousu oli vieläkin silmäänpistävämpi: syyskuussa 1915 olivat esim. polttopuiden hinnat kohonneet, koivuhalkojen 43 %:lla ja havupuuhalkojen 45 %:lla, syyskuussa 1916 taas edelliset 131 ja jälkimäiset 150 %:lla. Ei sentähden enää ollut asianmukaista puhua edelleen ainoastaan yksityisten tavarain hinnannoususta. Nyttemmin esiintyvän taloudellisen ilmiön täytyi todellisuudessa ainakin huomattavalta osalta katsoa johtuneen rahan arvon alenemisesta. Jos taas näin oli laita, saattoi siitä tehdä m. m. sen johtopäätöksen, etteivät kaupungin virka- ja palvelusmiehet enempää kuin muutkaan palkansaajat muuttumattomista palkkaeduistaan huolimatta tai ehkä oikeammin juuri siitä syystä enää saaneet samaa korvausta työstään kuin ennen sotaa, vaan tuntuu vasti vähemmän, ja että tätä asianlaitaa jatkuisi, niin kauan kuin sodan aiheuttamaa kallista aikaa kesti.

Olisi kuitenkin valiokunnan mielestä ainakin toistaiseksi liian aikaista tämän johdosta käydä korottamaan kaupungin virka- ja palvelusmiesten pohjapalkkoja. Olisi viisainta pitää kallista aikaa ohimenevänä ilmiönä ja jättää palkankorotukset edelleen väliaikaisiksi, toisin sanoin kalliinajanlisäyksinä suoritettaviksi. Ilmeistä niinkään oli, etteivät aikaisemmin myönnetyt kalliinajanlisäysmäärät enää olleet tyydyttäviä.

Komitea laati ehdotuksen, jonka mukaan kaupungin virka- ja palvelusmiehet jaettaisiin ryhmiin vakinaisen palkkansa ja elatusvelvollisuutensa perusteella, ja saisivat kaikki virka- ja palvelusmiehet poikkeuksetta kalliinajanlisäystä 20 % palkastaan ja tämän lisäksi osa heistä 5—50 % osin palkka- ja osin elatusvelvollisuusluokkansa perusteella, niinkuin mietintöön liittyvä kaavio tarkemmin osoitti. Sopivana ajankohtana kalliinajanlisäysten maksamisen aloittamiseksi ehdotettiin lokakuun 1 päivää.

Pääasiallisesti komitean ehdotukseen liittyen rahatoimikamari esitti ¹⁾, että kaupunginvaltuusto päättäisi kaupungin virka- ja palvelusmiehille myöntää kalliinajanlisäystä 20—70 % sääntönäisen rahapalkan määrästä, riippuen lisäyksen suuruus osin palkkamäärästä, osin taas elatusvelvollisuudesta. Vuodeksi 1916 laskettiin korotettuja kalliinajanlisäyksiä varten tarvittavan 375,000 markan lisämääräraha; vuodelta 1917 laskettiin kustannusten kalliinajanlisäyk-

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 48,

Kunnall. kert. 1916.

sistä nousevan 1,650,000 markkaan. Sen ohessa ehdotti kamari erinäisiä toimenpiteitä määrärahan osoittamiseksi sekä useain palkan- korotusanomusten jättämistä sillensä.

Asiaa esiteltäessä päätti ¹⁾ kaupunginvaltuusto antaa sen edelleen valmisteltavaksi komitealle, johon valittiin herrat O. Rosenqvist, Salingre ja Walldén sekä filosofianmaisteri G. Estlander ja ent. protokollasihteeri B. Wasastjerna. Marraskuun 15:ntenä päivätyssä mietinnössään ²⁾ komitea esitti kaksi vaihtopuolista ehdotusta uusien kalliinajanlisäysten laskemiseksi, ja puolsi komitean enemmistö vaihtopuolista ehdotusta I, josta laskettiin koituvan vuosimenoja tasaluvuin 1,375,000 markkaa, jota vastoin vähemmistö puolsi vaihtopuolista ehdotusta II, jonka laskettiin tuottavan vuosimenoja 1,031,000: —.

Asian ollessa uudestaan käsiteltävänä päätti ³⁾ kaupunginvaltuusto 29 äänellä 17 vastaan, jotka annettiin komitean enemmistön ehdotuksen puolesta, hyväksyä vähemmistön puoltaman vaihtopuolisen ehdotuksen II, jonka mukaan kalliinajanlisäystä maksettaisiin seuraavaa kaaviota noudattaen:

Kuukausipalkka. S:markkaa.	A. Elättää paitsi itse- ään vähint. 6 henkeä.	B. Elättää paitsi itseään 4—5 henkeä.	C. Elättää paitsi itseään 2—3 henkeä.	D. Elättää paitsi itse- ään enint. 1 hengen.
	Korotusprosentti.			
I. Enintään 50	70	60	50	40
II. 51—100	65	55	45	35
III. 101—150	60	50	40	30
IV. 151—200	55	45	35	25
V. 201—250	50	40	30	20
VI. 251—300	45	35	25	15
VII. 301—350	40	30	20	10
VIII. 351—400	35	25	15	5
IX. 401—450	30	20	10	—
X. 451—500	25	15	5	—
XI. 501—550	20	10	—	—
XII. 551—600	15	5	—	—
XIII. 601—650	10	—	—	—
XIV. 651—700	5	—	—	—
XV. Yli 700	—	—	—	—

Sen ohessa päätti valtuusto:

että vapaa asunto, lämpö ja ruoka sekä muut luontoisedut on toimitetun arvion mukaan otettava lukuun määrättäessä sitä palk-

¹⁾ Valt. pöytäk. 7. 11. 19 §. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 55. — ³⁾ Valt. pöytäk. 21. 11. 4 §.

kaluokkaa, jonka mukaan kalliinajanlisäykset annetaan, mutta että prosentittainen lasku on tehtävä rahasäännön mukaisen rahapalkan määrän pohjalla;

että puheena olevia kalliinajanlisäyksiä annetaan toistaiseksi lokakuun 1 päivästä lukien;

että elokuun 1 päivänä 1916 tehty päätös, ¹⁾ että erälle teknillisten laitosten toimihenkilöille myönnettyjä palkanlisäyksiä ei ole otettava huomioon kalliinajanlisäysten pohjaksi pantavia tulomääriä laskettaessa, kumotaan;

että kullekin palkansaajalle tulevan kalliinajanlisäyksen määrän vahvistaa kaupunginvaltuuston marraskuun 16 päivänä 1915 asettama valiokunta;

että tähän tarkoitukseen kuluvana vuonna tarvittavia menoja varten myönnetään 219,000 markan lisäys kuluvan vuoden rahasäännössä kalliinajanlisäyksiä varten olevaan määrärahaan;

että rahatoimikamarin tulee laatiessaan ehdotusta kaupungin 1917 vuoden menosäännöksi siihen panna kaupungin virka- ja palvelusmiesten kalliinajanlisäyksiä varten 1,031,000 markkaa; sekä

että rahatoimikamarin esityksen oheiset palkankorotusanomukset eivät aiheuta toimenpidettä.

Helmikuun 19:nä päivätyn maistraatin esityksen johdosta myönsi ²⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 25,000 markkaa tilityksen ehdolla käytettäväksi kohdakkoin toimitettavain eduskunta-vaalien kustannuksiin.

Määräraha eduskuntavaalien kustannuksiin.

Yhteisen raastuvanoikeuden marraskuun 29 päivänä 1915 tekemän esityksen johdosta myönsi ³⁾ kaupunginvaltuusto paikkakunnalta poistuneen nuoremman oikeusneuvosmiehen J. V. af Frosteruksen viransijaisen palkkaukseen 250 markkaa kuukaudessa, maksettavaksi budjettiin mainittua virkaa varten merkitystä 4,000 markan vuosimäärärahasta. Samalla oli Turun hovioikeudelta anottava, että neuvosmies af Frosterus, joka R. L. 40 luvun 21 §:n säännöksen johdosta oli poistumalla virastaan sen menettänyt, erotettaisiin virasta.

Määräraha maasta poistuneen oikeusneuvosmiehen J. V. af Frosteruksen viransijaisen palkkaukseen.

Yhteisen raastuvanoikeuden kirjelmässä lokakuun 2 päivältä tehdyn ehdotuksen johdosta, joka tarkoitti määrärahan myöntämistä mainitun oikeuden ensimmäisen osaston väliaikaista toista jaostoa ja väliaikaista viidettä osastoa varten, päätti ⁴⁾ kaupunginvaltuusto rahatoimikamarin lokakuun 12 päivänä tekemän ehdotuksen mukaisesti 1917 vuoden menosääntöön merkittäväksi mainittua väliaikaista toista jaostoa varten 16,450 markkaa ja väliaikaista viidettä osastoa varten 30,250 markkaa.

Määräraha raastuvanoikeuden väliaikaisia osastoja varten.

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 103. — ²⁾ Valt. pöytäk. 29. 2. 4 §. — ³⁾ S:n 22. 2. 4 §. — ⁴⁾ S:n 24. 10. 4 §.

Evätty esitys
lisäyksen
myöntämisestä
riita-asia-
nottaarin
palkki-
oon.

Kirjelmässä lokakuun 2 päivältä mainitsi yhteinen raastuvan-oikeus, että raastuvanoikeuden riita-asia-
nottaarin virkasivutulot olivat sota-aikana paljon vähentyneet, ja ehdotti mainitulle virkamiehelle myönnettäväksi 1,200 markan lisäpalkkion, lukien heinäkuun 1 päivästä vuoden loppuun. Valtuusto epäsi ¹⁾ esityksen.

Myönnetty lisä-
ys raastuvan-
oikeuden yh-
den neuvos-
miehenviran
viransijaisuus-
määrärahaan.

Rahatoimikamarin marraskuun 27 päivänä tekemän esityksen mukaisesti myönsi ²⁾ kaupunginvaltuusto kuluvan vuoden menosääntöön merkityn määrärahan lisäksi 1,250 markan lisäpalkkion raastuvanoikeuden yhden avonaisen nuoremman oikeusneuvosmiehenviran viransijaisen palkkaukseen viiden kuukauden aikana.

Kunnallisasetuskokoelma.

Valmisteluvaliokunnan toimesta oli laadittu kunnallisasetuskokoelman lisävihko, jossa oli vuodesta 1912 lähtien ilmestyneet asetukset ja lisäyksiä edelliseen laitokseen sekä asialuettelo. Työn painatusta ja toimitusta varten myönsi ³⁾ kaupunginvaltuusto 2,850 markkaa ja sittemmin ⁴⁾ lisäksi Smk 60: 05.

Kunnallisasetuskokoelman julkaisemista varten 1915 vuoden menosääntöön merkityn määrärahan sai ⁵⁾ ylittää 300 markalla. Vuoden 1917 budjetissa korotettiin ⁶⁾ tämä määräraha 800:sta 2,000 markkaan.

Vähentyneiden
virkasivutulo-
jen korvaus
ulosottoapula-
sille.

Kaikkien toisen kaupunginvoudin käytettäväksi määrättyjen ulosottoapulaisten anottua palkanlisäystä 100 markkaa kuukaudessa vähentyneiden virkasivutulojen johdosta oli maistraatti kirjelmässä maaliskuun 22 päivältä esittänyt jonkin korvauksen myönnettäväksi heille. Tähän myöntyen päätti ⁷⁾ kaupunginvaltuusto osoittaa kullekin hakijalle palkanlisäystä 100 markkaa kuukaudessa, huhtikuun 15 päivästä kesäkuun 15 päivään lukien eli yhteensä 3,400 markkaa, maksettavaksi valtuuston käyttövaroista.

Lisäys raati-
huoneenarkis-
ton tarverahain
määrärahaan.

Kirjelmässä syyskuun 4 päivältä ilmoitti maistraatti, että raati-huoneenarkiston tarverahain määräraha oli paperin hinnan, tuomio-
kirjain sidontakustannusten y. m. menojen kohoamisen johdosta osoittautunut riittämättömäksi, sekä esitti myönnettäväksi lisämäärä-
rahaa täksi vuodeksi. Kaupunginvaltuusto myönsi ⁸⁾ tähän tarkoitukseen käyttövaroistaan 2,500 markkaa. Tarverahat korotettiin ⁹⁾ 1917 vuoden menosäännössä 3,000 markkaan.

Evätty rasitus-
luettelojen lu-
nastustarjous.

Leskirouva I. Ekroosin tarjouksen, että kaupunki lunastaisi hänen miesvainajansa, maistraatinsihteeri V. Ekroosin laatimat rasitusluettelot, kaupunginvaltuusto epäsi ⁹⁾.

Lisämääräraha
raatihuoneen
lämmitykseen.

Rahatoimikamarin syyskuun 21 päivänä tekemän esityksen johdosta myönsi ¹⁰⁾ kaupunginvaltuusto 2,500 markkaa raatihuoneen

¹⁾ Valt. pöytäk. 7. 11. 3 §. — ²⁾ S:n 12. 12. 3 §. — ³⁾ S:n 6. 6. 22 §. — ⁴⁾ S:n 10. 10. 27 §. — ⁵⁾ S:n 22. 2. 7 §. — ⁶⁾ S:n 29. 12. 20 §. — ⁷⁾ S:n 11. 4. 6 §. — ⁸⁾ S:n 26. 9. 4 §. — ⁹⁾ S:n 6. 6. 21 §. — ¹⁰⁾ S:n 10. 10. 6 §.

polttoaineita varten. Vuoden 1917 menosääntöön merkittiin ¹⁾ tämä määräraha 8,750 markkaan korotettuna.

Aktiebolaget Börs yhtiön kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti oli kaupunginvaltuuston kokouksia varten käytetyn pörssisalin vuokra kesäkuun 1 päivästä 1917 korotettava 8,000 markkaan. Samalla kuin mainittu vuokramäärä hyväksyttiin ²⁾, päätti valtuusto 1917 vuoden menosääntöön merkittäväksi 2,334 markan lisämäärärahan kesäkuun 1 ja joulukuun 31 päivän 1917 välistä aikaa varten.

Syystä että kaupunginvaltuuston tarverahain määräraha, 40,000 markkaa, oli jo lokakuussa ylitetty, esitti valmisteluvaliokunta, eritoten siihen nähden että vuoden viime kuukausina oli suoritettava melko suuria painatustöitä, valtuuston käyttövaroista myönnettäväksi 20,000 markan lisämäärärahan. Kaupunginvaltuusto myöntyi ³⁾ esitykseen.

Vuoden 1917 menosäännössä korotettiin ¹⁾ tämä määräraha 50,000 markkaan.

Kun rahatoimikamarin 1915 vuoden tarverahain määräraha oli ylitetty Smk:lla 6,973: 50, ehdotti kamari kirjelmässä helmikuun 14 päivältä, että tarpeellinen lisämääräraha pantaisiin maksettavaksi mainitun vuoden säästöstä. Kaupunginvaltuusto myöntyi ⁴⁾ esitykseen.

Kun myöskin 1916 vuoden määräraha osoittautui riittämättömäksi, myönsi ⁵⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 10,000 markan lisäyksen.

Vuoden 1917 menosääntöön merkittiin ¹⁾ rahatoimikamarin tarverahojia ja siivoamista varten 25,000 markkaa aikaisemman 15,000 markan määrän sijasta.

Rahatoimikamarin lokakuun 12 päivänä tekemän esityksen johdosta myönsi ⁶⁾ kaupunginvaltuusto rahatoimikonttorin tarverahoihin 5,000 markan lisäyksen. Vuoden 1917 menosäännössä korotettiin ¹⁾ tämä erä 10,000:sta 15,000 markkaan.

Kun rahatoimikamarin työmäärä oli vuosi vuodelta kasvanut ja työtehtävien tärkeys lisääntynyt, oli kamarissa tehty sen suuntainen ehdotus, että varajäsenetkin kutsuttaisiin ottamaan osaa kokouksiin ja komiteatöihin. Tällainen toimenpide näytti rahatoimikamarin voimassa olevan ohjesäännön mukaan käyvän päinsä, vaikka äänioikeutta ei myönnetty varajäsenelle, ellei hän ollut varsinaisen jäsenen sijassa. Kun ei kamari kuitenkaan ollut pitänyt itseään oikeutettuna valtuustolta erikoista valtuutta saamatta

¹⁾ Valt. pöytäk. 29. 12. 20 §. — ²⁾ S:n 12. 12. 11 § ja 29. 12. 20 §. — ³⁾ S:n 7. 11. 24 §. — ⁴⁾ S:n 22. 2. 8 §. — ⁵⁾ S:n 12. 9. 15 §. — ⁶⁾ S:n 24. 10. 8 §.

maksamaan palkkiota kokouksessa läsnä olevalle varajäsenelle, jos kaikki varsinaiset jäsenet olivat saapuvilla, anoi kamari kirjelmässä tammikuun 28 päivältä semmoista valtuutta. Myöntymistä tähän esitykseen ei tarvitsisi katsoa ennakkopäätökseksi kunnan muihin johto- ja lautakuntiin nähden, koska rahatoimikamarin työtehtävät ja hallintoala olivat tuntuvasti vaativammat ja laajemmat kuin muiden johto- ja lautakuntain. Kaupunginvaltuusto hyväksyi¹⁾ esityksen ja myönsi vuodeksi 1916 käyttövaroistaan 3,000 markkaa puheena olevaan tarkoitukseen. Vahvistettaessa 1917 vuoden menosääntöä merkittiin²⁾ tämä määräraha niin, että palkkiot rahatoimikamarin jäsenten osanotosta kokouksiin korotettiin 12,000:sta 15,000 markkaan.

Kauppa- ja merenkulku-tilaston julkaisemisen.

Helsingin kauppavaltuutettujen tehtyä esityksen, että tilastokonttori vastedes laatisi kunnallisen kauppa- ja merenkulku-tilaston, päätti³⁾ kaupunginvaltuusto tähän myöntyen:

että tilastokonttorin tulee 1917 vuoden alusta vuosittain laatia ja julkaista kauppa- ja merenkulku-tilasto tai myös, jos sopivammaksi havaitaan, Helsingin kaupungin kauppatilasto ja merenkulku-tilasto;

että mainittu julkaisu liitetään sarjaan Helsingin kaupungin tilasto, julkaistaan kumpaisellakin kotimaisella kielellä eri laitoksina sekä käsittää teksti- ja tauluosaston;

että tilastokonttoriin 1917 vuoden alusta perustetaan uusi vakinainen amanuenssinvirka 3,600 markan vuosipalkoin sekä 10 %:n korotuksin 5 ja 10 vuoden palveluksesta, jonka viran rahoituskamari täyttää kuusikuukautisen molemminpuolisen irtisanomisen varaten;

että tilastokonttorin tulee antaa ehdotus mainitun amanuenssinviran johtosäännöksi;

että Helsingin kauppavaltuutetuille tilityksen ehdolla myönnetään enintään 3,800 markkaa kaupungin 1915 vuoden kauppa- ja merenkulku-tilaston julkaisemista varten; sekä

että kaupunki tämän korvaukseksi saa maksutta 150 kappaletta mainittua julkaisua.

Tilastokonttorin uusi menosääntö.

Kirjelmässä⁴⁾ syyskuun 16 päivältä mainitsi tilastokonttori, että sen palkkasääntöön merkityt erät oli konttoria järjestettäessä laskettu huomattavan alhaisiksi. Sittenkuin kuitenkin konttorityö oli vuosien kuluessa kehittynyt sekä laatuun että määrään nähden, ei enää olisi viivytettävä palkkain korottamista kunnan muissa virastoissa maksettuja palkkamääriä ja konttorin merkitystä vastaa-

¹⁾ Valt. pöytäk. 8. 2. 5 §. — ²⁾ S:n 29. 12. 20 §. — ³⁾ S:n 11. 4. 18 §. —

⁴⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 39.

viin määriin, varsinkin kun konttori puolestaan jo oli vallitsevan sotatilan johdosta kaksi vuotta lykännyt esityksen tekemisen tästä.

Oheen pantuun menosääntöehdotukseen oli aktuaari ja amanuenssi merkitty ensimmäisen ja toisen aktuaarin nimisinä; uusia olivat kaksi assistentinvirkkaa, joihin oli tarkoitus asettaa taitavia ja kokeneita laskuapulaisia, joille voitaisiin uskoa mutkallisempia töitä.

Ehdotetut palkankorotukset havaitsi rahatoimikamari syyskuun 25 päivänä antamassaan lausunnossa ¹⁾ oikeutetuksi, koska esimerkiksi rahatoimikonttorissa ja revisionikonttorissa maksetut palkat olivat tuntuvasti suuremmat tilastokonttorissa maksettuja ja kuitenkin oli osoittautunut, että ensinmainittujen konttorien palkka-edut pikemmin olivat liian alhaiset kuin liian korkeat.

Asiaa esiteltäessä hyväksyi ²⁾ valtuusto ehdotetun uuden palkkasäännön olevaksi voimassa tammikuun 1 päivästä 1917 seuraavana:

Tilastokonttorin palkkasääntö.

1 konttorinjohtaja	Smk	9,000: —
1 ensimmäinen aktuaari	”	6,400: —
1 toinen aktuaari	”	4,800: —
1 amanuenssi	”	3,600: —
2 assistenttia, kumpikin 2,700: —	”	5,400: —
4 vakinaista laskuapulaista, kukin 2,100: —	”	8,400: —
1 vahtimestari	”	900: —
Yhteensä Smk		38,500: —

Kaikki edellä luetellut henkilöt, paitsi vahtimestari, saavat 10 %:n palkan korotuksen palveltuaan 5 ja 10 vuotta samassa virassa.

Samalla kertaa päätti kaupunginvaltuusto kunnalliskertomusten ilmestymisen jouduttamiseksi, ettei niihin enää ollut painatettava teknillisten laitosten hallituksen eikä vesijohto-, kaasu- ja sähkölaitoksen antamia vuosiselontekoja.

Kunnalliskertomusten jouduttaminen.

Painatuskustannusten kohoamisen johdosta anoi tilastokonttori lisäystä painatustöittensä määrärahaan, ja valtuusto myönsi ³⁾ 19,400 markkaa vuodeksi 1916. Samalla oli konttoria rahatoimikamarin lausunnon mukaisesti huomautettava, että halvempaa paperia ehkä voitaisiin käyttää ja eräiden julkaisujen kokoa supistaa.

Lisätty painatusmääräraha tilastokonttorille.

Kunnallisen työnvälitystoimiston johtokunta esitti kirjelmässä syyskuun 17 päivältä että, kun polttoainemääräraha oli toimistolle

Lisämääräraha kunnalliselle

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 39 — ²⁾ Valt. pöytäk. 24. 10. 18 §. — ³⁾ S:n 12. 9. 19 §.

työnvälitystoi-
mistolle poltto-
aineisiin ja tar-
verahoihin.

vuoden varrella vuokratassa uudessa huoneistossa osoittautunut riittämättömäksi, mainittuun määrärahaan myönnettäisiin 800 markan lisäys. Samaten anoi johtokunta 500 markan lisäystä toimiston tarverahain määrärahaan. Kaupunginvaltuusto myönsi ¹⁾ nämä lisäykset.

Painatusapu-
maksu työn-
välityskokouk-
sen asiakirjoja
varten.

Helsingissä joulukuun 27 ja 28 päivänä 1915 pidetyn työnvälityskokouksen johdosta laaditun mietinnön painatukseen myönsi ²⁾ kaupunginvaltuusto Helsingin kaupungin osalta käyttövaroistaan 1,000 markkaa.

Määräraha
asuntokysy-
mysten tutki-
mista varten.

Sosiaalilautakunnan toimenannosta oli sen sihteeri lakitieteenkandidaatti E. Böök ottanut osaa Tukholmassa syyskuun 21—23 päivänä pidettyyn ensimmäiseen Ruotsin asuntokongressiin sekä sen ohessa Tukholmassa ja Gööteporissa tutkinut asuntoteknillisiä kysymyksiä. Sosiaalilautakunnan esityksestä myönsi ³⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 950 markkaa tästä koituneiden matkakulujen korvaukseksi.

Verotusvalmis-
telukunnan
uusi palkka-
sääntö.

Verotusvalmistelukunta oli tehnyt esityksen uuden palkka- ja johtosäännön vahvistamisesta itselleen, huomauttaen, että sen työ oli viimeisten kymmenen vuoden kuluessa kokonaan muuttunut laadultaan, minkätähden sihteerin palkkaa olisi korotettava ja toinen sihteeri asetettava. Verotettujen luku oli 20,339 vuonna 1907, 23,770 vuonna 1909 ja 27,549 vuonna 1910, mutta 42,213 vuonna 1915. Maksavain veroäyrien luku, joka oli 208,642 vuonna 1907, 238,808 vuonna 1909 ja 259,199 vuonna 1910, oli 439,385 vuonna 1915. Sekä verotettujen että maksavain veroäyrien luku oli siis mainitun ajan kuluessa lisääntynyt enemmän kuin kaksinkertaiseksi ja niiden lisääntymistä oli edelleen odotettavana. Tämä työn lisäännys sekä itse työn laatu ja voimaperäisyys asettivat verotusvalmistelukunnan henkilökunnalle nyttemmin aivan toisenlaisia vaatimuksia kuin aikaisemmin. Verotusvalmistelukunta huomautti, että sihteerin työ oli erittäin vaativaa ja eritoten kevätkuukausina tavallista rasittavampaa. Vertaillen sihteerin palkkaa siihen, mitä maksettiin muille kelpoisuusehtojen ja työmäärän puolesta häneen verrattaville kaupungin virkamiehille, huomasi, että verotusvalmistelukunnan sihteeri oli kaikkia muita huono-osaisempi. Suurella työmäärällä ja vähäisellä palkalla oli vaikea pitempää aikaa pysyttää samaa sihteeriä toimessaan, mikä kuitenkin työn menestyksen kannalta olisi suotavaa. Myöskin viran avoimeksi joutuessa olisi vaikea saada siihen sopivaa henkilöä, varsinkin kun viranpitäjän täytyi olla lainopinut voidakseen asiantuntemuksella laatia ne lukuisat lausunnot, joita valmistelukunnan oli annettava verotusasioista.

¹⁾ Valt. pöytäk. 10. 10. 20 §. — ²⁾ S:n 6. 6. 18 §. — ³⁾ S:n 24. 10. 28 §.

Verotusvalmistelukunnan esitykseen viitaten rahatoimikamari ehdotti ¹⁾ kaupunginvaltuuston päätettäväksi:

että verotusvalmistelukunnan sihteerin vuosipalkaksi, tammikuun 1 päivästä 1917 lukien, vahvistetaan 8,000 markkaa 10 %:n korotuksin 5 ja 10 vuoden palveluksesta;

että nykyinen yiranpitäjä saa lukea hyväkseen siihenastiset virkavuotensa; sekä

että tammikuun 1 päivästä 1917 verotusvalmistelukuntaan perustetaan toinen sihteerinvirka, josta vuosipalkka on 5,000 markkaa 10 %:n korotuksin 5 ja 10 vuoden palveluksesta.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi ²⁾ esityksen.

Joulukuun 4:ntenä 1915 päivätyn maistraatin esityksen johdosta ja maistraatin helmikuun 14 päivänä 1916 antaman puoltosan mukaisesti määräsi ³⁾ kaupunginvaltuusto verotuslautakunnan jäsenten palkkion 5 markaksi kokoukselta 1917 vuoden alusta lukien.

Palkkio verotuslautakunnan jäsenille.

Toukokuun 18:ntena päivätyn rahatoimikamarin esityksen johdosta päätti ⁴⁾ kaupunginvaltuusto myöntää verotusvalmistelukunnalle käyttövaroistaan 1,600 markkaa lautakunnan jäsenille jaettavaan verotusluettelohdotuksen monistamiseksi.

Määräraha verotusluettelohdotuksen monistamiseksi.

Sittenkuin joulukuun 4 päivänä 1915 pidetyssä yleisessä raastuvankokouksessa oli lausuttu toivomus verotusvalmistelukunnan jäsenluvun lisäämisestä, oli verotusvalmistelukunta asiaa käsitellyt, mutta asettunut ehdotukseen nähden epäröivälle kannalle. Rahatoimikamari yhtyi valmistelukunnan käsitykseen ja esitti kirjelmässä huhtikuun 13 päivältä, että verotusvalmistelukunta sen sijaan oikeutettaisiin valmistelutöissään käyttämään apunaan asiantuntijoita ja että palkkion maksamiseksi heille kaupunginvaltuuston 1916 vuoden käyttövaroista osoitettaisiin 1,000 markkaa eli 20 markkaa kultakin kokoukselta.

Määräraha asiantuntijain kutsumiseksi verotusvalmistelukuntaan.

Valtuusto hyväksyi ⁵⁾ tämän esityksen ja merkitsi ⁶⁾ myös 1917 vuoden menosäännön vahvistaessaan samanlaisen määrärahan asiantuntijain palkkaamiseksi.

Liikennekonttorin vahtimestarit olivat anoneet parannettuja palkkaetuja, ja kirjelmässä huhtikuun 27 päivältä rahatoimikamari puolsi tätä anomusta. Kun hakijat kuitenkin saivat kalliinajanlisäystä, jätti ⁷⁾ kaupunginvaltuusto anomuksen sillensä.

Liikennekonttorin vahtimestarien palkan korotuksen epäys.

Rahatoimikamarin lokakuun 26 päivänä tekemän esityksen mukaisesti osoitti ⁸⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 6,635 markan lisäyksen liikennekonttorin polttoaineiden määrärahaan.

Lisämääräraha liikennekonttorin polttoaineita varten.

¹⁾ Rkmrin kirj. 10. 11. n:o 915. — ²⁾ Valt. pöytäk. 21. 11. 21 §. — ³⁾ S:n 29. 2. 2 §. — ⁴⁾ S:n 6. 6. 6 §. — ⁵⁾ S:n 2. 5. 5 §. — ⁶⁾ S:n 29. 12. 20 §. — ⁷⁾ S:n 16. 5. 16 §. — ⁸⁾ S:n 7. 11. 7 §.

Kaupunkien
yhdenmukaiset
liikennetaksat.

Tiedoksi ja vastedes noudatettavaksi oli maistraatti kaupunginvaltuustolle lähettänyt k. senaatin antaman määräyksen ohjeista, joita oli noudatettava kaupungeille tulevain liikennemaksujen taksoja laadittaessa. Kun kuitenkin maamme suurimmat kaupungit olivat päättäneet käydä yhteistyöhön yhdenmukaisten liikennetaksain laadittamiseksi ja sitä varten pidettävässä kokouksessa puheena oleva määräyskin tulisi käsiteltäväksi sekä edelleen kunnallinen keskustoimisto paraikaa hankki selvitystä tuulaakimaksun oikeudellisesta laadusta, päätti ¹⁾ valtuusto jättää toimenpiteen tässä asiassa toistaiseksi sillensä.

Toukokuun 18:ntena päivätyn Turun kaupunginvaltuuston esityksen johdosta päätti ²⁾ valtuusto edustuttaa itseään Turussa pidettävässä kokouksessa, johon ottaisivat osaa Helsingin, Turun, Viipurin, Kotkan, Hangon, Rauman, Porin ja Vaasan kaupunkien edustajat saadakseen aikaan yhteistoimintaa mahdollisimman yhdenmukaisten liikennetaksain toimeensaamiseksi satamakaupungeille. Kaupungin edustajiksi valittiin herrat Häggman ja Soini, varamiehenä herra F. von Wright. Sittemmin myönsi ³⁾ kaupunginvaltuusto edustajain matkakustannuksiin käyttövaroistaan yhteensä 500 markkaa.

Grahamjauhojen liikennemaksun alennus.

Liikennekonttorin esityksestä ja Helsingin kauppavaltuutettujen lokakuun 2 päivänä tekemän ehdotuksen mukaisesti päätti ⁴⁾ kaupunginvaltuusto myöntää sekajauhetulle vehnälle (grahamjauhoille) semmoisen liikennemaksun alennuksen, että maksua suoritettaisiin 20 penniä 100 kilolta.

Kulkulaitosten parantaminen.

Edelliseltä vuodelta ratkaisemattomia asioita esiteltäessä ⁵⁾ päätti ⁶⁾ kaupunginvaltuusto, että herra I. Lindforsin y. m. esitysehdotus kaupungin kulkulaitosten parantamisesta, joka aikaisemmin oli lähetetty talviliikennekomiteaan, oli käsiteltävä erikoisvaliokunnassa, jonka jäseniksi valittiin ⁷⁾ herrat Alfthan, Lindfors, Schybergson ja Soini sekä kauppias J. Tallberg.

Keravan—Korian ratasuunnitelma.

Huhtikuun 10:ntenä päivätyssä kirjelmässä lausui valiokunta, että se komitean työohjelman osa, joka etusijassa ansaitsi kaupunginhallinnon huomiota, tarkoitti kaupunkiin johtavain kulkuväylien kehittämistä ja parantamista. Kaupungin nopea kasvu ja jatkuva kehitys vaativat välttämättä parantamaan kulkuyhteyksiä viereisen maaseudun kanssa sekä yhdistämään uusia aloja siihen alueeseen, mistä kaupunki sai elin- ja muut tarpeensa. Samalla oli tärkeää, että pääkaupungin kauppa-aluetta laajennettiin ja että kulkulaitosten kehityksen varassa olevia kaupungin kauppa-

¹⁾ Valt. pöytäk. 12. 9. 7 §. — ²⁾ S:n 6. 6. 19 §. — ³⁾ S:n 7. 11. 9 §. — ⁴⁾ S:n 10. 10. 5 §. — ⁵⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 1. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 29. 2. 11 §. — ⁷⁾ S:n 14. 3. 21 §.

etuja tehokkaasti valvottiin. Tarkastellessaan pääkaupungin me-
nekkialueelle suunniteltuja uusia rautateitä oli komitea etusijaan
asettanut Keravan—Korian ratasuunnan. Tämä rata voisi parem-
min kuin muut suunnitellut rautatiet edistää Helsingin toimintaa
etäisempään paikkakuntain tuonniin ja viennin välittäjänä. Mainittu
rata lyhentäisi noin 50 kilometrillä Korian ja Helsingin välistä
matkaa sekä liittäisi idässä laajoja kauppa-alueita lähemmin pää-
kaupunkiin. Rata halkaisisi kuntia, joilla viljelykseen, väkilukuun
ja teollisuustoimintaan nähden oli rautatieliikenteelle sopivia edel-
lytyksiä. Kun lisäksi uudelle radalle siirtyisi osa emäradan tuntu-
vasti lisääntyneestä liikenteestä, joten kaksoisraiteen teettämisen
Korian ja Riihimäen välille ehkä kävisi lykkääminen jonkin ajan
päähän, pitäisi radan aikaansaamiseen olla odotettavana avustusta
valtioneuvoston puolelta. Epäilemättä tosin lyhyempää merisatamaan
vievää tietä Kotkanrataa pitkin edelleenkin käytettäisiin, mutta
ilmeistä oli myös, että tuntuva tuonti- ja vientiliikettä oli kulkeva
Helsingin kautta.

Komitea esitti kaupunginvaltuuston päätettäväksi:

että normaaliraitaisen yhdysradan aikaansaamiseksi Keravan
ja Korian rautatieasemain välille silmämääräinen tutkimus kaupun-
gin kustannuksella toimitetaan asiantuntevalla henkilöllä sekä tämän
yhteydessä tarpeellinen kannattavuuslaskelma ja tilastollinen
selvitys hankitaan; samoin kuin

että komitea valtuutetaan tähän tehtävään hankkimaan pätevä
henkilö ja komitean käytettäväksi tähän tarkoitukseen valtuuston
tämänvuotisista käyttövaroista osoitetaan arviolta 10,000 markkaa
tilityksen ehdolla.

Tämän komitean esityksen kaupunginvaltuusto hyväksyi¹⁾.

Kirjelmässä marraskuun 1 päivältä rahatoimikamari esitti²⁾,
että kaupunki lunastamalla tarjotut osakkeet hankkisi itselleen
osake-enemmistön Röjsjö aktiebolag yhtiössä ja siten aluksi edis-
täisi vallitsevan polttoainepuutteen poistamista, mutta ennen kaikkea
vastaisen varalle tyydyttäisi kaupungin polttoainetarvetta kohtuul-
lisiin hintoihin. Kamari antoi selvityksen Röjsjön turvesuosta saa-
tavan polttoturpeen määrästä sekä laskelman puheenalaisen yrityksen
kannattavuudesta. Asiaa edelleen valmistelemaan asetti³⁾ kau-
punginvaltuusto valiokunnan, johon valittiin herrat Aschan, Palo-
heimo ja Tarjanne sekä insinöörit vapaaherra J. Palmén ja B.
Wuolle.

Kirjelmässä lokakuun 12 päivältä ilmoitti rahatoimikamari v.
t. palomestarin esittäneen, että myöskin vuodeksi 1917 myönnettäi-
lisätty vaki-
nainen palo-
kunta.

¹⁾ Valt. pöytäk. 2. 5. 12. §. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 52. — ³⁾ Valt. pöytäk.
21. 11. 13 §.

siin 60,000 markan määräraha vakinaisen palokunnan lisäämiseksi 30 miehellä. Vallitsevaan sotatilaan nähden rahatoimikamari puolsi anomusta. Kaupunginvaltuusto päätti¹⁾ määrärahan samoin kuin vuonna 1916 suoritettavaksi muonitustoimikunnan käytettäväksi asetetuista varoista.

Henkilökohtainen palkanlisäys ruiskumestari A. Leskiselä.

Kirjelmässä syyskuun 13 päivästä palotoimikunta esitti, että ruiskumestari A. Leskiselä myönnetty 600 markan henkilökohtainen palkanlisäys, syyskuun 1 päivästä lukien, korotettaisiin 1,600 markkaan. Kaupunginvaltuusto myöntyi²⁾ tähän esitykseen.

Palomestarin viran viransijaisuuspalkkio y. m.

Siltä ajalta, jona palomestari G. Wasenius, joka valtiollisista syistä oli karkoitettu Sisävenäjälle, oli estynyt virkaansa hoitamasta, päätti³⁾ kaupunginvaltuusto hänelle maksettavaksi täydet palkkaedut; alipalomestari C. Lindhille, joka oli määrätty toistaiseksi virkaa hoitamaan, myönnettiin⁴⁾ oman palkkansa lisäksi palkkiota 300 markkaa kuukaudessa, ja osoitti valtuusto tähän tarkoitukseen käyttövaroistaan 1,200 markan määrärahan.

Lisämääräraha palolaitoksen halkoja ja kalustoa varten.

Palotoimikunnan lokakuun 4 päivänä tekemän esityksen mukaisesti myönsi⁵⁾ kaupunginvaltuusto vuosirahasäännön lisäksi 13,000 markkaa palokunnan halkoja ja 4,000 markkaa kaluston kunnossapitoa varten. Vuoden 1917 menosääntöön merkittiin⁶⁾ halkoja varten 30,000 markkaa aikaisemman 18,000 markan määrän sijasta ja palokaluston kunnossapitomääräraha korotettiin 6,000:sta 10,000 markkaan.

Poliisilaitoksen vuosirahasääntö muutettu.

Sittenkuin Uudenmaan läänin kuvernööri oli maistraatin välityksellä vaatinut kaupunginvaltuuston lausuntoa k. senaatin siviilitoimituskunnan laatimasta ehdotuksesta Helsingin poliisilaitoksen uudeksi vuosirahasäännöksi, päätti⁷⁾ kaupunginvaltuusto ilmoittaa, ettei valtuusto asian laajuuden johdosta voinut määrääjän kuluessa, tammikuun 20 päivään mennessä, hankkia tarvittavaa selvitystä eikä antaa siihen perustuvaa lausuntoa. Asian valmisteli rahatoimikamari, joka mietintönsä ja ehdotuksensa⁸⁾ laadinnassa käytti apunaan asiantuntijoita.

Annettuaan selvityksen poliisikamarilaitoksen hallinto-oikeudellisesta asemasta kamari totesi, ettei kuntaa voitu esillä olevan siviilitoimituskunnan ehdotuksen pohjalla laillisesti velvoittaa suorittamaan lisämenoja poliisilaitoksen voimassapitoon, ellei kaupunginviranomaisille sitä ennen ollut varattu tilaisuutta lausua mieltänsä asiasta sekä suotu kohtuullista aikaa siihen. Sitten osoitettiin, että ehdotus tuottaisi lisäkustannuksia 1,207,380 markkaa eli 174.2 %

1) Valt. pöytäk. 21. 11. 18 §. — 2) S:n 10. 10. 15 §. — 3) S:n 10. 10. 29 §. — 4) S:n 24. 10. 25 §. — 5) S:n 24. 10. 24 §. — 6) S:n 29. 12. 20 §. — 7) S:n 11. 1. 6 §. — 8) Valt. pain. asiakirj. n:o 7.

1903 vuoden menosääntöön verraten, 332,700 markkan lisäystä (21.2 %) kaupunginvaltuuston vuonna 1911 hyväksymään uuden menosäännön ehdotukseen verraten sekä lisämenoja 155,756 markkaa (8.9 %) voimassa olevaan väliaikaiseen menosääntöön verraten. Kaupungin menojen osuus, joka 1903 vuoden menosäännön ja väliaikaisen menosäännön mukaan oli saman suuruinen, kohoaisi, jos siviilitoimikunnan ehdotus hyväksyttäisiin, Smk:lla 344,965:72 eli 174.2 %:lla aikaisemmasta määrästään sekä 229,440 markalla eli 73.2 %:lla kaupunginvaltuuston vuonna 1911 myöntämästä määrästä. Tämän lisäksi tulisivat vielä kaupungin menot huoneistoista, lämmityksestä ja valaistuksesta. Poliisilaitoksen miesluku lisääntyi ehdotuksen mukaan 89.4 %:lla voimassa olevan menosäännön mukaisesta määrästä.

Sitä seikasta, oliko nykyään sopivaa käydä uudesti järjestämään poliisilaitoksen menosääntöä, lausui kamari:

1) Kysymystä Helsingin poliisilaitoksen menosäännön muuttamisesta oli aikaisemmin käsitelty mainitusta laitoksesta voimassa olevan asetuksen tarpeelliseksi katsottua uudistusta koskevan kysymyksen yhteydessä, ja kaupunginviranomaiset olivat jo vuonna 1909 laatineet ja k. senaattiin lähettäneet ehdotuksen Helsingin uudeksi poliisiasetukseksi. Kun aikomus nyt näytti olevan käsitellä ehdotus vuosirahasäännön muuttamiseksi pääkysymyksestä erillään, huomautti rahatoimikamari tähän, että poliisilaitoksen järjestyksen perusteisiin ehdotetut muutokset ainakin osittain olivat sen laatuksia, että ne vaikuttivat menosääntöön, joten ei näyttänyt aivan sopivalta vahvistaa uutta vakinaista vuosirahasääntöä, ennenkuin kysymys poliisiasetuksen tarkastamisesta oli lopullisesti tutkittu.

2) Rahatoimikamarin käytettäväksi annetuista asiakirjoista päättäen ei asiaa näyttänyt siviilitoimituskunnassa valmistellun niin tarkoin, kuin sen laatu ehdottomasti vaati ja kuin hallituksen taholta aikaisemmin aina oli samanlaatuisissa asioissa tehty, niinkuin m. m. 1903 vuoden menosäännön valmistelutyöt osoittivat. Pyydettyään saada käytettäväkseen kaikki ehdotusta valaisevat asiakirjat oli rahatoimikamari saanut vastaanottaa erinäisiä asiakirjoja, jotka eivät kuitenkaan kohdistuneet nyt esillä olevaan ehdotukseen, vaan siviilitoimituskunnan aikaisemmin laatimiin, sittemmin hyljättyihin vaihtopuolisiin ehdotuksiin, ja joissa muutoin ei esitetty huomioon otettavia näkökohtia asian selvittämiseksi. Tämän johdosta oli rahatoimikamari poliisimestarilta itseltään pyytänyt tarpeellisia selityksiä ja tietoja ehdotuksen erinäisistä yksityiseristä.

Saatu selvitys oli, mikäli poliisikansliaa ja sen laitoksia koski, havaittu kutakuinkin täydelliseksi, jota vastoin tiedot miesluvun jakautumisesta eri osastoille sekä vartio- ja palvelusjaoituksen

ehdotus olivat erittäin epätäydelliset eivätkä voineet antaa luotettavaa perustusta asian arvostelemiselle. Tämän johdosta oli se rahatoimikamarin jaosto, joka oli alustavasti käsitellyt asian, poliisimestarilta pyytännyt pätevän virkamiehen määräämistä antamaan kamarille tarpeellisia täydentäviä tietoja, mutta poliisimestari oli hyljännyt tämän pyynnön, huomauttaen että annettu selvitys oli riittävä. Tämä myötämielisyyden puute oli tietenkin suuressa määrin vaikeuttanut rahatoimikamarin toimittamaa ehdotuksen yksityiskohtaista tarkastelua.

3) Siviilitoimituskunnan ehdotus tarkoitti poliisivoiman pysyttämistä nykyisessä todellisessa miesluvussaan. Tämän johdosta rahatoimikamari huomautti, että 1906 vuoden väliaikainen menosääntö annettiin suurlakon jälkeen, siinä mielessä että Suomen valtionviranomaisilla olisi tehokas apukeino yleisen turvallisuuden sekä lain pyhyiden voimassa pitämiseksi. Mutta huomattava oli, että väliaikainen vuosirahasääntö ei tarkoittanut tyydyttää ainoastaan pääkaupungin tarpeita, vaan oli sitä laadittaessa määräävänä tarve hankkia maassamme silloin vallitsevain, säännöllisistä poikkeavain olojen mukaan sovitettu varamiehistö, josta tarpeellista poliisivoimaa kävisi lähettämisen kaikkiin niihin maamme paikkakuntiin, joiden oma järjestysvalta ei kykenisi yksin täyttämään tehtäväänsä. Tämän johdosta ja väliaikaisen laatunsa vuoksi ei mainittua vuosirahasääntöä rahatoimikamarin mielestä käynyt nykyisessä supistetussakaan muodossaan paneminen pohjaksi arvosteltaessa kysymystä Helsingin kaupungin poliisivoiman tarpeesta.

4) Sodan johdosta vallitsevat olot poikkesivat monessa kohden säännöllisistä, ja täytyi tämän johdosta pitää aivan vääränä, että ne otettiin lähtökohdaksi laadittaessa uuden vuosirahasäännön ehdotusta ja tutkittaessa sen pohjana olevaa määrärahatarvetta. Poliisivoiman määrään nykyoloissa vaikuttavia seikkoja ei käynyt ottaminen mittapuuksi säännöllistä tarvetta arvostellessa. Siihen nähden kamari mainitsi, että väkiluvun lisäännys ja työnetsijäin tulva kaupunkiin tapahtuivat aivan erikoisissa oloissa, että rakennustoiminta oli kokonaan lamassa sekä että nykyinen asiointila tuntuvasti vaikutti rikollisuuteenkin.

Tämän yhteydessä huomautettiin lisäksi, ettei nykyisiä luonnottomia asunto- ja työoloja sopinut panna pohjaksi poliisilaitoksen virkamiesten ja henkilökunnan vakinaista palkanjärjestelyä toimitettaessa, vaan täytyi pitää paljon asianmukaisempana, että sotatilan ja kalliinajan johdosta tarpeellinen palkanlisäys myönnettiin ainoastaan väliaikaisesti, siksi kunnes säännölliset olot sodan päätyttyä olivat jälleen palautuneet.

5) Siviilitoimituskunnan kirjelmässä ehdotettu uuden vuosiraha-

säännön voimaantulomisaika oli aivan sopimaton siihenkin nähden, että ehdotuksen edellyttämä tuntuva ja erittäinkin nykyisessä taloudellisessa tilanteessa rasittava lisämeno pantaisiin kaupungin maksettavaksi vahvistetun budjetin ulkopuolella ja siten tuntuvasti järkyttäisi kunnan täksi vuodeksi hyväksyttyä taloussuunnitelmaa.

Edellä lausutun johdosta rahatoimikamari ehdotti, että kaupunginvaltuusto lausunnossaan esillä olevasta lähetteestä, rahatoimikamarin mainitsemiin näkökohtiin liittyen, esittäisi, että kysymys Helsingin kaupungin poliisilaitoksen uuden vakinaisen vuosirahasäännön vahvistamisesta saisi jäädä toistaiseksi ja siksi, kunnes sodan päätyttyä säännölliset olot yhteiskuntaelämän alalla olivat palautuneet.

Siltä varalta että k. senaatti ei panisi huomiota näihin epäilyihin, oli rahatoimikamari kuitenkin käynyt asiallisesti tarkastamaan ehdotusta ja tehnyt useita muutos- ja vastaehdotuksia, minkä ohessa kamari oli sitä mieltä, että kaupungin apumaksun poliisilaitoksen voimassapitoon ei tulisi olla enempää kuin $\frac{1}{5}$ koko kustannusmäärästä, joten valtion osuus olisi määrättävä $\frac{4}{5}$:ksi siitä, sen sijaan että kaupungin osuus kustannuksista siviilitoimituskunnan ehdotuksen mukaan olisi $\frac{2}{7}$.

Rahatoimikamarin ehdotuksen mukaan päättyisi Helsingin poliisilaitoksen menosääntö 1,691,500 markkaan, josta määrästä kaupunki, noudattaen suhdetta $\frac{1}{5} : \frac{4}{5}$, suorittaisi 338,300 markkaa eli 140,266 markkaa enemmän kuin 1903 vuoden menosäännön mukaan. Siviilitoimituskunnan ehdotukseen verraten siis kaupungin osuus vähenisi täten 204,700 markalla eli 37.9 %:lla. Kaupungin kokonaiskustannukset poliisilaitoksesta (kaupungin osuus + eräät budjettierät), jotka siviilitoimituskunnan ehdotuksen mukaan olisivat 727,025 markkaa eli Smk. 4: 74 kutakin henkikirjoissa olevaa asukasta kohti, vähenisivät 480,725 markkaan eli Smk:aan 3: 13 asukasta kohti.

Asiaa esiteltäessä hyväksyi 1) kaupunginvaltuusto kaikin puolin rahatoimikamarin ehdotuksen, ja annettiin lausunto sen mukaisesti.

Sittenminn annettiin kaupunginviranomaisten esittämiin epäilyihin katsomatta armollinen asetus kesäkuun 22 päivältä 1916, jossa poliisilaitoksen vuosirahasääntö vahvistettiin 1,913,000 markaksi. Kaupunginvaltuuston ehdottamista muutoksista oli otettu huomioon vain yksi ainoa, nimittäin se, että puhtaanapidon ja vedenkulutuksen kustannukset olisi valtion ja kunnan yhteisesti suoritettava. Kaupungin osuus koko kustannusmäärästä vahvistettiin asetuksessa $\frac{2}{7}$:ksi.

Valmisteluvaliokunta esitti antamassaan 2) lausunnossa mielipi-

1) Valt. pöytäk. 29. 2. 1 §. — 2) Valt. pain. asiakirj. n:o 47.

teenään että, kun sen johdosta että puuttui hallituksesta riippumatonta korkeinta oikeuspaikkaa hallinto-oikeudellisten riitakysymysten ratkaisua varten, hallituksella oli viime kädessä valta arvostella ja vahvistaa poliisilaitoksen menot sekä niiden jako valtion ja kunnan kesken eikä siis ollut kaupungin vallassa saada oikaisua puheena olevaan säädökseen, ei kaupungilla ollut muuta keinoa kuin ottaa lisääntyneet menot suorittaakseen, valittaen että niitä ei ollut harkittu oikeudenmukaisella eikä kohtuullisella pohjalla sekä että vuosirahasäännön vahvistamisessa ei ollut asianmukaisesti otettu huomioon kaupungin oikeutta eikä oikeutettuja etuja.

Poliisivankilassa säilytetyistä henkilöistä olevain menojen suoritukseen nähden, joista menoista asetuksessa osa pantiin kaupungin maksettavaksi, vaikka kaupunki oli valtion kanssa tammikuun 28 päivänä 1887 tekemänsä sopimuksen mukaan kaikiksi ajoiksi vapautettu velvollisuudesta pitää voimassa kaupunginvankilaa ja palkata tutkintovankien vartijoita, sillä perusteella että oli antanut apurahan lääninvankilan uudestirakentamiseen sekä luovuttanut tarkoitukseen tarpeellisen tonttimaan, näytti kuitenkin olevan olemassa keino saada tämä asia oikeudenkäyntitietä tutkituksi. Kaupunki voi nimittäin, sittenkuin se oli osansa mainituista menoista suorittanut, tuomioistuimessa vaatia korvattavaksi mitä sen oli täytynyt mainittuun tarkoitukseen maksaa, jommoista siviilioikeudelliseen pohjaan nojaavaa kannetta tuomioistuin ei voine kieltäytyä ottamasta käsiteltäväksi.

Valiokunta ehdotti, että kaupunginvaltuusto päättäisi kehoittaa rahatoimikamaria:

1917 vuoden menosääntöön panemaan sekä mainitulta vuodelta poliisilaitoksen voimassapitoon maksettavaa kunnan apumaksua enintään Smk 547,333: 33 että myös vuodelta 1916 samaan tarkoitukseen tarvittavan lisämäärärahan, enintään Smk 218,119: 69; sekä sittenkuin kaupungin apumaksu oli suoritettu, oikeudenkäyntitietä koettamaan valtiolta saada korvatuksi sen määrän, mikä kaupungin on täytynyt maksaa poliisivankilassa säilytettyjen henkilöjen elatukseen.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi ¹⁾ valiokunnan esityksen kaikilta kohdin.

Sittenkuin k. senaatin sivilitoimituskunta oli kehoittanut läänin kuvernööriä tekemään kaupungin kanssa sopimuksen, että kaupunki 1915 vuoden alusta ottaisi osaa ruoka-annosten kustantamiseen henkilöille, joita tutkintaa varten säilytettiin poliisivankilassa, oli kuvernörin osanotto poliisivankilassa tutkittavina olevain henkilöjen elatukseen.

¹⁾ Valt. pöytäk. 24. 10. 31 §.

nööri vaatinut maistraatin ehdotusta asiassa ja maistraatti kirjelmässä toukokuun 4 päivältä lähettänyt asian rahatoimikamariin. Sen ohessa oli poliisimestari anonut korotettavaksi etsivässä ja siveellisyysosastossa pidätettyjen henkilöjen annosrahoja. Rahatoimikamari oli havainnut, ettei kaupunki ollut velvollinen ottamaan osaa mainittujen kustannusten suoritukseen. Kaupunginvaltuustokin lausui¹⁾, ettei kaupunki ollut velvollinen ottamaan osaa puheenalaisiin kustannuksiin, minkätähden mainitun laatuinen sopimus ei voinut kaupungin puolelta tulla kysymykseen.

Rahatoimikamarin helmikuun 14 päivänä tekemästä esityksestä²⁾ kaupunginvaltuusto kesäkuun 1 päivästä 1916 vuokrata kaksi huonetta, eteisen ja halkokellarin käsittävän huoneiston Yrjönkadun talosta n:o 11 960 markan vuosivuokrasta ja antaa sen poliisilaitoksen lääkärin käytettäväksi, sillä ehdolla että hän suorittaa menot lämmityksestä ja valaistuksesta, sekä tähän tarkoitukseen vuodeksi 1916 osoittaa 560 markkaa.

Poliisilaitoksen lääkärin vastaanottohuoneisto.

Niinikään myöntyi³⁾ kaupunginvaltuusto rahatoimikamarin maaliskuun 30 päivänä tekemään esitykseen huoneen vuokraamiseksi kesäkuun 1 päivästä 1916 Punanotkonkadun talosta n:o 2 poliisin korjaustyöpajaksi 40 markan kuukausivuokrasta sekä osoitti mainitun vuokran suoritukseen vuonna 1916 280 markkaa.

Huoneisto poliisin korjaustyöpajalle.

Nämä molemmat määrärahat merkittiin⁴⁾ 1917 vuoden menosääntöön.

Kun poliisilaitoksen 1915 vuoden menosääntöön polttopuita varten merkitty 16,500 markan määräraha oli osoittautunut riittämättömäksi, esitti rahatoimikamari kirjelmässä tammikuun 24 päivältä mainittuun määrärahaan myönnettäväksi 20,000 markan lisäyksen. Lisäys myönnettiin⁵⁾, ja samalla valtuusto päätti kehottaa asianomaisia noudattamaan suurempaa säästäväisyyttä.

Lisäys poliisilaitoksen polttopuumäärärahaan.

Sittemmin ilmoitettiin, että 1916 vuoden polttopuumääräraha oli jo heinäkuussa ylitetty 2,500 markalla, minkätähden rahatoimikamari kirjelmässä elokuun 31 päivältä puolsi valtuuston käyttövaroista myönnettäväksi 12,000 markan lisämäärärahaa. Tähän esitykseen myönnyttiin⁶⁾.

1917 vuoden menosääntöön merkittiin⁴⁾ poliisilaitoksen polttopuumääräraha 35,000 markan määräisenä.

Kirjelmässä marraskuun 9 päivältä terveydenhoitolautakunta ilmoitti, että kaupungissa oli peljättävissä pilkkukuumekulkutautia, mistä lautakunta oli varoittanut yleisöä. Kulkutaudin leviämisen estämiseksi oli varattu kaksi päivystyslääkärinä ja eräisiin alustaviin

Toimenpiteitä varotun pilkkukuumekulkutaudin varalta.

¹⁾ Valt. päätök. 16. 5. 4 §. — ²⁾ S:n 29. 2. 5 §. — ³⁾ S:n 11. 4. 13 §. — ⁴⁾ S:n 29. 12. 20 §. — ⁵⁾ S:n 8. 2. 9 §. — ⁶⁾ S:n 12. 9. 20 §.

varokeinoihin ryhdytty. Kun oli epätietoista, riittäisikö lautakunnan menosäännössä oleva kulkutautien vastustamismääräraha kaikkien menojen suoritukseen, esitti lautakunta tarkoitukseen myönnettäväksi ylimääräisen määrärahan. Kaupunginvaltuusto myönsikin ¹⁾ käyttövaroistaan 5,000 markkaa tähän tarkoitukseen.

Kunnan sairaalain sairausmaksut.

Kirjelmässä joulukuun 22 päivältä 1915 ilmoitti maistraatti, että Uudenmaan läänin kuvernööri oli saman kuukauden 14 päivänä vahvistanut ²⁾ kaupunginvaltuuston toukokuun 25 päivänä mainittua vuotta hyväksymän kunnan sairaalain uuden sairasmaksutaksan.

Terveydenhoitolautakunnan sihteerin muutetut palkkaedut.

Vahvistettuaan sihteerilleen uuden johtosäännön, joka lisäsi mainitun virkamiehen työvelvollisuutta, esitti terveydenhoitolautakunta kirjelmässä toukokuun 18 päivältä, että sihteerin palkka korotettaisiin 4,000 markkaan. Rahatoimikamarin puollettua tätä anomusta ja havaittua viran uudesti järjestämisen olleen tarpeen vaatiman hyväksyi ³⁾ kaupunginvaltuusto lautakunnan esityksen. Korotus oli maksettava tammikuun 1 päivästä 1917. Sen ohessa vakuutettiin sihteerille ikäkorotusta 5 ja 10 vuoden palveluksesta 10 % kumpaisellakin kerralla.

Lisäys terveydenhoitolautakunnan tarvehain määrärahaan.

Terveydenhoitolautakunnan anomukseen saada 1,200 markkan lisäys menosäännön mukaiseen tarverahainsa määrärahaan kaupunginvaltuusto myöntyi ⁴⁾.

Lisämääräraha rokotushuoneistoja varten.

Samaten päätti ⁵⁾ kaupunginvaltuusto terveydenhoitolautakunnan esityksestä myöntää 500 markkan lisäyksen rokotushuoneistojen hankkimista ja niiden siivoamista varten olevaan määrärahaan.

Lisämääräraha terveydellisiä tutkimuksia varten.

Niinikään myöntyi ⁶⁾ kaupunginvaltuusto terveydenhoitolautakunnan anomukseen 1,950 markkan lisämäärärahan osoittamisesta terveydellisten tutkimusten laboratorin polttoaineita, vedenkuluusta, kojeiden kunnossapitoa, näytteiden ottoa y. m. varten oleviin määrärahoihin.

Lisämääräraha kotien desinfioimista varten.

Samaten myönsi ⁷⁾ kaupunginvaltuusto 3,500 markkan lisämäärärahan formalinin y. m. ostamiseksi kotien desinfioimista varten.

Huoneiston vuokraaminen toisen kaupunginlääkärin virkahuoneeksi.

Terveydenhoitolautakunnan joulukuun 30 päivänä 1915 tekemän esityksen mukaisesti osoitti ⁸⁾ kaupunginvaltuusto 800 markkaa virkahuoneiston vuokraamiseksi toiselle kaupunginlääkärille, joka oli ilmoittanut suostuvansa yksityisasunnostaan luovuttamaan mainitun huoneiston. Määräraha luettiin tammikuun 1 päivästä 1916 vuoden loppuun.

Lisäyksiä kulkutautisairaalan, Nickbyn

Kirjelmässä marraskuun 2 päivältä rahatoimikamari ilmoitti, että kulkutautisairaalan polttoainemääräraha osoittautui riittämättö-

¹⁾ Valt. pöytäk. 12. 12. 12 §. — ²⁾ S:n 25. 1. 5 §. — ³⁾ S:n 1. 8. 10 §. —

⁴⁾ S:n 7. 11. 11 §. — ⁵⁾ S:n 7. 11. 12 §. — ⁶⁾ S:n 5. 12. 14 §. — ⁷⁾ S:n 26. 9. 12 §. —

⁸⁾ S:n 8. 2. 7 §.

mäksi, minkätähden oli tarpeen 10,000 markan lisäys. Kaupunginvaltuusto myönsi 1) lisäyksen käyttövaroistaan.

Samanlaisia anomuksia lisäyksen myöntämisestä polttoainemäärärahoihin tekivät erinäiset muut viranomaiset, ja myönnettiin Nickbyn mielisairaualalle 2) 18,542 markkaa, terveystoimistolle veneeristen tautien vastustamiseksi 3) 400 markkaa sekä terveydenhoitolautakunnalle 4) 300 markkaa.

Suuresti kohonneiden ostohintain johdosta esitti terveydenhoitolautakunta kirjelmässä toukokuun 25 päivältä Marian sairaalalle myönnettäväksi lisämäärärahaa saippuan ja suovan ostoon. Kaupunginvaltuusto myönsi 5) tarkoitukseen 13,000 markkaa sekä kehoitti sairaalan johtokuntaa ottamaan harkittavaksi, eikö vaatteidenpesussa syntyviä rasvatähteitä voitaisi sopivalla tavalla ottaa talteen.

Niinikään myönnettiin 6) Marian sairaalan lääkkeiden ja sidetarvikkeitten määrärahaan 18,000 markan lisäys.

Kirjelmässä tammikuun 27 päivältä ilmoitti terveydenhoitolautakunta, että Kivelän sairaalan vaatteidenpesumääräraha oli vuonna 1915 ylitetty Smk:lla 2,792: 25, syystä että laitoksen vaatteidenpesusta kunnalliskodissa oli vuoden varrella maksettu korotettu hinta. Rahatoimikamarin lausunnon mukaisesti päätti 7) kaupunginvaltuusto sallia ylittää määrärahan mainitulla määrällä.

Koska Kivelän sairaalan 1916 vuoden määrärahat ruokaa, lääkkeitä, sidetarvikkeita, lämmitystä, vaatteidenpesua y. m. varten olivat osoittautuneet riittämättömiksi, myönsi 8) kaupunginvaltuusto terveydenhoitolautakunnan ja rahatoimikamarin syyskuun 7 ja 21 päivänä tekemäin esitysten mukaisesti käyttövaroistaan lisämäärärahoja yhteensä 98,000 markkaa.

Kirjelmässä marraskuun 2 päivältä ilmoitti rahatoimikamari Humaliston sairaalan potilaiden ja hoitohenkilökunnan ruokamäärärahaan tarvittavan lisäystä. Kaupunginvaltuusto myönsi 9) tähän tarkoitukseen käyttövaroistaan 5,000 markkaa.

Kirjelmässä lokakuun 12 päivältä ilmoitti terveydenhoitolautakunta lisäystä tarvittavan Nickbyn mielisairaalan ruuanpitoa, valaistusta, saippuaa y. m. varten oleviin määrärahoihin. Lukuun otettuna ylempänä mainittu halkoja varten myönnetty lisämääräraha nousivat lisämenot 48,000 markkaan. Valtuusto myöntyi 10) anomukseen.

Kun veneerisiä tauteja sairastavain naisten kuljettaminen terveystoimistosta Guntähden sairaalaan ei voinut haitatta käydä

mielisairaalan, terveystoimiston ja terveydenhoitolautakunnan polttoainemäärärahoihin.

Lisämääräraha Marian sairaalalle saippuan ja suovan ostoon.

Lisäys Marian sairaalan lääkkeiden ja sidetarvikkeitten määrärahaan.

Lisäys Kivelän sairaalan vaatteidenpesumäärärahaan.

Lisäys Kivelän sairaalan ruuan, lääkkeiden y. m. määrärahoihin.

Lisämääräraha Humaliston sairaalan ruuanpitoa varten.

Lisämääräraha Nickbyn sairaalan ruokaa, valaistusta y. m. varten.

Määräraha naisten kuljettamiseksi ter-

1) Valt. pöytäk. 21. 11. 16 §. — 2) S:n 6/ 6. 13 § ja 7. 11. 13 §. — 3) S:n 26. 9. 13 §. — 4) S:n 26. 9. 14 §. — 5) S:n 6. 6. 15 §. — 6) S:n 24. 10. 12 §. — 7) S:n 22. 2. 12 §. — 8) S:n 10. 10. 9 §. — 9) S:n 21. 11. 17 §. — 10) S:n 7. 11. 13 §.

veystoimistosta Gumtähden sairaalaan.

päinsä raitiovaunussa eikä avonaisissa ajoneuvoissa, esitti terveydenhoitolautakunta kirjelmässä helmikuun 10 päivältä ryhdyttäväksi sopiviin toimenpiteisiin semmoisen kuljetuksen järjestämiseksi; väliaikaisesti voisi lautakunnan mielestä kuljetuksen toimittaa vuokratulla katetulla autolla. Valtuusto myönsi 1) tähän tarkoitukseen 1,500 markkaa vuodeksi 1916.

Eiran sairaalan silmäpoliklinikalle myönnetyn määrärahan nauttimisehdot.

Sittenkuin kaupunginvaltuusto oli kuluvan vuoden menosääntöön merkinnyt 7,500 markan määrärahan Eiran sairaalan silmäpoliklinikan voimassapitoon, siitä 2,000 markkaa varattomain potilaiden päivämaksuiksi, esitti terveydenhoitolautakunta helmikuun 3 päivänä ehdot, joita oli noudatettava mainitun määrärahan nauttimiseen nähden, ja hyväksyi 2) kaupunginvaltuusto mainitut ehdot seuraavina:

1) Poliklinikkaan on asetettava terveydenhoitolautakunnan hyväksymä assistentti.

2) Poliklinikkaa on kaikkina arkipäivinä vuoden umpeen pidettävä avoimna vähintään tunti päivässä terveydenhoitolautakunnan hyväksyminä aikoina.

3) Poliklinikan varsinaisen johtajan ollessa lomalla on toinen, terveydenhoitolautakunnan hyväksymä johtaja asetettava.

4) Poliklinikan johtajan tulee vuosittain ennen helmikuun loppua terveydenhoitolautakunnalle antaa kertomus edelliseltä vuodelta, ja on tähän kertomukseen kuuluvat taulut laadittava niiden kaavakkeiden mukaisesti, joita kaupungin tilastokonttori sitä varten antaa poliklinikan käytettäväksi.

5) Poliklinikalle myönnetty vuosimääräraha maksetaan edeltäpäin neljännesvuosittain terveydenhoitolautakunnan tilauksesta.

6) Määräraha sairasmaksujen suorittamiseksi niiden varattomain potilaiden puolesta, joilla on kotipaikkaoikeus tässä kaupungissa, maksetaan niinkään neljännesvuosittain, ja on siitä tehtävä tili ennen seuraavan vuoden tammikuun loppua.

Varattomain potilaiden päivämaksut laskettaisiin saman taksan mukaan kuin sijamaksut Eiran sairaalan yleisessä salissa.

Ehdotettu palkankorotusoikeus Marian sairaalan toimihenkilöille.

Terveydenhoitolautakunnan ehdotettua, että Marian sairaalan palveluksessa olevat ylikoneenkäyttäjät A. Rindell, koneenkäyttäjät E. E. Nyberg, esimies V. Sundström ja vahtimestari H. Lindgren oikeutettaisiin, samoin kuin kaupungin muutkin viranpitäjät, saamaan palkankorotuksen 5 ja 10 vuoden palveluksesta, oli rahoituskamari kirjelmässä lokakuun 12 päivältä huomauttanut, että näitä toimihenkilöitä oli pidettävä palvelusmiehinä, joille nyt pyydettyä etua tavallisesti ei ollut myönnetty, minkätähden kamari

1) Valt. pöytäk. 14. 3. 12 §. — 2) Ks. tätä kert. edempänä; valt. pöytäk. 22. 2. 13 §.

ehdotettuihin korotettuihin kalliinajanlisäyksiin viitaten esitti ehdotuksen evättäväksi.

Kaupunginvaltuusto lähetti 1) tämän samoin kuin vaivaishoito- hallituksenkin tekemän samantapaisen esityksen 2) valiokuntaan, jonka oli laadittava ehdotus kaupungin palkkasäännön soveltamisessa noudatettaviksi yleisiksi ehdoiksi ja määräyksiksi.

Terveystoimikunnan esityksestä myösi 3) kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 92 markkaa Nickbyn mielisairaalan sairaanhoitajattarelle E. Bäckmanille hoidon kustantamiseksi Nummelan parantolassa.

Samaten myösi 4) kaupunginvaltuusto sairaanhoitajatar I. Janssonille käyttövaroistaan 800 markkaa hoidon kustantamiseksi keuhkotautiparantolassa.

Diakonissalaitoksen johtokunnan kirjelmässä joulukuun 28 päivältä 1915 ilmoitettua terveyden- ja sairaanhoidon palveluksessa toimivain diakonissain elatusta varten olevan tarpeen kalliinajanlisäystä päätti 5) kaupunginvaltuusto antaa kalliinajanlisäysvaliokunnalle toimeksi kalliinajanlisäyksiin nähden vahvistettuja perusteita noudattaen määrätä, mikä summa oli tarkoitusta varten maksettava diakonissalaitokselle.

Sittenkuin erinäisten tilanomistajain ja lihakauppiaitten taholta oli saapunut valituksia lihakaupasta voimassa olevain määräysten johdosta ynnä anomus toimenpiteisiin ryhtymisestä lihankuljetuksen järjestämiseksi, 6) päätti 7) kaupunginvaltuusto puolestaan hyväksyä ja läänin kuvernöörin vahvistettavaksi lähettää seuraavat muutokset kuvernöörin kesäkuun 23 päivänä 1914 vahvistamaan lihantarkastustaksaan oleviksi voimassa heinäkuun 1 päivästä 1916:

Tarkastusmaksut.

Nautaeläimen tahi hevosen koko ruhosta	Smk	2:—
” ” ” puolesta ruhosta	”	1:—
” ” ” neljännesruhosta	”	—:50
Kokonaisesta sianruhosta	”	2:—
Puolesta	”	1:—
Vähemmän kuin 20 kg. painavasta porsaasta (pikkuporsaasta)	”	—:50
” ” 60 ” ” vasikasta ja mullista, lampaista tai vuohesta	”	—:50
” ” 20 ” ” pikkuvasikasta	”	—:25
Suolatusta, savustetusta tahi palvatusta lihasta sekä ennen tutkittuista ja leimatuista tuoreista sian liikkiöistä 10 kilolta	”	—:25

1) Valt. pöytäk. 7. 11. 10 §. — 2) Ks. tätä kert. siv. 95. — 3) Valt. pöytäk. 24. 10. 11 §. — 4) S:n 10. 10. 10 §. — 5) S:n 25. 1. 26 §. — 6) Valt. pain. asiakirj. n:o 23. — 7) Valt. pöytäk. 16. 5. 15 §.

Maksut jäädytyskellarin käyttämisestä vuorokaudessa.

Kokonaisesta nautaeläimen tai hevosen ruhosta.....	Smk. —: 30
Puolesta " " " "	" —: 20
Nautaeläimen tai hevosen neljännesruhosta	" —: 10
Kokonaisesta sianruhosta.....	" —: 30
Puolesta "	" —: 20
Pikkuporsaasta	" —: 10
Vasikasta, lampaasta tai vuohesta	" —: 20

Mitä tuli kysymykseen lihankuljetuksen järjestämisestä valtionrautateilla, lukuun ottamatta sitä hakijain huomauttamaa asianlaitaa, että kaupunkiin tuotua lihaa olisi likaantunut matkalla, minkä ehkäisemiseksi terveydenhoitolautakunta oli luvannut asiaa tutkituaan ryhtyä tarpeellisiin toimenpiteisiin, lähetettiin tämä asia valmisttavaksi elintarvekomiteaan. Mitä muihin hakijain esittämiin vaatimuksiin tuli, päätti kaupunginvaltuusto terveydenhoitolautakunnan asiasta antaman lausunnon mukaisesti hyljätä ne.

Lihantarkastustaksan muuttamista koskevan päätöksen vahvisti kuvernööri elokuun 11 päivänä, mistä maistraatti kirjelmässä saman kuukauden 26 päivältä ilmoitti ¹⁾ kaupunginvaltuustolle.

Määräraha yli määräisten apulaisten palkkaamiseksi vaivaihoitohallitukseen.

Vaivaihoitohallituksen helmikuun 17 päivänä tekemästä esityksestä myönsi ²⁾ valtuusto 600 markkaa kahden ylimääräisen apulaisen palkkaamiseksi hallituksen kansliaan tammi—maaliskuun ajaksi. Kun apuvoiman tarvetta kansliassa senkin jälkeen jatkui, pyysi hallitus sittemmin edellen 700 markan määrärahaa tähän tarkoitukseen vuoden loppuun asti, minkä kaupunginvaltuusto myönsikin ³⁾.

Määräraha köyhäinkaitsijan viransijaisen palkkaukseen.

Viransijaisen palkkaamiseksi vaivaihoidon kaitsijalle neiti E. von Hippiukselle hänen sairautensa aikana myönsi ⁴⁾ kaupunginvaltuusto 500 markkaa.

Lisämäärärahoja vaivaihoittoa varten.

Vaivaihoitohallituksen lokakuun 6 päivänä tekemän esityksen mukaisesti myönsi ⁵⁾ kaupunginvaltuusto vuosimäärärahoihin seuraavat lisäykset:

vaivaihoitohallitukselle polttoaineita varten 1,000 markkaa sekä tarverahoja, siivoamista y. m. varten 2,000 markkaa; kunnalliskodin ja sen yhteydessä olevain laitosten lääkkeisiin 3,000 markkaa, vaatetukseen 4,000 markkaa, vedenkulutukseen 500 markkaa, lastenkodin lääkkeisiin 500 markkaa ja lastenkodin vaatteidenpesua varten 500 markkaa; mielenvikaisten hoitokustannuksiin 30,000 ja lääkkeisiin 2,000 sekä hautauskuluihin 1,000 markkaa.

¹⁾ Valt. pöytäk. 12. 9. 9 §. — ²⁾ S:n 14. 3. 14 §. — ³⁾ S:n 30. 5. 12 §. — ⁴⁾ S:n 14. 3. 15 §. — ⁵⁾ S:n 24. 10. 21 §.

Sittemmin ilmoitti vaivaishoitohallitus, että myöskin Helsingin kaupungista kotoisin olevain henkilöjen, etusijassa alaikäisten, elänteelleantoa varten oleva määräraha tuli ylitettäväksi sekä että tarkastusmatkain määräraha oli osoittautunut riittämättömäksi. Valtuusto myönsi ¹⁾ näihin määrärahoihin kumpaiseenkin 500 marcan lisäyksen.

Kirjelmässä syyskuun 26 päivältä esitti vaivaishoitohallitus että eräille kunnalliskodin ja sen yhteydessä olevain laitosten toimihenkilöille vähemmän suotavain henkilömuutosten välttämiseksi ja useissa muissa kunnallisissa laitoksissa vallitsevain olojen mukaisesti myönnettäisiin oikeus saada 10 %:n korotus pohjapalkastaan 5 ja 10 vuoden palveluksesta sekä että puheenalaiset toimihenkilöt mainittuun palkankorotukseen nähden oikeutettaisiin lukemaan hyväkseen se aika, minkä he aikaisemmin olivat olleet kaupungin palveluksessa.

Ehdotettu palkankorotus kunnalliskodin y. m. laitosten toimihenkilöille.

Syyskuun 28 päivänä antamassaan lausunnossa rahatoimikamari kannatti tätä esitystä, paitsi mitä palvelusmiehiin tuli, mutta huomautti sen ohessa, että kunnallishallinnolle oli saapunut suuri joukko palkanlisäysanomuksia ja että ylipäätään tuntuva palkkain korotus oli tarpeellinen. Näin ollen näytti varovaisuus kehoittavan olemaan myöntämättä palkankorotuksia yksityisille toimihenkilöille ainakaan ennenkuin mainittu kysymys palkanlisäysten korottamisesta oli lopullisesti tutkittu.

Valtuusto päätti ²⁾ jättää toimenpiteen toistaiseksi ja lähettää palkankorotuksia koskevan asian käsiteltäväksi valiokuntaan, joka oli asetettu laatimaan kaupungin palkkasäännön soveltamisessa noudatettavia ohjeita ja määräyksiä.

Viitaten kaupunginvaltuuston marraskuun 23 päivänä 1909 tekemään päätökseen ³⁾, jolla Marian sairaalan sairaanhoitajattarille, siivoojattarille, y. m. oli myönnetty täysi palkka virassa saamansa sairauden kahden ensimmäisen kuukauden aikana, mainitsi vaivaishoitohallitus, että oli nostettu kysymys että kaikki kunnalliskodin ja siihen kuuluvain laitosten toimihenkilöt ja palvelijat oikeutettaisiin muulloin kuin virkavapauden aikana heitä kohdanneitten sairauden ja tapaturmain johdosta saamaan maksuttoman hoidon kaupungin sairaaloissa ja täydet palkkaetunsa työkyvyttömyyden aikana, ei kuitenkaan kahta kuukautta pitemmältä ajalta, jota vastoin pitkällisemmän taudin sattuessa kysymys palveluksessa olevain eduista sairaanhoitoon ja palkkaukseen nähden olisi kaupunginvaltuuston ratkaistava kulloinkin eri esityksen johdosta.

Maksuton sairaanhoito eräissä tapauksissa kunnalliskodin toimihenkilöille.

¹⁾ Valt. pöytäk. 29. 12. 17 §. — ²⁾ S:n 24. 10. 20 §. — ³⁾ Ks. 1909 vuod. kert. siv. 75.

Antamassaan lausunnossa rahatoimikamari katsoi esityksen ansaitsevan huomiota, eritoten mitä tuli maksuttoman hoidon antamiseen kaupungin sairaaloissa. Päätös esillä olevassa tapauksessa vaatisi kuitenkin antamaan vastaavia määräyksiä muihin kunnallisiin laitoksiin ja virastoihin nähden. Rahatoimikamari esitti, että asia lähetettäisiin valmisteltavaksi komiteaan, joka oli asetettu laatimaan ehdotusta kaupungin palkkasäännön soveltamisessa noudatettaviksi yleisiksi määräyksiksi.

Valtuusto hyväksyi ¹⁾ rahatoimikamarin ehdotuksen.

Määrärahoja
häätäapukomitean
tarverahoja ja sihteerin
varten.

Sittenkuin kaupunginvaltuusto oli joulukuun 14 päivänä 1915 asettanut ²⁾ häätäapukomitean, anoi komitea kirjelmässä tammikuun 27 päivältä määrärahaa tarverahoja sekä sihteerin palkkausta varten. Valtuusto myönsi ³⁾ käyttövaroistaan 500 markkaa tarverahoiksi tilityksen ehdolla ja 150 markkaa kuukaudessa sihteerin palkkaamiseen, lukien helmikuun 2 päivästä komitean tehtävän lakkaamiseen, enintään kuitenkin toukokuun 31 päivään asti.

Hätäaputöitä
naisille.

Samalla kertaa oli käsiteltävänä komitean esitys määrärahan osoittamisesta talvisaikaisten häätäputöiden järjestämiseksi naisille. Miestyöläisille oli riittävästi työtä satavissa, jota vastoin työttömäin naisten lukumäärä oli melko suuri eikä uusia ansiotilaisuuksia ollut tarjona. Komitean tiedustelun johdosta olivat kaupunkilähetytys ja eräiden naisjärjestöjen asettama häätäapukomitea ilmoittaneet suostuvansa järjestämään häätäputöitä. Samalla olivat nämä ilmoittaneet, että kaupunginvaltuuston vuonna 1915 häätäputöiden järjestämiseksi myöntämistä määrärahoista oli jäljellä, kaupunkilähetykselle myönnetystä Smk 5,721: 25 ja naisjärjestöjen häätäapukomitealle myönnetystä Smk 7,203: 22, ja oli kaupunkilähetykseltä anonut saada käyttää säästämänsä varat. Näin ollen oli komiteasta näyttänyt tarpeelliselta tehdä esitys osin luvan saamisesta edellä mainittujen varain käyttämiseen, osin uusien määrärahan myöntämisestä samaan tarkoitukseen. Myöntyen kaupunkilähetyksen ja naisjärjestöjen häätäapukomitean anomuksiin saada käyttää puheenalaiset säästöt, päätti ⁴⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan osoittaa 15,000 markkaa kaupungin häätäapukomitealle, sillä edellytyksellä ettei mitään osa tästä määrärahabasta saanut käyttää hädänalaisten suoranaisiksi avustuksiksi.

Sittemmin antoi ⁵⁾ kaupunginvaltuusto 5,000 markkaa vaivahoidonhallitukselle käytettäväksi työttömäin naisten suoranaisiksi avustuksiksi vapaampia muotoja noudattaen, kuin mitä voimassa oleva vaivahoidon-ohjesääntö määräsi.

¹⁾ Valt. pöytäk. 2. 5. 16 §. — ²⁾ Ks. 1915 vuod. kert. siv. 176. — ³⁾ Valt. pöytäk. 8. 2. 8 § — ⁴⁾ S:n 8. 2. 14 §. — ⁵⁾ S:n 28. 3. 7 §.

Kirjelmässä joulukuun 6 päivältä sosialilautakunta mainitsi, että se oli vaivaishoitohallituksen ja kunnallisen työnvälitystoimiston johtokunnan edustajain läsnäollessa pohtinut kysymystä hätäapukomitean asettamisesta talveksi 1916—17 ja että silloin oli käynyt selville, ettei miehille toistaiseksi ollut ilmaantunut työnpuutetta. Vallitsevan työnsaannin jatkuvaisuudesta, eritoten kivi-, rakennus- ja sekatyöläisille, ei kuitenkaan ollut varmuutta olemassa. Mitä taas naisten työhön tuli, näytti karamelliteollisuudessa noin 700 työläistä jäävän vaille toimeentulomahdollisuuksia. Tähän nähden olisi järjestetty avustustoiminta yhteiskunnan puolelta tarpeellinen, minkätähden lautakunta ehdotti hätäapukomitean asetettavaksi. Kaupunginvaltuusto hyväksyi ¹⁾ esityksen. Komitean puheenjohtajaksi valitsi valtuusto everstiluutnantti Otto Ehrströmin, jäseneksi herra Eskolan sekä varajäseniksi herra E. Krogiuksen ja rouva M. Erkon, ollen sosialilautakunnan, kunnallisen työnvälitystoimiston johtokunnan, vaivaishoitohallituksen, Helsingin ruotsalaisen työväenyhdistyksen, Helsingin työväenyhdistyksen ja suomalaisen työväenliiton kunkin valittava yksi varsinainen ja yksi varajäsen komiteaan.

Hätäapukomitea talveksi 1916—17.

Kirjelmässä lokakuun 26 päivältä anoi pelastusarmeija aikaisemmin myönnetyn 10,000 markan vuosimäärärahan lisäksi 1,000 markkaa pelastustoimintansa jatkamiseksi vuoden loppukuukausina. Vaivaishoitohallituksen ja rahatoimikamarin puoltosanain mukaisesti valtuusto myönsi ²⁾ anotun määrän.

Lisämääräraha pelastusarmeijan pelastustoimintaa varten.

1917 vuoden menosääntöön merkittiin ³⁾ mainittu määräraha 12,000 markkaan korotettuna.

Väliaikaisen ruotsinkielisen lastentarhan voimassa pitämiseksi V kaupunginosassa myönsi ⁴⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan neideille H. Kuhlefeldille, M. Kihlmanille y. m. 1,800 markan määrärahan syyslukukaudeksi 1916. 1917 vuoden menosääntöön merkittiin ³⁾ samaa tarkoitusta varten 2,070 markkaa.

Määräraha väliaikaista lastentarhaa varten.

Neiti A. Rundströmille myönnettiin ⁵⁾ 300 markan lisämääräraha Korkeavuorenkadun suomenkielistä kansanlastentarhaa varten, lähinnä viransijaisen palkkaamiseksi erälle sairastuneelle opettajattarelle.

Lisämääräraha Korkeavuorenkadun suomenkielistä kansanlastentarhaa varten.

Sittenkuin kaupungin avustamain kansanlastentarhain johtajat taret olivat anoneet maksutonta hammashoitoa näiden laitosten turvateille sekä terveydenhoitolautakunta ja rahatoimikamari olivat anosta puoltaneet, päätti ⁶⁾ valtuusto käsitellä asian anniskeluosakeyhtiön voittovaroilla aikaisemmin avustetuille yrityksille myönnettäviä

Hammashoitoa kansanlastentarhain turvateille.

¹⁾ Valt. pöytäk. 29. 12. 16 §. — ²⁾ S:n 29. 12. 19 §. — ³⁾ S:n 29. 12. 20 §. — ⁴⁾ S:n 12. 9. 29 §. — ⁵⁾ S:n 28. 3. 14 §. — ⁶⁾ S:n 28. 3. 12 §.

apurahoja koskevan asian yhteydessä¹⁾. Sittemmin merkittiin²⁾ 1917 vuoden menosääntöön tätä tarkoitusta varten 1,800 markkaa.

Hammashoitoa
kansakoulu-
oppilaille.

Terveystenhoitolautakunnan ehdotuksen mukaisesti päätti²⁾ kaupunginvaltuusto jättää kysymyksen kansakoululasten kunnallisesta hammasklinikasta toistaiseksi lepäämään ja sen sijaan tohtori A. Aspelundille yksityisen hammaspoliklinikan voimassapitoon vuonna 1917 myöntää 13,000 markan määrärahan, sillä ehdolla että terveydenhoitolautakunta määrää klinikassa toimivat hammaslääkärit. Samalla myönnettiin 1,000 markkaa klinikan konekaluston tarpeelliseksi havaittuun täydentämiseen.

Määräraha To-
peliuskadun
kansakouluta-
lon kalustoa
varten.

Kirjelmässä lokakuun 11 päivältä anoi ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunta 40,000 markan määrärahaa kaluston hankkimiseksi Topeliuskadun uuteen kansakoulutaloon. Esityksessä saman kuukauden 19 päivältä rahatoimikamari puolsi tätä anomusta, ehdottaen määrärahan merkittäväksi 1917 vuoden menosääntöön sekä johtokunnan valtuutettavaksi heti tilaamaan mainitun kaluston, niin että talo ensi tilassa voitaisiin luovuttaa tarkoitukseensa. Kaupunginvaltuusto hyväksyi³⁾ mainitun anomuksen.

Vesiklosetit
säätytaloon
kansakouluop-
pilaita varten.

Sittenkuin säätytalossa oli useita huoneita varattu ruotsinkielisten kansakoulujen käytettäväksi, oli rahatoimikamari esittänyt myönnettäväksi 3,500 markan määrärahan vesiklosettien laittamiseksi oppilaita varten. Valtuusto myöntyi⁴⁾ tähän anomukseen.

Määräraha juh-
lajulkaisua
varten.

Sen päivän juhlimiseksi, jona 50 vuotta oli kulunut kansakouluasetusten vahvistamisesta, ehdottivat kansakoulujohtokunnat kirjelmässä huhtikuun 14 päivältä kansakouluoppilaille jaettavaksi kansakouluopetuksen kehitystä valaisevan juhlaulkaisun. Kaupunginvaltuusto myönsi⁵⁾ tähän tarkoitukseen suomenkielisille kouluille 1,650 ja ruotsinkielisille 570 markkaa.

Lisämäärära-
hoja ruotsin-
kielisille kansa-
kouluille.

Kirjelmässä lokakuun 25 päivältä esitti ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunta kalliin ajan johdosta myönnettäväksi lisäyksiä seuraaviin määrärahoihin: käsityö- ja koulukeittiötarvikkeita varten 1,500 markkaa, köyhäin oppilaiden ruokintaa varten 1,000 markkaa sekä polttoaineita varten 8,000 markkaa. Kaupunginvaltuusto myöntyi⁶⁾ esitykseen ja osoitti käyttövaroistaan näihin tarkoituksiin 10,500 markkaa.

Lisämäärära-
hoja suomen-
kielisille kansa-
kouluille.

Kirjelmässä syyskuun 6 päivältä anoi suomenkielisten kansakoulujen johtokunta polttoaineiden määrärahaan 20,000 markkaa kuluvan vuoden menosääntöön merkityn määrän lisäksi. Kaupunginvaltuusto myöntyi⁷⁾ tähän anomukseen.

¹⁾ Ks. tätä kert. edempänä. — ²⁾ Valt. pöytäk. 12. 12. 8 § ja 29. 12. 20 §. — ³⁾ S:n 7. 11. 16 §. — ⁴⁾ S:n 12. 9. 12 §. — ⁵⁾ S:n 2. 5. 18 §. — ⁶⁾ S:n 7. 11. 15 §. — ⁷⁾ S:n 26. 9. 18 §.

Sittemmin anoi sama johtokunta lisäystä niinkään suomenkielisten kansakoulujen sekalaisten menojen määrärahaan. Kaupunginvaltuusto myönsi ¹⁾ tähän tarkoitukseen 1,500 markkaa.

Kesäkurssien voimassa pitämiseksi n. s. Ärtin koulupuutarhassa kaupungin kansakouluoppilaita varten myönsi ²⁾ kaupunginvaltuusto Alex. Ärtin rahaston korkovaroista 4,500 markkaa, minkä ohessa kansakoulujohtokunnat oikeutettiin pyytämään apua ja neuvoja puutarhahoidossa kaupunginpuutarhurilta.

Määrärahoja
Alex. Ärtin ra-
hastosta.

Sittemmin myönnettiin ³⁾ samaan tarkoitukseen lisäksi 600 markkaa.

Vaikka asetusten mukainen valtioapu kaupungin kansakoulujen voimassapitoon edelleen oli jäänyt saamatta, päätti ⁴⁾ kaupunginvaltuusto rahatoimikamarin ja budjettivaliokunnan esityksestä ⁵⁾ 1917 vuoden menosäännön vahvistaessaan tehdä k. senaatille esityksen kaupungille asetusten mukaisesti tulevan valtioavun saamisesta sen kansakouluille ja kasvatuslaitoksille eli 25 % kaupungilla näihin tarkoituksiin olleista todellisista menoista.

Kansakoulujen
valtioapu.

Kasvatuslautakunnan tekemään esitykseen, että kaupunki vastaanotto- ja havaintokodin yhteyteen perustaisi pienehkön oppilaskodin, esimerkiksi 8 hoidokille, sekä tähän tarkoitukseen 1916 vuoden loppuosaksi osoittaisi 2,334 markkaa, kaupunginvaltuusto myöntyi ⁶⁾.

Oppilaskodin
perustaminen.

Kirjelmässä syyskuun 15 päivältä kasvatuslautakunta ilmoitti, että kasvatuslaitoksille myönnetty määrärahat olivat kalliin ajan johdosta osoittautuneet riittämättömiksi ja tulivat ylitettäviksi kaikkiaan 16,000 markalla sekä aistiviallisten ja raajarikkoisten lasten opetusmääräraha 4,000 markalla. Rahatoimikamarin puoltosanan mukaisesti kaupunginvaltuusto myönsi ⁷⁾ mainitut määrät käyttövaroistaan.

Lisämäärära-
hoja kasvatus-
laitoksille.

Rahatoimikamarin puoltosanan mukaisesti oikeutti ⁸⁾ kaupunginvaltuusto kasvatuslautakunnan ammattiholhoojan virkaan liittyvän palkan säästöstä käyttämään 375 markkaa palkanlisäykseksi lautakunnan kanslian ensimmäiselle apulaiselle lokakuun 1 päivästä vuoden loppuun.

Palkanlisäys
kasvatuslauta-
kunnan kans-
lian ensimmäi-
selle apulai-
selle.

Käsityö- ja tehdasyhdistyksen valtuutettujen anottua, että käsityöläiskoulujen lukukausimaksut poistettaisiin, oli rahatoimikamari kirjelmässä maaliskuun 2 päivältä ehdottanut että, kun tämän asian ratkaisu lähinnä kuului näiden koulujen johtokunnille, ei kaupungin-

Käsityöläiskou-
lujen lukukau-
simaksut.

¹⁾ Valt. pöytäk. 5. 12. 15 §. — ²⁾ S:n 11. 4. 15 §. — ³⁾ S:n 29. 12. 12 §. —
⁴⁾ S:n 29. 12. 20 §. — ⁵⁾ Valt. pain. asiakirj. n:ot 50 ja 61. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 16.
5. 13 §. — ⁷⁾ S:n 10. 10. 19 §. — ⁸⁾ S:n 24. 10. 19 §; ks. tätä kert. edempänä.

valtuuston nykyään olisi asiassa mitään tehtävä. Kaupunginvaltuusto epäsiikin¹⁾ anomuksen.

Suomenkielisen rinnakkaisluokka tyttöjen ammattikoulun.

Tyttöjen ammattikoulun suomenkielisen pukuompeluosaston oppilasluvun lisääntymisen johdosta esitti rahatoimikamari kouluun perustettavaksi rinnakkaisluokan. Tähän myöntyen osoitti²⁾ valtuusto käyttövaroistaan 1,225 markkaa syyslukukaudeksi 1916 ja kehoitti koulun johtokuntaa anomaan korotettua valtioapua koululle.

Lisämääräraha tyttöjen ammattikoulun ruuanpitoon.

Tyttöjen ammattikoulun ruuanpitoa varten myönsi³⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 2,500 markan lisämäärärahan.

Lisämääräraha käsityökoulun polttopuita ja valaistusta varten.

Käsityökoulun polttopuita ja valaistusta varten osoitti⁴⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 830 markan lisämäärärahan.

Korotettu apuraha taideteollisuuskeskuskoululle.

Marraskuun 16:nä päivätyin rahatoimikamarin esityksen johdosta päätti⁵⁾ kaupunginvaltuusto taideteollisuuskeskuskoulun opettajavoimain lisäämiseksi ja opetusohjelman laajentamiseksi hyväksyä koulun johtokunnan ehdottaman korotetun menosäännön vuodeksi 1917 sekä myönsi sen ohessa 54,408 markan määrärahan, josta 7,610 markkaa oli suoritettava sillä ehdolla, että valtio myönsi apumaksua kouluun ehdotettujen uusien opettajain palkkaukseen.

Määräraha myönnettiin väliaikaisesti, koska kaupunginvaltuusto oli asettanut komitean laatimaan ehdotusta koulun uudesti-järjestämiseksi.

Lisäys työväenopiston opintopiirien määrärahaan.

Kun opintopiirien järjestämisestä työväenopiston suomenkielillä osastolla oli ollut lisäkustannuksia, anoi opiston yhteinen johtokunta lisäystä puheenalaiseen määrärahaan. Kaupunginvaltuusto myönsi⁶⁾ tarkoitukseen 1,000 markkaa.

Lisäys kaupunginkirjaston polttoaine-, valaistus- y. m. määrärahoihin.

Kaupungin kirjastohallituksen esityksestä myönsi⁷⁾ kaupunginvaltuusto 4,500 markan lisäyksen pää- ja haarakirjastojen polttoaineiden määrärahaan.

Sittenmin anoi kirjastohallitus edelleen lisäystä valaistus- ja sekalaisten menojen määrärahaan, ja osoitti⁸⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 500 markkaa valaistusta sekä 600 markkaa sekalaisia ja arvaamattomia menoja varten.

Lisämääräraha Helsingin torvisoittokunnalle.

Kun Esplanadikappelin ravintolaliike oli lakannut ja Helsingin torvisoittokunta sen johdosta oli vailla kesätyötä, anoi soittokunnan toimikunta 3,000 markan lisämäärärahaa kutakin kesäkuukautta kohti eli yhteensä 9,000 markkaa, sillä edellytyksellä että soittokunta olisi velvollinen suorittamaan ulkoilmasoitantoa Kappellesplanadissa, Kaivopuistossa, Kalliossa, Eläintarhassa y. m. paikoilla. Anomukseen myönnyttiin⁹⁾ sillä ehdolla että, jos soittokunta saa kesä-

¹⁾ Valt. pöytäk. 28. 3. 13 §. — ²⁾ S:n 12. 9. 17 §. — ³⁾ S:n 7. 11. 6 §. — ⁴⁾ S:n 26. 9. 22 §. — ⁵⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 57; valt. pöytäk. 5. 12. 8 §. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 26. 9. 21 §. — ⁷⁾ S:n 6. 6. 16 §. — ⁸⁾ S:n 10. 10. 12 §. — ⁹⁾ S:n 6. 6. 28 §.

työtä, vähennetään määräraha kohtuullisesti musiikkilautakunnan harkinnan mukaan.

Sittemmin ilmoitti musiikkilautakunta, torvisoittokunnan saaneen kesäksi tointa, vaikkakin vähemmästä korvauksesta kuin säännöllisissä oloissa, sekä että lisäksi tarvittavat varat oli otettu soittokunnan sairas- ja eläkerahaston arpajaiskassasta, minkätähden edellä mainittua määrärahaa ei ollut tarvinnut käyttää. Kaupunginvaltuusto merkitytti ¹⁾ rahamäärän säästyneeksi.

Kirjelmässä toukokuun 25 päivältä rahatoimikamari ilmoitti kaupungin yleisissä töissä olevain työläisten anoneen palkankorotusta ainakin 10 penniä kutakin työläistä ja tuntia kohti, minkä johdosta vuoden jäljellä olevana aikana koituisi lisäkustannuksia 174,800 markkaa.

Kalliinajanlisäyksiä kaupungin yleisten töiden työläisille.

Rahatoimikamari piti anomusta perusteltuna kohonneiden elantokustannusten johdosta ja huomautti, että työntekijäin kanta-joukko jo oli supistettu mahdollisimman vähään. Laskettujen lisäkustannusten suoritustavasta oli kamarissa lausuttu eriäviä mielipiteitä. Muuan vähemmistö oli ollut sitä mieltä, että menosääntöön kalliin ajan johdosta korotettuja työpalkkoja varten merkitty 84,000 markan määräraha, josta siihen aikaan, jolloin hallitus teki esityksensä, vielä oli jäljellä Smk 57,883: 60, ensin olisi kulutettava, ennenkuin lisämäärärahaa pyydettiin, ja että kaupungin yleisten töiden hallituksen tässä kohden yksin tuli määrätä maksettavat palkat, minkätähden asian ei nyt tulisi aiheuttaa toimenpidettä, vaan olisi se jätettävä hallituksen uudistetun esityksen varaan, jota vastoin enemmistö oli ollut sitä mieltä, että kääntyminen kaupunginvaltuuston puoleen jo nyt, hallituksen huomautettua puheenalaisen määrärahan riittämättömyydestä, oli paikallaan, minkätähden rahatoimikamari esitti, että kaupunginvaltuusto päättäisi käyttövaroitaa kalliinajanlisäysten maksamiseksi kaupungin yleisissä töissä oleville työläisille myöntää 52,400 markan lisämäärärahan.

Asiaa esiteltäessä päätti ²⁾ kaupunginvaltuusto rahatoimikamarin vähemmistön esittämällä syillä, ettei asia aiheuttanut toimenpidettä valtuuston puolelta, ollen kaupungin yleisten töiden hallitus kuitenkin esteetön vastedes tarpeen vaatiessa tekemään uuden esityksen asiasta.

Kirjelmässä syyskuun 28 päivältä rahatoimikamari sittemmin teki uuden esityksen. Anotun työpalkkain korotuksen oli kaupungin yleisten töiden hallitus myöntänyt kesäkuulta ja, edellyttäen työvoiman pysytettävän saman määräisenä kuin elokuun lopulla, tarvittaisiin 50,000 markan lisämääräraha. Kun kuitenkin työvoimaa

¹⁾ Valt. pöytäk. 10. 10. 13 §. — ²⁾ S:n 6. 6. 7 §.

oli lisätty m. m. Vallilan rakennustöiden johdosta, esitti kamari myönnettäväksi 60,000 markan lisämäärärahan. Kaupunginvaltuusto myönsikin ¹⁾ pyydetyn rahamäärän käyttövaroistaan.

Kaupunginrakennusmestarinviran lakkauttaminen ja kolmannen apulaistyöpäällikönviran perustaminen rakennuskonttoriin.

Rahatoimikamarille oli kaupungin yleisten töiden hallitus esittänyt, että rakennuskonttorin avonainen kaupunginrakennusmestarinvirka heti lakkautettaisiin ja mainittuun konttoriin perustettaisiin kolmas työpäällikönvirka. Rahatoimikamarin mielestä tämä ehdotus tarjosi hyvän keinon osaston työvoimain lisäämiseksi, samalla kuin lisäkustannukset olisivat vähäpätöiset, minkätähden kamari esitti kaupunginvaltuuston päätettäväksi:

että rakennuskonttoriin ensi elokuun 1 päivästä lukien perustetaan kolmas apulaistyöpäällikön virka;

että tämä virkamies saa 7,000 markan vuosipalkan ja 500 markkaa matkarahoja sekä 10 %:n palkankorotuksen 5 ja 10 vuoden palveluksesta;

että kaupunginrakennusmestarin virka heti lakkautetaan ja menosääntöön pantu palkkaus, 3,200 markkaa, lukien viime toukokuun 1 päivästä, merkitään säästönä kuluvan vuoden tilinpäätökseen; sekä

että valtuuston käyttövaroista osoitetaan 3,125 markkaa kolmannen apulaistyöpäällikön palkaksi vuodelta 1916.

Kaupunginvaltuusto myöntyi ²⁾ esitykseen.

Rakennuskonttorin katu-, viemäri- ja satamarakennusosaston insinöörien palkankorotus.

Kun rakennuskonttorin katu-, viemäri- ja satamarakennusosaston molemmat insinööri- ja satamarakennusosaston insinöörien palkankorotus kaupungin yleisten töiden hallitus että, kun sen mielestä mainittuihin virkoihin liittyvät 6,000 markan vuosipalkat olivat liian alhaiset vastatakseen niitä oikeutettuja palkkavaatimuksia, joita täysin pätevät ammattimiehet syyllä näyttivät voivan esittää, puheenalaisia vuosipalkkoja olisi korotettava näissä toimissa aikaisemmin olleille henkilöille maksettujen henkilökohtaisten lisäysten määrillä, joten kumpaisenkin rakennuskonttorissa palvelevan insinöörin vuosipalkka kohoaisi 7,000 markkaan.

Sittenkuin rahatoimikamarikin oli lausunut mielensä asiasta ja puoltanut esitystä, päätti ³⁾ kaupunginvaltuusto vahvistaa puheenalaisista viroista maksettavan vuotuisen pohjapalkan 7,000 markaksi, mihin lisäksi tuli 10 %:n korotus pohjapalkalle 5 ja 10 vuoden palveluksesta.

Työtehoisuuden lisääminen.

Samalla päätti valtuusto kehoittaa rahatoimikamaria antamaan lausunnon ehdotuksineen siitä, miten tehoisuutta kaupungin töissä voitaisiin lisätä.

¹⁾ Valt. pöytäk. 10. 10. 7 §. — ²⁾ S:n 6. 6. 8 §. — ³⁾ S:n 8. 2. 6 §.

Rahatoimikamarin ehdotuksesta myönsi ¹⁾ kaupunginvaltuusto nuoremmalle metsänvartijalle A. L. Nyholmille henkilökohtaista palkanlisäystä 260 markkaa vuodessa, kesäkuun 1 päivästä 1916 lukien, sekä osoitti tästä vuonna 1916 johtuvan menon suoritukseen Smk 151: 66.

Henkilökohtainen palkanlisäys metsänvartija A. L. Nyholmille.

Kaupungin yleisten töiden hallituksen tehtyä esityksen sirkkelisahan ja kouruhöylän ostosta, joilla työkoneilla katsottiin olevan suurta käytäntöä kunnan rakennusyhtiöissä, myönsi ²⁾ kaupunginvaltuusto näitä ostoja varten käyttövaroistaan 1,125 ja 2,800 markkaa.

Määräraha sirkkelisahan ja kouruhöylän ostoon.

Kirjelmässä heinäkuun 21 päivältä mainitsi kaupungin teknillisten laitosten hallitus, etteivät työhenkilökunnalle aikaisemmin myönnettyt kalliinajanlisäykset enää vastaneet kohonneita elantokustannuksia. Kun tähän tuli lisäksi, että osa laitosten työhenkilökuntaa, työnjohtajat, koneenkäyttäjät y. m. eritoten sotateollisuuden palveluksessa saivat tuntuvasti parempipalkkaisia toimia, oli tarjona vaara, että he erosivat kaupungin palveluksesta. Hallitus oli sentähden katsonut olevan puoltaminen korotettuja kalliinajanlisäyksiä maksettavaksi kesäkuun 1 päivästä vuoden loppuun sekä ehdotti, että tämä palkanjärjestely käsittäisi: vesijohtolaitoksessa: ylikoneenkäyttäjän, 2 ensimmäistä ja 4 toista koneenkäyttäjää, 4 koneenkäyttäjäapulaista, 1 työmestarin, 2 putkimestaria ja 1 aliputkimestarin; kaasulaitoksessa: 1 vanhemman ja 2 nuorempaa kaasumestaria ynnä 2 putkimestaria; sekä sähkölaitoksessa: 5 työmestaria, 10 koneenkäyttäjää ja 3 lämmittäjää. Hallituksen ehdottama korotus vaihteli 15:sta 50 markkaan kuukaudessa. Sähkölaitoksen toiselle konemestarille G. Lemströmille ehdotettiin korotusta toukokuun 1 päivästä vuoden loppuun yhteensä 400 markkaa.

Korotettuja kalliinajanlisäyksiä teknillisten laitosten työhenkilökunnalle.

Rahatoimikamarin ehdotuksen mukaisesti kaupunginvaltuusto myöntyi ³⁾ tähän esitykseen, ja oli korotukset maksettava teknillisten laitosten kuluvan vuoden nettovoitosta. Tätä lisäystä ei otettaisi lukuun laskettaessa niitä vuosituloja, jotka kaupunginvaltuuston marraskuun 16 päivänä 1915 tekemän päätöksen mukaan oli pantava pohjaksi laskettaessa kaupungin teknillisten laitosten henkilökunnalle myönnettävää kalliinajanlisäystä.

Kirjelmässä syyskuun 20 päivältä oli kaupungin teknillisten laitosten hallitus anonut osoitettavaksi 339,500 markan lisämäärärahaa erinäisiin kaasulaitoksen 1916 vuoden menosäännön eriin, etusijassa kaasutukseen käytettävään halkojen ostomäärärahaan. Tämän anomuksen perustelemiseksi oli hallitus maininnut, että kaasunkulutus tänä vuonna varsin luultavasti tuntuvassa määrässä ylittäisi

Lisämääräraha kaasulaitokselle.

¹⁾ Valt. pöytäk. 30. 5. 9²§. — ²⁾ S:n 16. 5. 9 §. — ³⁾ S:n 1. 8. 22 §.

budjetissa lasketun menekin, minkä ohessa sivutuotteiden myyntikin antaisi suotuisamman tuloksen kuin varovaisuussyistä oli laskettu, joten laitokselle oli arvioitu kertyvän lisätuloja myydystä kaasusta noin 220,000 markkaa ja sivutuotteista noin 180,000 markkaa eli siis kaikkiaan noin 400,000 markkaa budjettiarviossa edellytettujen määrain lisäksi. Kaupunginvaltuusto myöntyi ¹⁾ tähän anomukseen, ja oli rahamäärä pantava maksettavaksi kaasulaitoksen mainitun vuoden tuloista.

Kaasunhinnan korotus.

Kirjelmässä marraskuun 16 päivältä esitti kaupungin teknillisten laitosten hallitus, että kaupunginvaltuusto, katsoen lisääntyneihin kaasutuskustannuksiin, jotka etusijassa johtuivat halkojen hintain kohoamisesta, korottaisi kaasunhintaa. Rahatoimikamarikin puolsi korotusta ja sen ehdotuksen mukaisesti kaupunginvaltuusto päätti ²⁾:

lämpökaasun hinnan joulukuun lopussa alkavasta mittarien lukemisesta lähtien korotettavaksi 22 1/2 pennistä 28 penniin kuutio-metriltä;

ulko- ja sisävalaistukseen käytettävän kaasun hinnan samalla korotettavaksi 23 ja 26 pennistä 26 ja 28 penniin sekä aikaisemmin myönnetyt kulutuslennukset poistettaviksi; samoin kuin

oikeuttaa kaupungin teknillisten laitosten hallituksen niinkuin aikaisemminkin myöntämään kohtuullista kaasunhinnan alennusta.

Tappiota kaasulaitoksen halkojen myyntistä talvella 1914—15.

Kirjelmässä joulukuun 16 päivältä rahatoimikamari ilmoitti, että kaasulaitoksen halkojen myynnistä kaupungin asukkaille ja teknillisille laitoksille talvella 1914—15 ³⁾ oli koitunut tappiota Smk 10,857: 95, ja myöhemmin kirjelmässä tammikuun 24 päivältä kamari ilmoitti, että tähän määrään oli vielä lisättävä Smk 1,924: 62. Kaupunginvaltuusto osoitti ⁴⁾ mainitun tappion korvaukseksi Smk 12,782: 57.

Kaasumyrkytykset Puistokadun talossa 7 a ja Raatimiehenkadun talossa 2 b.

Sen johdosta että putkivuodon aikaansaamia kaasumyrkytystapauksia kuolettavin seurauksin oli marraskuussa 1915 ja tammikuussa 1916 sattunut Puistokadun talossa n:o 7 a ja Raatimiehenkadun talossa n:o 2 b, esiteltiin kaupunginvaltuustolle kaupungin teknillisten laitosten ja yleisten töiden hallituksen selonteot asiasta. Kaupungin teknillisten laitosten hallitus oli sitä mieltä, että kaasujohdossa syntynyt vika johtui syysmyöhällä erittäin epäsuotuisain sääolojen vallitessa toimitetusta Puistokadun viemärijohdon uudistuksesta, ja lausui käsityksensä, ettei kaasulaitoksen syyksi käynyt lukeminen semmoista laiminlyöntiä, joka olisi osaltaan vaikuttanut tapaturmain syntymiseen. Torjuakseen vastaisia onnettomuuksia oli kaasulaitos järjestänyt vartiointin Puistokadun talojen kellareihin sekä kehoittanut mainitun kadun talon n:o 7 a ja Raatimiehenkadun talon n:o

¹⁾ Valt. pöytäk. 24. 10. 15 §. — ²⁾ S:n 12. 12. 6 §. — ³⁾ Ks. 1914 vuod. kert. siv. 133. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 25. 1. 13 §.

2 b vuokralaisia ainakin yöksi etsimään toisen asunnon sekä sitoutunut korvaamaan tästä johtuvat kulut.

Kaupungin yleisten töiden hallitus teki selkoa viemäriputkien y. m. laskemisesta syysmyöhällä 1915 mainittujen talojen vierelle ja huomautti, ettei puheenalaisen työn teettämistä säännöllisissä tapauksissa voinut pitää liian myöhäiseen vuoden aikaan suoritettuna, koska samantapaisia töitä vuonna 1914 oli teetetty myöhemmin, olematta mainittavia pakkasen aikaansaamia painumisia syntynyt.

Kaupunginvaltuusto ei katsonut 1) itsellään olevan aihetta ryhtyä toimenpiteeseen asiassa.

Sittemmin vaativat kaasumyrkytykseen kuolleen leskirouva N. Thefsin ja kauppias H. Petterssonin oikeudenomistajat korvausta kuolemantapausten johdosta. Valtuusto, joka oli sitä mieltä, ettei kuntaa voimassa olevan lain mukaan voitu esillä olevassa tapauksessa velvoittaa antamaan vahingonkorvausta, katsoi 2) kuitenkin kohtuulliseksi käyttövaroistaan osoittaa maksettavaksi neiti S. Thefsille 1,330 markkaa ja Petterssonin aviopuolisojen perillisille Smk 985: 90.

Myönnettyään johtotyöinsinööri G. Pikulinskylle eron virasta joulukuun 1 päivästä lukien esitti kaupungin teknillisten laitosten hallitus, että viran täyttäminen saisi jäädä toistaiseksi ja että sitä hoidatettaisiin väliaikaisesti. Mainitulle virkamiehelle menosääntöön merkitty palkkausmääräraha säästyisi avonaisuuden aikana, mutta viransijaisen palkkaukseen tarvittaisiin 150 markan kuukausimääräraha, joka maksettaisiin kaasulaitoksen varoista. Rahatoimikamarin marraskuun 9 päivänä tekemästä esityksestä kaupunginvaltuusto hyväksyi 3) tämän ehdotuksen.

Kaasulaitoksen avonaisen johtotyöinsinöörin viran hoitaminen.

Koska sähkölaitoksen ensimmäinen käyttöinsinööri ja assistentti G. E. Sandström eroaisi laitoksen palveluksesta ja laitoksen etu vaati tekemään vähäisiä muutoksia siten avonaisiksi tuleviin virkoihin nähden, esitti kaupungin teknillisten laitosten hallitus kirjelmässä helmikuun 4 päivältä, saavutettuun kokemukseen ja soveliaisuuskäyttöön viitaten:

Sähkölaitoksen ensimmäisen käyttöinsinöörin- ja assistentin viran uudestijärjestäminen.

että sähkölaitoksen ensimmäisen käyttöinsinöörin virkaan ei enää ole oleva yhdistettynä laitoksen toimitusjohtajan assistentin toimi, vaan että teknillisten laitosten hallitus saa esiintyvissä tapauksissa ratkaista, kelle laitoksen johtavista insinööreistä assistentin tehtävät on annettava;

että laitoksen ensimmäisen käyttöinsinöörin palkka ensi tou-

1) Valt. pöytäk. 22. 2. 15 §. — 2) S:n 16. 5. 17 §. — 3) S:n 21. 11. 20 §.

kokoon 1 päivästä lähtien on oleva 7,200 markkaa vuodessa, paitsi vapaata asuntoa, lämpöä ja valoa;

että palkkioksi sille laitoksen johtavalle insinöörille, jolle hallitus antaa toimitusjohtajan assistentin tehtävät, määrätään 1,800 markkaa vuodessa, niinkään toukokuun 1 päivästä lukien; sekä

että edellä mainittuihin tarkoituksiin toukokuun 1 ja joulukuun 31 päivän 1916 väliseltä ajalta myönnetään 800 markan lisämääräraha sähkölaitoksen varoista.

Rahatoimikamarin kirjelmässä helmikuun 24 päivältä puollettua esitystä hyväksyttäväksi myöntyi 1) kaupunginvaltuusto siihen.

Henkilökoh-
tainen palkan-
lisäys sähkölai-
toksen toimi-
tusjohtajalle.

Sähkölaitoksen uuden toimitusjohtajan vaalin yhteydessä päätti 2) kaupunginvaltuusto valitulle johtajalle insinööri L. W. Åbergille rahatoimikamarin marraskuun 23 päivänä tekemän ehdotuksen mukaisesti taata 3,500 markan henkilökohtaisen palkanlisäyksen.

Lisämäärära-
hoja sähkölai-
tokselle.

Kirjelmässä syyskuun 27 päivältä ilmoitti kaupungin teknillisten laitosten hallitus, että eräät sähkölaitoksen tämänvuotisen budjetin määrärahat tulivat polttoaine- ja työkustannusten kohoamisen johdosta ylitettäväksi. Rahatoimikamarin lokakuun 5 päivänä tekemän esityksen mukaisesti kaupunginvaltuusto päätti 3) osoittaa 787,000 markan lisämäärärahan seuraavaa jaoitusta noudattaen: ylimääräisiä lämmittäjiä varten 10,000 markkaa, polttoaineita varten 750,000 markkaa, halkojen kuljetusta ja pienennystä varten 9,000 markkaa, korjaukseen ja kunnossapitoon 10,000 markkaa sekä katuvalaistuksen voimassapitoon 8,000 markkaa. Tämä määräraha oli maksettava laitoksen tämänvuotisista voittovaroista.

Sähkövoiman
hinnan korotus.

Lokakuun 9 päivänä antamassaan lausunnossa 4) kannatti rahatoimikamari kaupungin teknillisten laitosten hallituksen tekemää esitystä voima- ja valaistustarkoituksiin annetun sähkövoiman hinnan korottamisesta sekä huomautti, että sähkölaitoksen nyttemmin vuodeksi 1917 laatima budjettiehdotus osoitti, että tulot, ellei hintaa korotettu, riittäisivät ainoastaan juokseviin menoihin, mutta ei sitä vastoin korkoon eikä kuoletukseen, kun taas, jos hinnankorotus toimenpantiin, mainittujen kustannusten lisäksi luultavasti saataisiin vaatimaton nettovoitto.

Kaupunginvaltuusto myöntyi 5) esitykseen ja päätti, että sähkölaitoksen yleistä taksaa voima- ja valaistustarkoituksiin annetusta sähkövoimasta oli lokakuun 25 päivästä lähtien korotettava 10 pennillä kilowattituntia kohti sekä ettei voimassa olevassa taksassa edellytettyä hinnanalennusta enää ollut myönnettävä.

1) Valt. pöytäk. 14. 3. 10 §. — 2) S:n 5. 12. 11 §; ks. tätä kert. edempänä. —

3) Valt. pöytäk. 24. 10. 16 §. — 4) Valt. pain. asiakirj. n:o 46. — 5) Valt. pöytäk. 24. 10. 17 §.

Rahatoimikamarin esityksestä päätti ¹⁾ kaupunginvaltuusto sal- Kunnallisten työväenasuntojen polttoainemäärärahan vuonna 1915 ylitettävän Smk:illa 1,003: 45.

Samaten myöntyi ²⁾ valtuusto rahatoimikamarin joulukuun 7 päivänä tekemään esitykseen 1,300 markan lisäyksen myöntämisestä mainittuun määrärahaan vuonna 1916.

Rahatoimikamarin ilmoitettua, että ent. seurahuoneen 1915 vuoden lämmitys- ja valaistusmäärärahat oli ylitetty, edellinen 5,200 ja jälkimmäinen 1,800 markalla korkeiden halkojenhintain johdosta ja syystä ettei tarpeellista säästäväisyyttä ollut noudatettu rakennukseen sijoitetussa, venäläisten viranomaisten käyttämässä sairaalassa, päätti ³⁾ kaupunginvaltuusto, että nämä määrärahat sai ylittää vastamainituilla määrillä.

Sittemmin ilmoitti rahatoimikamari, että myöskin vuodeksi 1916 oli tarpeen lisämäärärahaa mainitun rakennuksen lämmitystä varten, joka määräraha luultavasti kuitenkin korvautuisi pesulaitoksen vuokratuloilla. Valtuusto osoitti ⁴⁾ tähän tarkoitukseen 5,000 markan lisämäärärahan.

Kirjelmässä syyskuun 11 päivältä ilmoittaessaan, että kauppahallien valaistus ja lämmitys olivat käyneet varsin kalliiksi, minkätähden kamari aikoi kiinnittää huomiota kysymykseen, kävikö myyntikojujen vahvistettuja alimpia vuokramääriä korottaminen, anoi rahatoimikamari lisäystä Hietalahdentorin kauppahallin valaistusmäärärahaan 1,000 markkaa sekä Ranta-, Hietalahden-, Kasarmin- ja Hakaniementorin kauppahallien polttoainemäärärahoihin kuhunkin 300, 260, 2,000 ja 3,500 markkaa. Kaupunginvaltuusto myöntyi ⁵⁾ esitykseen.

Ilmoittaen, että Helsingin pitäjän kunnanvaltuutetut olivat valinneet herrat O. Brandtin ja H. Lihrin jäseniksi komiteaan, joka oli asetettu käsittelemään kysymystä Helsingin kaupungin osanotosta eräiden Helsingin pitäjän yhdyskuntain hallintomenoihin, joihin oli sovellettu taajaväkisistä yhdyskunnista kesäkuun 15 päivänä 1898 annettua asetusta, ehdottivat kunnanvaltuutetut, että Helsingin kaupunkikin valitsisi jäseniä mainittuun komiteaan.

Kun kaupunki Helsingin kunnan tekemän vaatimuksen johdosta oli laillisesti velvollinen tekemän päätöksen puheena olevasta asiasta sekä niin ollen näytti olevan kaupungin edun mukaista, että asiaa sitä ennen tarpeenmukaisesti valmisteltiin, päätti ⁶⁾ kaupunginvaltuusto antaa rahatoimikamarin tehtäväksi ryhtyä tässä kohden

¹⁾ Valt pöytäk. 22. 2. 6 §. — ²⁾ S:n 29. 12. 8 §. — ³⁾ S:n 25. 1. 17 §. — ⁴⁾ S:n 26. 9. 7 §. — ⁵⁾ S:n 26. 9. 8 §. — ⁶⁾ S:n 24. 10. 29 §.

tarpeelliseen toimenpiteeseen joko Helsingin kunnan ehdottamalla tavalla valitsemalla jäseniä yhteiseen komiteaan tai muuta sopivaa keinoa käyttämällä sekä aikansa valtuustolle tehdä sen esityksen asiasta, minkä asianhaarat aiheuttanevat.

Valitus eräässä
majoitusasi-
assa.

Helsingin v. t. piirisotilaspäällikön everstiluutnantti Kyreniuksen ilmoitettua majoituslautakunnalle, että sotilaspiiripäällikkö everstiluutnantti Holmberg oli määrätty Helsingin erityisen sotasensuurikomitean puheenjohtajaksi ja että everstiluutnantti Kyrenius oli siksi ajaksi, kuin sotasensuuri oli olemassa, määrätty v. t. piirisotilaspäälliköksi sekä kumpaisellekin myönnetty sotilaspiiripäällikönvirkaan liittyvät palkkaedut vähentämättä, ja everstiluutnantti Kyrenius oli sitten anonut lisäystä niihin vuokratarkoituksiin, joita hänelle aikaisemmin piirisotilaspäällikköhallitukseen komennettuna oli elokuulta 1915 maksettu 75 markkaa, sekä, majoituslautakunnan hyljättyä hänen pyyntönsä, Uudenmaan läänin kuvernööriltä anonut sen suuntaista toimenpidettä, että kysymys vuokratarkoitukseen maksamisesta hänelle v. t. piirisotilaspäällikkönä, lukien 250 markkaa kuukaudessa elokuun 3 ja marraskuun 1 päivän väliseltä ajalta 1915, otettaisiin tutkittavaksi, minkä jälkeen kuvernööri oli maaliskuun 23 päivänä antamallaan päätöksellä jättänyt huomioon ottamatta everstiluutnantti Kyreniuksen vaatimuksen saada vuokratarkoitukseen lisäystä elokuun ajalta, mutta mitä tuli everstiluutnantti Kyreniuksen vaatimukseen saada vuokratarkoitukseen lisäystä syys- ja lokakuulta, koska majoituslautakunta oli syyskuun 1 päivänä 1915 saanut tiedon edellä mainitusta everstiluutnantti Kyreniuksen tekemästä vaatimuksesta, majoitusohjesäännön 12 ja 109 §:n nojalla velvoittanut lautakunnan asianmukaisen tilauksen saatuaan everstiluutnantti Kyreniukselle maksamaan puheena olevan vuokratarkoitukseen lisäyksen syys- ja lokakuulta 1915.

Kuvernöörille asiasta antamassaan selityksessä ¹⁾ kaupunginvaltuusto huomautti, että vuokratarkoitukset eivät, niinkuin majoituslautakunta jo olikin Helsingin komendantille ilmoittanut, kuuluneet niihin palkkaetuihin, joita piirisotilaspäällikköhallitukseen tilapäisesti komennetut henkilöt nauttivat, sekä että huhtikuun 10 päivänä 1901 annetun pääesikunnan kiertokirjeen mukaan ainoastaan niille sotilashenkilöille, jotka väliaikaisesti hoitivat avonaisia rykmentin- tai komppanianpäällikön- tai näihin verrattavia virkoja, tuli näihin virkoihin liittyvät vuokratarkoitukset, minkätähden ja kun Helsingin kaupunkia ei voitu katsoa velvolliseksi antamaan vuokratarkoitusta sekä piirisotilaspäällikönviran vakinaiselle pitäjälle että hänen viransijaiselleen, valtuusto oli havainnut everstiluutnantti Kyreniuksen puheena olevan vaatimuksen epäoikeutetuksi.

¹⁾ Valt. pöytäk. 30. 11. 1915 1 §.

Kirjelmässä huhtikuun 15 päivältä majoitusalautakunta huomautti, ettei majoitushjesäännön 12 § antanut tukea kuvernöörin päätökselle. Everstiluutnantti Kyrenius oli tosin maininnut, että hänelle saadessaan määräyksen hoitaa piirisotilaspäällikön virkaa oli taattu mainittuun virkaan liittyvät palkkaedut vähentämättöminä, mutta tämä ei suinkaan tiennyt sitä, että hänelle olisi tuleva vuokratrahokakin sama määrä kuin viran vakinaiselle pitäjälle. Päin vastoin kävi eräästä sotalaitoksen vuonna 1878 antamasta päiväkäskystä selville, että palkkaedut eivät käsitä vuokratrahoja.

Kaupunginvaltuuston mielestä oli syytä saattaa ¹⁾ esillä oleva asia k. senaatin tutkittavaksi. Kirjelmässä lokakuun 14 päivältä maistraatti sittemmin ilmoitti ²⁾, ettei k. senaatti ollut havainnut kaupunginvaltuuston esittäneen syytä kuvernöörin päätöksen muuttamiseen.

Majoituslautakunnan esityksestä myönsi ³⁾ kaupunginvaltuusto mainitun lautakunnan kielenkääntäjälle aikaisemmin myönnetyn palkankorotuksen lisäksi 50 markkaa kuukaudessa, tammikuun 1 päivästä 1916 lukien, niin kauan kuin sotaa kesti.

Palkanlisäys majoituslautakunnan kielenkääntäjälle.

Niinikään myöntyi ⁴⁾ kaupunginvaltuusto majoituslautakunnan anomukseen saada Smk:lla 833:33 ylittää lautakunnan virka- ja palvelusmiesten palkkausmäärärahan. Vajaus oli johtunut siitä, että lautakunta oli ruvennut maksamaan palkkoja kuukausittain jäljestäpäin, sen sijaan että ne aikaisemmin oli maksettu neljännesvuosittain.

Majoituslautakunnan virka- ja palvelusmiesten palkkausmäärärahan ylitys.

Insinööri T. Tawastin maistraatilta anottua, että hänelle automobiilien katsastajana tulevat katsastuspalkkiot suoritettaisiin kaupunginkassaan ja hänelle sen sijaan taattaisiin määrätty vuosi-palkka, oli maistraatti kirjelmässä huhtikuun 15 päivältä esittänyt, että hakijalle nykyoloissa, joiden johdosta hänen tulonsa olivat vähentyneet, vuodelta 1916 myönnettäisiin 2,000 markan ylimääräinen palkkio. Kirjelmässä toukokuun 4 päivältä rahatoimikamari ehdotti anomusta evättäväksi, koska insinööri Tawastin työ oli vähentynyt samassa määrässä kuin automobiilinomistajain lukumääräkin. Sitä vastoin näytti voimassa olevan taksan korottaminen tarpeelliselta, minkätähden kamari ehdotti, että kaupunginvaltuusto esittäisi maistraatin tutkittavaksi, eikö taksaa voitaisi väliaikaisesti korottaa. Valtuusto hyväksyi ⁵⁾ rahatoimikamarin ehdotuksen.

Automobiilien katsastajan palkkionkorotusanomus evätty.

Kun koirain lukumäärä kaupungissa oli vuosi vuodelta lisääntynyt ja niiden silmälläpito oli puutteellinen, ehdotti rahatoimikamari, erikoisesti paraikaa liikkuvaan vesikahuun nähden, kirjel-

Koiraveron korotus.

¹⁾ Valt. pöytäk. 2. 5. 15 §. — ²⁾ S:n 24. 10. 2 §. — ³⁾ S:n 16. 5. 12 §; ks. 1914 vuoden kert. siv. 109. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 29. 12. 18 §. — ⁵⁾ S:n 30. 5. 4 §.

mässä maaliskuun 23 päivältä koiraveron korotettavaksi 15:stä 20 markkaan. Valtuusto myöntyi ¹⁾ esitykseen, ja oli korotus oleva voimassa heinäkuun 1 päivästä 1916 lähtien.

Määräraha koirain ja kissain hoitoa ja lopettamista varten.

Pidätettyjen koirain ja kissain hoitoa ja ehkä lopettamista varten myönsi ²⁾ kaupunginvaltuusto rahatoimikamarin toukokuun 4 päivänä tekemän esityksen johdosta Helsingin eläinsuojelusyhdistykselle käyttövaroistaan tilityksen ehdolla 1,500 markan lisäyksen menosäännössä tätä tarkoitusta varten olevaan määrärahaan.

Evätty lihanhankinnan korvausanomus.

Lihakauppias F. Heino oli anonut korvausta vaivaishoitohallituksen kanssa tekemänsä lihanhankintasopimuksen johdosta kärsimästään tappiosta. Rahatoimikamarin helmikuun 24 päivänä antaman lausunnon mukaisesti anomus evättiin ³⁾, koska sopimus oli tehty annetun tarjouksen perusteella.

Helsingin sokeainyhdistyksen apurahananomus evätty.

Helsingin sokeainyhdistyksen anomukseen saada vuotuinen 1,000 markan määräraha kokoushuoneiston vuokraamiseksi yhdistykselle ei kaupunginvaltuusto nykyoloissa katsonut ⁴⁾ voivansa myöntyä.

Anniskeluvaroista myönnetty apuraha maksettu takaisin.

Sörnäsien nuorten naisten kristillisen yhdistyksen lopetettua toimintansa oli rahatoimikonttoriin suoritettu Smk 762: 59 eli ylijäämä siitä 3,000 markan määrärahasta, minkä yhdistys oli vuonna 1914 saanut anniskeluosakeyhtiön voittovaroista hankkiakseen lepoa ja apua vähävaraisille sairaille työläisnaisille. Yhdistyksen lausumaa toivomusta noudattaen päätti ⁵⁾ kaupunginvaltuusto luovuttaa varat Helsingin kaupunkilähetykselle käytettäväksi samanlaiseen tarkoitukseen.

Eläkkeitä ja apurahoja.

Tehtyjen hakemusten johdosta myönsi kaupunginvaltuusto kaupungin palveluksessa olevain virka- ja palvelusmiesten joulukuun 22 päivänä 1911 vahvistettujen eläkeperusteiden mukaan eläkettä alempana mainituille henkilöille:

kansakoulunopettajatar F. E. Paunulle ⁶⁾ 330 markkaa, tammi-kuun 1 päivästä 1916 lukien;

rakennusmestari G. Keinäselle ⁷⁾ 2,700 markkaa, syyskuun 1 päivästä 1916 lukien;

kansakoulunopettajatar J. M. M. Forssille ⁸⁾ 510 markkaa, elokuun 1 päivästä 1916 lukien; ja

leskivaimo H. M. Heleniukselle ⁹⁾ 80 markkaa sekä sen lisäksi vuotuista ylimääräistä elinkautisapurahaa 60 markkaa, maaliskuun 1 päivästä 1916 lukien.

Kaupungin työntekijäin huhtikuun 15 päivänä 1913 vahvistet-

¹⁾ Valt. pöytäk. 11. 4. 8 §. — ²⁾ S:n 16. 5. 19 §. — ³⁾ S:n 14. 3. 20 §. — ⁴⁾ S:n 10. 10. 23 §. — ⁵⁾ S:n 30. 5. 19 §; ks. 1914 vuod. kert. siv. 123. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 14. 3. 13 §. — ⁷⁾ S:n 26. 9. 23 §. — ⁸⁾ S:n 10. 10. 18 §. — ⁹⁾ S:n 10. 10. 11 §.

tujen vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkkeen myöntämisperusteiden mukaisesti myönsi kaupunginvaltuusto eläkkeen seuraaville henkilöille:

työmies O. Mäkeläiselle ¹⁾ 546 markkaa, luettuna sen jälkeisen kuukauden 1 päivästä, jona hän erosi kaupungin palveluksesta; muurari K. E. Nyholmille ²⁾ 985 markkaa, maaliskuun 1 päivästä 1916 lukien; ja

leskivaimo U. Ch. Hellénille ³⁾ 840 markkaa, sen jälkeisen kuukauden 1 päivästä lukien, jona hän erosi kaupungin palveluksesta.

Sitä vastoin epäsi kaupunginvaltuusto eläkeanomukset, joita olivat tehneet:

kivenhakkaajanleski M. S. Lundgren ⁴⁾,
ulosottoapulaisenleski M. A. Enberg ⁵⁾,
kansakoulunopettajanleski A. Lahti ⁶⁾ ja
vahtimestarinleski E. S. F. Othman ⁷⁾.

Professori E. Nordströmin kaupunginvaltuustolle ilmoitettua, että k. senaatti oli hänelle myöntänyt 2,500 markan ylimääräisen eläkkeen, päätti ⁸⁾ valtuusto pysyä aikaisemmassa päätöksessään 3,000 markan elinkautisapurahan maksamisesta hänelle, vaikka tämä apuraha oli annettu sillä edellytyksellä, ettei valtioneläkettä ehkä myönnettäisi.

Suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan ehdotettua ⁹⁾, että puolet „Knut Galetskin köyhäin kansakoululasten avustusrahasen“ koroista annettaisiin suomenkielisille kansakouluille, katsoi ¹⁰⁾ kaupunginvaltuusto tarpeelliseksi täydellisen selvän saamiseksi testamenttaajan leskirouva J. C. Sundströmin aikeista valalta kuulla testamentin todistajia, valtioneuvos F. Granholmia ja ent. rautatiekontrollööriä G. E. Bergmanssonia, minkä jälkeen asia uudestaan esiteltäisiin. Valtuusto ei ratkaissut tätä asiaa vuoden varrella.

Leskirouva Dorothea Fazer-vainajan oikeudenomistajat olivat kauppias M. E. Fazerin ja soittotaiteilija Edvard Fazerin kautta maaliskuun 28 päivänä 1916 laaditulla lahjakirjalla kaupungille lahjoittaneet 25,000 markkaa kaupungin hoidettavaksi „Dorothea Fazerin apurahastona Helsingin kansanlastentarhain kesäsiirtolain hyväksi“, sillä ehdolla että pääoman vuotuinen korko jaettiin kansanlastentarhain ruotsin- ja suomenkielisten kesäsiirtolain kesken siten, että kumpikin kieliryhmä vuosittain sai puolet siitä vapaasti käytettäväkseen kesäsiirtolainsa hyväksi, sekä että, jos mainittujen kesäsiirtolain toiminta syystä tai toisesta lakkasi, pääoman korko

Ilmoitus valtioneläkkeen saamisesta.

Knut Galetskin rahasto.

Dorothea Fazerin apurahasto Helsingin kansanlastentarhain kesäsiirtolain hyväksi.

¹⁾ Valt. pöytäk. 11. 4. 9 §. — ²⁾ S:n 6. 6. 10 §. — ³⁾ S:n 11. 4. 12 §. — ⁴⁾ S:n 25. 1. 27 §. — ⁵⁾ S:n 29. 2. 3 §. — ⁶⁾ S:n 29. 2. 10 §. — ⁷⁾ S:n 29. 12. 4 §. — ⁸⁾ S:n 12. 9. 31 §; ks. 1915 vuod. kert. siv. 92. — ⁹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 5. — ¹⁰⁾ Valt. pöytäk. 25. 1. 18 §.

annettiin Helsingin kansakoulujen kesäsiirtoloille tasan jaettavaksi ruotsin- ja suomenkielisten kesäsiirtolain kesken.

Kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ maaliskuun 28 päivänä pitämässään kokouksessa vastaanottaa lahjoituksen, minkä ohessa lahjoittajille lähetettävässä kirjelmässä oli julkilausuttava kaupungin kiitollisuus lahjoituksen johdosta.

Apurahoja
kunnalliselle
palvelusväelle.

Vuodelta 1916 jaettaessa niitä apurahoja, mitkä kaupunginvaltuuston lokakuun 26 päivänä 1886 tekemän päätöksen mukaan on vuosittain annettava kunnallisen palvelusväen palkitsemisrahastosta, annettiin ²⁾ seuraaville henkilöille kullekin 50 markkaa, nimittäin: palvelijattarille G. V. Ahlqvistille, M. Axbergille, A. V. Granströmille, H. Isolahdelle, J. Lindellille, M. Mattssonille, H. G. Mietsille, E. Peuralalle, L. Rindellille, A. Sikiölle ja E. L. Sjölundille. Nämä rahamäärät talletettiin rahatoimikonttorin toimesta säästöpankkikirjoille, jotka asianomaiset saivat noutaa rahatoimikonttorista.

Tappiota anniskeluosakeyhtiön liikkeestä.

Helsingin anniskeluosakeyhtiö oli kaupunginvaltuustolle ilmoittanut, ettei yhtiön liikkeestä vuonna 1915 ollut odotettavana voittoa. Kun kuitenkin lukuisat yleishyödylliset yritykset varsin luultavasti kääntyisivät valtuuston puoleen apurahan anomuksilla, päätti ³⁾ valtuusto asettaa erikoisvaliokunnan antamaan lausuntoa ehdotuksineen siitä, mihin toimenpiteisiin valtuuston puolelta olisi ryhdyttävä, ja valittiin tämän valiokunnan jäseniksi herrat Ehrnrooth, Idman, Nevanlinna, Norrmén ja V. T. Rosenqvist.

Apurahoja
eräille yleishyödyllisissä
tarkoituksessa
toimiville
yrityksille.

Valiokunta antoi sittemmin toukokuun 20:nä päivätyn mietinnön ⁴⁾. Vaikka anniskeluosakeyhtiön liike oli vuonna 1915 tuottanut tappiota Smk 356,623: 73, oli lukuisia apurahan anomuksia saapunut. Useimmat näistä anojista olivat yrityksiä, jotka jo useana vuonna olivat saaneet kunnalta kannatusapua. Yhteiskuntaa hyödyttävän toimintansa laatuun ja tarkoitukseen katsoen ei näitä yrityksiä näytännyt olevan jätettävä vaille tuollaista avustusta, koska niiden työ sen johdosta epäilemättä kärsisi tuntuva haittaa, vieläpä avustuksetta jääminen ehkä veisi eräät pakolliseen asiain selvitykseen ja toiminnan lopettamiseen. Sellaista tulosta täytyisi valiokunnan mielestä suuresti valittaa, koska puheena olevain järjestöjen suorittama vapaaehtoinen yhteiskunnallinen toiminta kieltämättä täytti todellisen tarpeen ja monessa tapauksessa onnistuneesti täydensi ja helpotti kunnan laitosten toimintaa semmoisilla tärkeillä aloilla kuin sairaanhoito, lastenhoito, kansankasvatus y. m. olivat. Valiokunta oli sentähden yksimielisesti kannattanut sitä ajatusta, että kaupungin, siitä

¹⁾ Valt. pöytäk. 28. 3. 1 §. — ²⁾ S:n 12. 12. 10 §. — ³⁾ S:n 25. 1. 24 §. —
⁴⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 28.

huolimatta ettei uusia juovutusjuomavoittovaroja ollut tarkoitukseen käytettävänä, tuli antaa apuaan ja taloudellisesti kannattaa asianomaisia yrityksiä niiden yhteiskunnallisten ja armeliaisuustehtävien täyttämiseksi.

Kun valiokunnan oli ollut osoitettava tässä kohden käytettäviä keinoja, oli sen huomio etusijassa kiintynyt kaupunginvaltuuston marraskuun 25 päivänä 1913 tekemän päätöksen johdosta juovutusjuomavarain ylijäämästä muodostettuun Helsingin kaupungin voittovarain rahastoon, jossa, lukuun otettuna 4 %:n korko, 1915 vuoden tilinpäätöksen mukaan oli varoja Smk 145,216: 46. Voittovarain rahaston lakkauttamista, mikä edellytti, että kaupunginvaltuuston päätös voittovarain ylijäämän rahastoon panemisesta ja käyttämistävasta kumottiin, perusteli valiokunnan mielestä täysin määrin se muuttunut asiointi, mikä nykyään vallitsi juovutusjuomaliikkeen alalla. Kun pitkälle menevää ehkäisy politiikkaa luultavasti oli odotettavana sodan päätyttyä, oli vähän toiveita siitä, että vastedes enää saataisiin voittovaroista mainittavaa ylijäämää rahastoon pantavaksi. Kun siis rahaston muodostamisen pääedellytystä, nimittäin että se voitaisiin kasvuuttaa niin suureksi, että sen korkovarajat riittäisivät saattamaan kunnan taloudellisesti riippumattomaksi juovutusjuomavaroista, kaikesta päättäen ei enää ollut olemassa, oli valiokunta sitä mieltä, että rahasto siten oli menettänyt oikeutuksensa ja ettei mikään estänyt sitä lakkauttamasta. Valiokunnan mielestä oli voittovarain rahasto joko kokonaisuudessaan käytettävä vahvistettujen sääntöjensä mukaisesti ja sille määrättyyn tarkoitukseen tai myös lakkautettava käytettäväksi nyt puheena oleviin tarkoituksiin ja sille vahvistetut säännöt kumottava. Valiokunta puolsi jälkimmäistä vaihtopuolta. Kun ei siten saatu määrä kuitenkaan riittäisi kaikkiin valiokunnan puoltamiin apurahoihin, esitti valiokunta, että määrärahat niille yrityksille, joiden avustaminen oli katsottu suotavaksi ja tarpeelliseksi, mutta joille ei riittänyt apurahoja voittovarain rahastosta, tällä kertaa osoitettaisiin kaupunginvaltuuston käyttövaroista. Kun jo nyt oli edellytettävissä, ettei anniskeluosakeyhtiön liike myöskään vuonna 1916 tuottaisi voittoa, näytti kaukonäköisyys vaativan 1917 vuoden vakinaiseen menosääntöön panemaan esimerkiksi 200,000 markkaa sellaisten yleisten yritysten kannattamiseksi, jotka aikaisemmin olivat saaneet kannatusapua anniskeluosakeyhtiön voittovaroista, ja olisi sopiva antaa rahatoimikamarin tehtäväksi panna tämä erä ensivuotiseen budjettiehdotukseensa.

Valiokunnan ehdotuksen mukaisesti saivat ¹⁾ apurahoja seuraavat yhdistykset ja laitokset:

¹⁾ Valt. pöytäk. 30. 5. 13 §.

Kunnall. kert. 1916.

Helsingin kansanlastentarhain kesäsiirtolakomitea kesäoleskelun hankkimiseksi lapsille	Smk	5,200: —
Neidit Therese Wuorenheimo ja Elsa Borenius Her- mannin lastentarhan lastenseimelle	”	3,950: —
Rouva Nora Krogerus lasten työkoululle.....	”	3,400: —
Neidit Elsa Olin, Louise Stoltzenberg ja Lydia Wendell Töölön työtuvalle	”	350: —
Neiti Bertha Hannén lasten työtuvalle.....	”	1,000: —
Helsingin ruotsinkielisten kansakoulujen opettaja- ja opettajataryhdistyksen toimikunta:		
a) kesäsiirtoloille.....	”	11,000: —
b) tuberkulootisten oppilaiden virkistyskodin voimassapitoon ja risatautisten oppilaiden pitä- miseksi Högsandin parantolassa	”	5,000: —
Helsingin kuuromykkäyhdistys lastentarhakoulul- leen	”	1,000: —
Ungdomsförbundet Fylgia toimintansa hyväksi ..	”	1,000: —
Helsingfors svenska folkhögskola opiston johtokunta	”	1,000: —
Helsingin suomenkielisten kansakoulujen opettaja- ja opettajataryhdistys kesäsiirtoloja varten ..	”	28,500: —
Valkonauha-yhdistys kahdelle lastenkodilleen	”	10,000: —
Nuorten miesten kristillinen yhdistys veistolaitok- sen voimassa pitämiseksi työttömiä poikia var- ten	”	9,000: —
Töölön koulupuutarhan toimikunta lasten kesätyös- kentelyä varten	”	2,500: —
Arbetets vänner (emäyhdistys) kesätyöskentelyn hankkimiseksi lapsille	”	1,000: —
Sahan yhdistyksen Sörnäsän haaraosasto samaan tarkoitukseen	”	1,000: —
Risatautisten lasten parantolayhdistys	”	3,500: —
Konvalescenthem-Toipumakoti yhdistys	”	7,000: —
Maitopisarayhdistys toimintansa hyväksi	”	8,000: —
Helsingin naisvoimistelijat naisten urheiluharjoituk- sia varten	”	400: —
Lastenhoidon edistämisyhdistys:		
a) yleisiin tarkoituksiinsa.....	”	12,000: —
b) Pippingsköldin turvakodille	”	2,000: —
Professorinrouva Hanna Vasenius y. m. lastenseimen voimassapitoon Fredriksperissä.....	”	3,500: —
Hammaslääkäri Axel Aspelund yksityisen kansa- kouluhammasklinikkansa voimassapitoon	”	10,000: —
Kansanlastentarhain johtokunta maksuttoman ham-		

mashoidon hankkimiseksi kansakouluhammas- klinikassa kansanlastentarhain hoidokeille....	Smk	1,400: —
Martta-yhdistyksen Helsinginosasto työläisnaisten ruuanlaittokursseja varten	„	3,000: —
Helsingin talousopisto työläisnaisten ruuanlaitto- ja ompelukursseja varten	„	1,000: —
Helsingin palvelijataryhdistys palvelijatarkotinsa voimassapitoon.....	„	4,000: —
Valkonauha-yhdistys rautatielähetykselleen, maha- lalleen ja sen yhteydessä olevalle toiminnalleen	„	2,000: —
Suomen naisyhdistys työläisnaisten kesäsiirtolaa varten	„	1,500: —
Köyhäin lasten työkotien toimikunta	„	22,830: —
Sokeain ystävain yhdistys työkoululle.....	„	1,500: —
Kaupunkilähetys	„	12,500: —
Rouvasväenyhdistys	„	6,000: —
Yhteensä Smk		187,030: —

Muutoin päätti kaupunginvaltuusto tarpeellisilta kohdin kumoamalla marraskuun 25 päivänä 1913 tekemänsä päätöksen varattujen juovutusjuomavoittovarojen käyttämisestä:

että edellä mainittujen menojen suoritukseen oli käytettävä:

a) Helsingin kaupungin voittovarain rahasto ynnä siihen toukokuun loppuun asti kertynyt korko, yhteensä Smk 147,515: 72, ja
b) sen lisäksi tarvittava määrä eli Smk 39,514: 28 valtuuston käyttövaroista;

että ne yhdistykset, seurakunnat ja yksityishenkilöt, joille avustuksia oli myönnetty, asetettiin kaupungin osalle tulevain juovutusjuomavoittovarain käyttämisestä marraskuun 25 päivänä 1913 annetuissa säännöissä määrätyn valvonnan alaiseksi varain asianmukaiseen käyttöön nähden siten, että

työtupain, työkoulujen ja lastenseimien sekä kansanlastentarhain kesäsiirtolain johtajattaret ja asianomaiset johtokunnat olivat kansanlastentarhain johtokunnan alaiset;

Helsingin kansakoulujen opettaja- ja opettajataryhdistykset, ungdomsförbundet Fylgia, Helsingin kuuromykkäyhdistys ja Helsingfors svenska folkhögskola asianomaisen kansakoulujohtokunnan alaiset;

Nuorten miesten kristillinen yhdistys, lasten työskentelykursien ja kesäpuutarhain johtajattaret ja asianomaiset johtokunnat, Valkonauha-yhdistys lastenkotiensa puolesta, köyhäin lasten työkodit sekä kaupunkilähetys ja rouvasväenyhdistys vastaanottokotiensa puolesta kasvatuslautakunnan alaiset;

Risatautisten lasten parantolayhdistys, lastenhoidon edistämisyhdistys, Maitopisarayhdistys, Konvalescenthem-Toipumakoti yhdistys, Helsingin naisvoimistelijat ja hammaslääkäri Aspelundin hammasklinikka terveydenhoitolahtakunnan alaiset;

Martta-yhdistyksen Helsinginosasto, Helsingin talousopisto, Valikonauha-yhdistys suojelutoimintaansa nähden, Helsingin palvelijatyhdistys ja Suomen naisyhdistys sosialilautakunnan alaiset;

kaupunkilähetys muuhun toimintaansa kuin vastaanottokoteihinsa nähden sekä Sokeain ystävien yhdistys vaivaishoitohallituksen alaiset;

että lisäehtoina ja -määräyksinä seuraavain avustusten nauttamiseen nähden säädettiin asianomaisten avustuksensaajain noudatettavaksi:

Arbetets vänner yhdistyksen (emäyhdistyksen) ja saman yhdistyksen Sörnäsän osaston: että yhdistys kustantaa toimeenpanemiansa lasten kesäkursseja varten sopivan huoneiston;

Nuorten miesten kristillisen yhdistyksen: että, jos yhdistyksen veistokurssien oppilaiden palkkausmäärärahassa syntyy säästöä, tätä säästöä ei saa käyttää muihin tarkoituksiin, vaan on se seuraavana vuonna ehkä määrärahaa myönnettäessä luettava yhdistyksen hyväksi;

Konvalescenthem-Toipumakoti yhdistyksen: että yhdistys koidissaan varaa maksutta sijaa vuoden umpeen vähintään kymmenele varattomalle, kaupungin sairaaloista poistetulle naispotilaalle;

Risatautisten lasten parantolayhdistyksen: että yhdistys ensintulevana kesänä noin puolenneljättä kuukauden ajaksi luovuttaa kahdeksan maksutonta sijaa Högsandin parantolasta potilaille, jotka vaivaishoitohallitus sinne ehdottaa;

kaikkien avustusta saaneiden yritysten, jotka myöntävät tarvitseville henkilöille apua vastaavaa korvausta saamatta: että, samalla kuin niiden tulee sopivissa tapauksissa tehdä ero täällä kotipaikkaoikeutta nauttivain ja muiden täällä oleskelevien henkilöiden välillä, apurahain nauttamiseen on liitettävä lisäehdoksi, että asianomaisen yhdistyksen tulee jokaisessa eri tapauksessa vaivaishoitohallituksen rekisteritoimistosta hankkia tarkka tieto avunanojan oloista sekä, sitä mukaa kuin avustusta muodossa tai toisessa annetaan, ilmoittaa se toimistoon rekisteröitäväksi, niin myös avustusten myöntämisen ja käyttämisen valvontaan nähden alistua niihin määräyksiin, joita vaivaishoitohallitus tai asianomainen lautakunta katsonee tarpeelliseksi antaa;

että asianomaisille johto- ja lautakunnille on annettava kaupunginvaltuuston edellä kerrotuista päätöksistä tieto niiden asiana oleviin toimenpiteisiin ryhtymistä varten; sekä

että rahatoimikamarin tuli ensivuotiseen budjettiehdotukseensa panna arviolta 200,000 markan määräraha sellaisten yleishyödyllisten yritysten avustamiseksi, joita aikaisemmin on kannatettu anniskeluosakeyhtiön voittovaroilla, käytettäväksi sillä tavoin kuin kaupunginvaltuusto vastedes katsoo sopivaksi määrätä.

Kaupunginvaltuuston joulukuun 29 päivänä vuodeksi 1917 vahvistama ¹⁾ meno- ja tulosääntö osoittaa 1916 vuoden rahasääntöön verraten seuraavat loppusummat:

1917 vuoden
meno- ja tulo-
sääntö.

<i>Menot.</i>		1916.	1917.
1. Kaupungin velat	Smk	3,794,112: 45	4,485,191: 09
2. Kaupungin virastot	„	412,416: 67	422,835: 01
3. Kunnallishallinto	„	737,693: 33	872,365: 20
4. Palolaitos	„	312,610: —	370,960: —
5. Poliisilaitos	„	393,978: 33	957,718: 02
6. Yleiset rasitukset	„	195,354: 96	215,954: 96
7. Terveysten- ja sairaanhoito ..	„	2,464,202: 80	3,139,618: 48
8. Vaivaishoito	„	1,549,933: —	1,857,029: 30
9. Opetus- ja sivistyslaitokset ..	„	2,966,273: 22	3,607,907: 91
10. Kauppahallit ja kauppatorit ..	„	64,290: —	71,530: —
11. Kaupungin teknilliset laitokset	„	3,916,881: —	6,676,384: —
12. Katu- ja laiturivalaistus	„	302,250: —	335,600: —
13. Yleiset työt	„	2,507,791: 45	5,538,497: 81
14. Eläkkeet ja apurahat	„	97,802: 67	92,009: 67
15. Sekalaiset menot	„	840,430: —	2,314,040: —
16. Arvaamattomiin tarpeisiin kaupunginvaltuuston päätöksen mukaan	„	500,000: —	600,000: —
	Yhteensä Smk	21,056,019: 88	31,557,641: 45

<i>Tulot.</i>		1916.	1917.
Säästö	Smk	600,000: —	700,000: —
1. Korot	„	850,500: —	1,256,500: —
2. Tontinlunastukset	„	800,000: —	2,000,000: —
3. Kaupungin kiinteä omaisuus ..	„	886,250: —	988,650: —
4. Tuloa tuottavat oikeudet	„	891,061: —	971,561: —
5. Maksuja ja tuloja erinäisistä kaupungin laitoksista	„	1,022,561: 70	1,172,450: —
6. Valtioavut	„	70,768: —	93,823: —
7. Kaupungin teknilliset laitokset	„	5,848,150: —	8,806,400: —

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 67 vuodelta 1915 sekä n:ot 50, 61 ja 63 vuodelta 1916; valt. pöytäk. 29. 12. 20 §.

8. Puhtaanapitolaitos	Smk	360,980: —	407,480: —
9. Sekalaiset tulot	„	171,516: —	199,060: —
10. Lainat	„	2,202,000: —	2,283,011: 99
11. Verotus	„	7,352,233. 18	12,678,705: 46
Yhteensä Smk		21,056,019: 88	31,557,641: 45

Rahatoimikamari oli laatinut budjetin sillä edellytyksellä, että sotatilaa seurauksineen taloudellisella ja raha-asiaain alalla edelleen jatkui vuonna 1917. Varovaisuus kehoitti nimittäin tähän nähden ottamaan lukuun lisääntyneet menot ja kohonneet hinnat. Järjestys oli pääasiassa sama kuin 1916 vuoden rahäsäännön. Vuosien 1917 ja 1916 väliset eroavaisuudet johtuivat pääasiallisimmin seuraavista seikoista.

Kaupungin
velat.

Ensimmäisen pääluokan, Kaupungin velat, kohdalle merkittiin 1917 vuoden menosääntöön vahvistettujen kuoletussuunnitelmain ja lainasopimusten määräysten mukaisesti kaupungin obligatiolainain vuotuismaksut ja lainakustannukset. Korkojen edellytettiin kohoavan tuntuvasti eli Smk:sta 2,725,630: 95 Smk:aan 3,114,787: 78, siis Smk:lla 389,156:83. Tämä lisäannos johtui siitä, että kaupunki oli k. senaatin tammikuun 25 päivänä vahvistaman kaupunginvaltuuston päätöksen nojalla ottanut 25,000 markan määräisiä velkakirjoja vastaan yhteensä 12,000,000 markan suuruisen 5 %:n lainan. Menot tämän pääluokan kohdalla osoittivat lisäannosta Smk 691,078: 64 vuoden 1916 menosääntöön verraten.

Kaupungin
virastot.

Toiseen pääluokkaan, Kaupungin virastot, tehtiin ainoastaan vähäisiä muutoksia. Kaupunginvaltuuston aikaisemmin tekemän päätöksen ¹⁾ johdosta merkittiin maistraatinsihteerin ja ensimmäisen julkisen notaarin palkaksi 2,000 markkaa 1916 vuoden menosäännön 2,500 markan sijasta sekä lisäksi uusi 1,000 markan erä toisen julkisen notaarin palkkaamiseksi. Uutena eränä merkittiin edelleen 1,500 markkaa yhden vahtimestarin palkkaamiseksi maistraattiin. Maistraatin esitys kanslistinsa palkan korottamisesta 1,800:sta 2,400 markkaan evättiin, mutta sen sijaan oikeutettiin mainittu kanslisti saamaan 10 %:n palkankorotuksen 5 ja 10 vuoden palveluksen jälkeen, jota korotusta varten merkittiin 180 markkaa. — Raastuvanoikeus nimisessä osastossa sai yksi nuorempi oikeusneuvosmies korotusta 10 vuoden palveluksesta, heinäkuun 1 päivästä 1917 lukien. Väliaikaisen viidennen osaston ja ensimmäisen osaston väliaikaisen toisen jaoston menosäännöt merkittiin kaupunginvaltuuston lokakuun 24 päivänä tekemän päätöksen mukaisesti ²⁾ 30,250 ja 16,450 markan määräisinä. Tämän mukaisesti tuli väliaikaisen viidennen osaston kaupun-

¹⁾ Ks. 1915 vuod. kert. siv. 63 — ²⁾ Ks. tätä kert. siv. 75.

ginpalvelijoille palkankorotusta 5 vuoden palveluksesta yhteensä 400 markkaa sekä väliaikaisen toisen jaoston toiselle ylimääräiselle oikeusneuvosmiehelle 4,000 markan palkka 1916 vuoden menosäännön 2,400 markan sijasta. Palkankorotusta 10 vuoden palveluksesta koko vuodelta merkittiin kolmelle kaupunginpalvelijalle. — Ulosotto-laitos nimiseen osastoon merkittiin lisäystä Smk 1,896: 67, etusijassa eräille ulosottoapulaisille 5 ja 10 vuoden palveluksesta tulevain korotusten johdosta. Raatihuoneenarkiston tarverahoja korotettiin 3,000 markalla 1). Kaikkiaan merkittiin lisämenoja tämän pääluokan kohdalle Smk 10,418: 34 1916 vuoden menosääntöön verraten.

Kolmannessa pääluokassa, Kunnallishallinto, korotettiin 2) kaupunginvaltuuston kokoussalin vuosivuokraa 4,000 markalla, minkä johdosta valtuuston huoneistojen vuosivuokra kohosi Smk:aan 13,133: 34. Kaupunginvaltuuston kanslian apulaissihteerille, notaarille ja vahtimestarille merkittiin ikäkorotusta 5 vuoden, kanslistille taas 10 vuoden palveluksesta. Sen ohessa oli kansliaan asetettava apulaiskanslisti 1,800 markan vuosipalkoin. Kaupunginvaltuuston tarverahain määrärahaa korotettiin 10,000 markalla. — Rahatoimikamarin menosääntöön merkittiin 3) palkkiot varajäsenille osanotosta kamarin kokouksiin. Ikäkorotus 10 vuoden palveluksesta, kesäkuun 1 päivästä lukien, merkittiin sihteerille ja toiselle apulaissihteerille, minkä ohessa mainituille sihtereille myönnettiin henkilökohtaista palkanlisäystä, filosofianmaisteri G. Estlanderille 3,000 ja filosofianmaisteri K. Reinille 2,000 markkaa. Apulaisvahtimestarien palkkoja korotettiin, toisen 300 ja toisen 480 markalla. Kamarin tarverahat korotettiin 15,000:sta 25,000 markkaan. — Rahatoimikonttorin kohdalle merkittiin kaupunginvaltuuston konttorin virkamiehille vahvistamat 4) palkkaedut. Sen lisäksi merkittiin kaupunginkamreerille sekä yhdelle vanhemmalle ja yhdelle nuoremmalle kirjurille ikäkorotus 10 vuoden sekä edelleen yhdelle nuoremmalle kirjurille 5 vuoden palveluksesta. Uutena eränä merkittiin 3,600 markan määräraha toimitustehtävään hoitamiseksi. Määrärahaa, 600 markkaa, laskujen perimispalkkiota varten ei ollut menosäännön ehdotuksessa. Tämän palkkion sijasta, joka aikaisemmin oli annettu varain perimistä hoitaneille konttorin kahdelle vahtimestarille, korotettiin mainittujen viranpitäjäin palkkaa kumpaisenkin 300 markalla. Vahtimestarinapulaisen palkka merkittiin korotettuna 200 markalla, koska oli osoittautunut mahdottomaksi aikaisemmalla palkalla saada kelpollista vahtimestarinapulaista. Siihen nähden että verolippujen lukumäärä oli tuntuvasti lisääntynyt,

Kunnallis-
hallinto.

Palkanlisäys
rahatoimika-
marin sihtee-
rille ja apulais-
sihteerille.

1) Ks. tätä kert. siv. 76. — 2) S:n siv. 77; valt. pöytäk. 12. 12. 11 §. — 3) Ks. tätä kert. siv. 77. — 4) S:n siv. 69.

korotettiin niiden jakelusta maksettavaa palkkiota 500 markalla. Edelleen korotettiin tarverahain määräraha 10,000:stä 15,000 markkaan. — Liikennekonttori nimisestä osastosta poistuivat liikennekamreerin kuoleman johdosta hänen henkilökohtainen palkanlisäyksensä ja ikäkorotuksensa. Yksi vanhempi kirjuri ja kirjanpitäjä saivat korotusta 10 vuoden palveluksesta. Polttoainemääräraha merkittiin 21,000 markan määräisenä aikaisemman 10,000 markan määrän sijasta. — Satamakonttorin menosääntö pysyi pääasiallisesti ennallaan. — Tilastokonttorin menosääntö kohosi tuntuvasti kaupunginvaltuuston päättämän uuden palkkasäännön 1) johdosta. Ensimmäiselle aktuaarille merkittiin ikäkorotus 5 vuoden palveluksesta. Konttorin ylimääräisten apulaisten palkkaumääräraha vähennettiin 3,800 markkaan, sen johdosta että vakinaista henkilökuntaa oli lisätty. Sitä vastoin korotettiin painatuskulujen määräraha hinnannousun ja julkaisujen lukumäärän lisääntymisen johdosta 20,000:sta 30,000 markkaan. — Rakennustarkastuskonttorin menosääntöön merkittiin ikäkorotukset kanslistille ja apulaiskanslistille. — Revisionilaitoksen menosääntöön merkittiin reviisorille ikäkorotus 5 vuoden palveluksesta. Uutena eränä merkittiin 400 markkaa korvaukseksi kaupungin irtaimen omaisuuden inventtaajain matkoista. Inventtaajain palkkiomääräraha korotettiin 2,100 markasta 2,800 markkaan. — Verotusvalmistelukuntaa varten merkittiin kaupunginvaltuuston päätöksen 2) mukaisesti asiantuntijain palkkioiksi 1,000 markkaa sekä jäsenten palkkioiksi 5,100 markkaa. Ylimääräisten apulaisten palkkaumääräraha korotettiin 21,000 markkaan. Edelleen merkittiin sihteerin palkka korotettuna 5,000 markasta 8,000 markkaan sekä toisen sihteerin palkaksi 5,000 markkaa 3). — Holhouslautakunnan sihteerin palkka korotettiin 1,500:sta 1,800 markkaan. — Kunnalliselle työnvälitystoimistolle vahvistettiin seuraava uusi:

Kunnallisen työnvälitystoimiston palkkasääntö.

Kunnallisen
työnvälitystoi-
miston uusi
palkkasääntö.

1 johtaja	Smk 6,000:—
1 miesapulainen	„ 3,000:—
1 miesapulainen	„ 1,500:—
2 naisapulaista, kumpikin 2,400:— ..	„ 4,800:—
1 naisapulainen	„ 2,000:—
1 vahtimestari, paitsi vapaata asuntoa, polttopuita ja valoa	„ 1,680:—

Edelleen päätti kaupunginvaltuusto oikeuttaa johtajan ja kaikki apulaiset saamaan 10 %:n korotuksen pohjapalkalleen 5 ja

1) Ks. tätä. kert siv. 79. — 2) S:n siv. 81. — 3) S:n siv. 81.

10 vuoden palveluksesta. 1917 vuoden menosääntöön merkittiin uutena eränä vuokraa varten Smk 6,193:55. Kunnallisen työnvälitystoimiston menosääntö kohosi siten kaikkiaan Smk:lla 11,133:55. — Sosialilautakunnankin menosääntö kohosi, sen johdosta että sihteerin palkka korotettiin 5,000:sta 8,000 markkaan. — Menot tämän pääluokan kohdalla lisääntyivät kaikkiaan Smk:lla 134,671:87.

Neljännän pääluokan, Palolaitos, kohdalla johtui menojen lisääntyminen 312,610:stä 370,960 markkaan siitä, että kaupunginvaltuuston päätöksen ¹⁾ johdosta oli palkankorotus 10 vuoden palveluksesta merkitty palomestarille sekä perustettu uusi palomestarin-apulaisen virka, jonka pitäjä, ruiskumestari. A. Leskinen, vakinaisen palkkansa 3,000 markan lisäksi sai pitää hänelle aikaisemmin ²⁾ myönnetyn 1,600 markan suuruisen henkilökohtaisen palkanlisäyksen; kaksi korpraalia oli ylennetty kersanteiksi, minkä ohessa kallis aika vihdoin aiheutti vaatetus-, lämmitys- y. m. menojen kohoamisen.

Palolaitos.

Viidennen pääluokan, Poliisilaitos, kohdalla oli kesäkuun 22 päivänä annetun asetuksen johdosta huomattavana menojen kohoaminen ³⁾ Smk:aan 957,718:02.

Poliisilaitos.

Kuudennen pääluokan, Yleiset rasitukset, menosääntöön merkittiin ainoastaan kaupungille säännöllisten olojen vallitessa majotusrasituksesta koituvat kustannukset, jota vastoin muut sotatilasta johtuvat menot merkittiin eri tilille budjetin ulkopuolella. Majotuslautakunnan kohdalle merkittiin kaupunginvaltuuston aikaisemman päätöksen ⁴⁾ mukaisesti kielenkääntäjälle sota-aikana tuleva 600 markan palkanlisäys.

Yleiset rasitukset.

Seitsemännen pääluokan, Terveysten- ja sairaanhoito, kohdalla korotettiin terveydenhoitolautakunnan jäsenten palkkiomäärärahaa lukuisampain kokousten johdosta 1,000 markalla sekä kaupunginvaltuuston päätöksen ⁵⁾ johdosta sihteerin palkkaa niinkään 1,000 markalla. Toiselle kaupunginlääkärille merkittiin ikäkorotus. Edelleen merkittiin kaksi uutta erää, 1,200 markkaa lääkärin palkkaamiseksi kasvattilasten hoitoa valvomaan sekä 800 markkaa virka-huoneiston vuokraamiseksi toiselle kaupunginlääkärille ⁶⁾. Kannatus-apua nauttiviin yksityisiin poliklinikkoihin nähden kaupunginvaltuusto määräsi aikaisemmin vahvistettujen ehtojen lisäksi noudatettavaksi että, jos asianomaiset johtajat ovat kahta viikkoa kauemmin estyneinä laitoksiaan johtamasta, on viransijaisena toimiva johtaja terveydenhoitolautakunnan hyväksyttävä. — Terveystoimiston veneerien tautien vastustamiseksi menosääntöön merkittiin uusina erinä 2,400 markkaa veneerisiä tauteja sairastavain naisten kuljettamiseksi ⁷⁾

Terveysten- ja sairaanhoito.

Yksityispoliikkain apurahain nauttimisehdot.

¹⁾ Ks. tätä kert. siv 70. — ²⁾ Valt. pöytäk. 10. 10. 15 §. — ³⁾ Ks. tätä kert. siv. 88. — ⁴⁾ S:n siv. 109. — ⁵⁾ S:n siv. 90. — ⁶⁾ S:n siv. 90. — ⁷⁾ S:n siv. 92.

ja 600 markkaa siivoojattaren palkkaamiseksi. — Terveystieteiden tutkimusten laboratorioin menosääntöön merkittiin johtajan ¹⁾ palkaksi 9,000 markkaa aikaisemman määrän 8,000 markan sijasta sekä edelleen henkilökohtaista palkanlisäystä vahtimestarille 300 markkaa. Siivoamista ja tarverahoja varten merkittiin uusi 2,000 markan erä, jota paitsi kojeita y. m. varten olevaa määrärahaa korotettiin. — Lihantarkastusaseman menosäännöstä poistui väliaikaisen osaston määräraha, minkätähden ylimääräisen henkilökunnan palkkausmääräraha korotettiin 22,400 markasta 27,400 markkaan. Koko määrärahasumma oli 99,350 markkaa 1916 vuoden menosäännön 117,400 markan sijasta. — Marian sairaalan menosääntöön tuli, paitsi ikäkorotuksia, lisää 1,200 markan määräraha toisen amanuenssin palkkaamiseksi kirurgiselle osastolle. Emännöitsijän apulaisen sijasta merkittiin 1,500 markkaa toisen emännöitsijän palkkaamiseksi. Nickbyn mielisairaalan menosäännössä laskettiin menot edellyttäen potilaita olevan 376 vuoden 1916 menosäännön ²⁾ 300 potilaan sijasta. — Kaupungin sairaalain sairaanhoitohenkilökunnan vaatetusapua koskevan kysymyksen yhteydessä päätti ³⁾ kaupunginvaltuusto antaa kaupungin sairaalaylihallituksen toimeksi harkita, eikö puheenalaisten määrärahan tarkoitus olisi saavutettavissa kaupungille halvemmalla tavalla, esim. noudattamalla samaa menettelyä kuin valtion sairaaloissa, sekä aikansa antaa valtuustolle seikkaperäisen ehdotuksen asiasta. — Kaikkien sairaalain ruuanpito-, polttoaine- ja lääkemäärärahoja korotettiin tuntuvasti. Tämän pääluokan menot osoittivat lisäennystä kaikkiaan Smk 675,415: 68.

Hoitohenkilökunnan työpöytä.

Vaivaishoito.

Kahdeksannen pääluokan, Vaivaishoito, kohdalla merkittiin vaivaishoitohallituksen sihteerille henkilökohtaista palkanlisäystä 3,000 markkaa. Hallituksen kaikkien kirjuriapulaisen palkat vahvistettiin samaksi määräksi, 1,500 markaksi, minkä ohessa myönnettiin määräraha yhden uuden kirjuriapulaisen palkkaamiseksi. Toisen vahtimestarin palkka korotettiin 480:sta 960 markkaan. — Kunnalliskodin kohdalla korotettiin konttoristin palkka 2,400:sta 3,000 markkaan. Uusi 900 markan määräraha merkittiin yhden sairaanhoitajattaren, samaten 900 markkaa lämmittäjä-mekanikon ja 600 markkaa sianhoitajan palkkaamiseksi. Edelleen korotettiin lämmittäjien palkat 540:stä 600 markkaan. Ruuanpitoa, vaatetusapua ja polttoaineita varten olevia määrärahoja korotettiin tuntuvasti. Kaikkiaan kohosivat kunnalliskodin ja sen yhteydessä olevain laitosten yhteiset määrärahat 4,444 markkalla, kunnalliskodin Smk:lla 78,428: 40, työlaitoksen Smk:lla 12,939: 80 ja lastenkodin Smk:lla 13,904: 10. Laitosten ulkopuolella hoidetuista köyhistä laskettiin olevan lisäme-

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 70. — ²⁾ Sin siv. 38. — ³⁾ Valt. pöytäk. 29. 12. 20 §.

noja 174,500 markkaa, lähinnä elätteelleantokulujen kohoamisen johdosta. — Kaikkiaan lisääntyivät menot tämän pääluokan kohdalla Smk:lla 307,096: 30.

Yhdeksännen pääluokan, Opetus- ja sivistyslaitokset, kohdalla kohosi valmistavan poikain ammattikoulun työpajahuoneiston vuokra Smk:lla 583: 35, mutta koulun menosääntö kokonaisuudessaan aleni veistoa varten olevan rinnakkaisosaston lakkauttamisen johdosta. Yhdelle opettajalle merkittiin ikäkorotus 10 vuoden palveluksesta. — Tyttöjen ammattikoulun menosääntö sitä vastoin osoitti lisäännystä Smk 10,577: 50, josta määrästä 3,080 markkaa kaupunginvaltuuston aikaisemman päätöksen ¹⁾, mukaisesti oli ikäkorotusta vakinaisille opettajattarille. Kaupunginvaltuuston aikaisemman päätöksen ²⁾ mukaisesti oli perustettava rinnakkaisluokka pukuompelua varten, minkä johdosta m. m. asetettaisiin 2 uutta opettajatarta. — Kauppaoppilaitoksille myönsi kaupunginvaltuusto kannatusapua yhteensä 94,500, markkaa, sillä ehdolla että niistä luovutettiin jokin määrä vapaasijoja Helsingistä kotoisin oleville oppilaille. Vastikään perustetulle teknilliselle oppilaitokselle myönnettiin 10,000 markan apuraha, sillä ehdolla että Helsingistä kotoisin oleville oppilaille luovutettiin 8 vapaasijaa ja oppilaitoksen koko osakepääoma maksettiin 1917 vuoden kuluessa. — Kansakoulujen menosäännöissä oli lisäännys ruotsinkielisten kansakoulujen kohdalla Smk 120,060: 85 ja suomenkielisten Smk 190,990: 79, etusijassa sen johdosta että eräät kansakoulutalot oli luovutettu sotaväen käytettäväksi ja sijaan vuokrattu muita huoneistoja. Uutena eränä merkittiin ruotsinkielisten koulujen kohdalle 40,000 markkaa kaluston ostamiseksi Topeliuskadun uuteen kansakouluun ³⁾. Kansakoulujohtokuntain ja rahatoimikamarin esityksestä myönsi kaupunginvaltuusto budjettia järjestäessään kansakouluntarkastajille A. Liliukselle ja Pesoselle kumpaiselkin 2,000 markan henkilökohtaisen palkanlisäyksen. Edelleen merkittiin kansakoulujen menosääntöihin korotetut määrärahat polttoaineita, halkojenhakkuuta y. m. varten, jota paitsi m. m. suomenkielisten koulujen oppilaiden ruokintamääräraha korotettiin 8,700 markasta 23,000 markkaan. Ruotsinkielisen pikkukouluseminaarin määrärahaa korotettiin 1,500 ja suomenkielisen 1,000 markalla. Kansakoulujen budjettiin merkittiin ³⁾ edelleen 13,000 markan määräraha hammaslääkäri A. Aspelundin kansakoulu- ja lastentarhaoppilaiden hammaspoliklinikan voimassapitoon sekä 1,000 markkaa poliklinikan konekaluston täydentämiseksi ³⁾. — Aistiviallisia ja raajarikkoisia lapsia varten olevaa määrärahaa korotettiin 4,500 markalla. Vastanottokodin oppipoikaosasto pidettäisiin edelleen voimassa ⁴⁾, minkä

Opetus- ja sivistyslaitokset.

Määräraha teknilliselle oppilaitokselle.

Henkilökohtainen palkanlisäys kansakouluntarkastajille.

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 70. — ²⁾ S:n siv. 100. — ³⁾ S:n siv. 98. — ⁴⁾ S:n siv. 99.

johdosta laitoksen menosääntö vahvistettiin 37,775 markaksi 1916 vuoden 26,810 markan sijasta. Laiminlyötyjen ja huonohoitoisten lasten laitoksista sekä yksityisestä elätteellannosta ja jatkokasvatuksesta laskettiin olevan kustannuksia yhteensä 322,970 markkaa edellisen vuoden menosäännön Smk:n 268,270: 81 sijasta. — Kansanlastentarhoille myönnettiin määrärahoja yhteensä Smk 407,195: 64 vastaavan määrän ollessa edellisenä vuonna Smk 285,123: 79. — Kaupungin kirjaston menojen lisäännys oli Smk 19,765: 16; Kallion haarakirjastoa varten myönnettiin 1,380 markkaa yhden uuden amanuenssin palkkaamiseksi. — Työväenopiston menot laskettiin 62,400 markaksi 1916 vuoden 54,400 markan sijasta. — Musiikkilautakunnan menosäännössä korotettiin kaupunginorkesterin määrärahaa 30,000 markalla eli 200,000 markkaan henkilökunnan lisäämisen ja soittajain palkankorotusten johdosta. Kaupunginvaltuusto päätti maaliskuun 10 päivänä 1914 ¹⁾ vahvistettua kolmen vuoden aikaa, jonka kuluessa Helsingin kaupunginorkesteria pidettäisiin voimassa, jatkettavaksi yhdellä vuodella eli soitantokauden 1917—18 loppuun. — Kaikkiaan osoittivat menot tämän pääluokan kohdalla lisäännystä Smk 641,634: 69.

Kaupunginorkesterin voimassaapito.

Kauppahallit.

Kymmenennen pääluokan, Kauppahallit ja kauppatorit, kohdalla oli menojen lisäännys 7,240 markkaa.

Kaupungin teknilliset laitokset.

Yhdennentoista pääluokan, Kaupungin teknilliset laitokset, kohdalla kohosi teknillisten laitosten hallituksen määräraha 1,000 markalla, sen johdosta että sihteerin palkaksi merkittiin 4,000 markkaa aikaisemman 3,000 markan määrän sijasta. Hallituksen menosääntö päättyi 15,000 markkaan, josta määrästä 5,000 markkaa merkittäisiin kunkin laitoksen osalle. — Vesijohtolaitokseen nähden päätti kaupunginvaltuusto budjetinjärjestelyn yhteydessä tammi-kuun 1 päivästä 1917 maksettavaksi assistentille, insinööri J. L. Lilljalle ja kemistille, filosofianmaisteri G. K. Bergmanille vuotuista henkilökohtaista palkanlisäystä kumpaisellekin 3,000 markkaa. Erikoiseriin nähden on huomattava hallintokustannusten kohoaminen 5,867 markalla, vedennostokustannusten 15,000 ja kemiallisen puhdistuksen 20,000 markalla. Putkiverkon menot kohosivat 6,900 markalla. Uutistöitä varten merkittiin 100,400 markkaa. Vesijohtolaitoksen menosääntö päättyi kaikkiaan 916,530 markkaan. — Kaasulaitoksen menosäännössä kohosivat menot tarveaineista ja kaasunvalmistuksen työkuksannuksista 557,500 markasta 960,000 markkaan ja höyrykattilakäytönkin kustannusten laskettiin nousevan 28,500 markasta 80,000 markkaan. Kaasulaitoksen koko menosääntö kohosi 1,548,554 markkaan. — Sähkölaitoksen menosääntöön merkittiin uudelle toimitusjohtajalle henkilökohtaista palkanlisäystä

Henkilökoh-
tainen palkan-
lisäys assis-
tentti J. L. Lill-
jalle ja kemisti
G. K. Bergma-
nille.

¹⁾ Ks. 1914 vuod. kert. siv. 100—108.

3,500 markkaa ¹⁾. Sen ohessa kaupunginvaltuusto budjetinjärjestyksen yhteydessä päätti ensimmäisen käyttöinsinöörin sekä johtoverkko-, mittari- ja johtotyöosaston johtajain pohjapalkkoja korotettavaksi kutakin 1,200 markalla ja siis puheenalaiset palkat merkittäväksi korotettuina 8,400 markkaan. Laitoksen käyttökustannusten, jotka 1916 vuoden menosäännössä oli arvattu 1,149,500 markaksi, mihin lisäksi tosin oli myönnetty 800,000 markan määräraha, laskettiin vuonna 1917 kohoavan kokonaiseen 3,161,400 markkaan. Tämä tavaton menonlisäys johtui pääasiallisimmin polttoainemäärärahoista, jotka oli 1916 vuoden menosäännön 784,000 markasta korotettu 2,700,000 markkaan, lukien yksikköhinnaksi 60 markkaa syleltä, lukuun otettuina purkaus ja pienennys. Tätä menoerää vastasi kaupunginvaltuuston vahvistama ¹⁾ sähkövoiman hinnan korotus. Toinen erä, jota niinkään tuntuvasti korotettiin ja joka siten osaltaan lisäsi laitoksen käyttökustannuksia, oli määräraha halkolämmitystä varten tarvittavain ylimääräisten lämmittäjien palkkaamiseksi. Tämä määräraha oli 1915 vuoden menosäännössä 9,000 markkaa, korotettiin 1916 vuoden menosäännössä 28,000 markkaan ja arvattiin nyt kokonaiseksi 65,000 markaksi. Kunnossapitoa ja korjausta varten merkittiin uusi 120,000 markan määräinen erä. Sähkölaitoksen menosääntö päättyi 4,211,300 markkaan. — Yhdenentoista pääluokan menot nousivat kaikkiaan 6,676,384 markkaan, osoittaen lisäännystä 2,759,503 markkaa. Sekä budjettivaliokunnan mietinnössä että kaupunginvaltuuston käsittelyssä huomautettiin tärkeäksi, että teknillisten laitosten palkkaolot järjestettiin niin edullisiksi, että kaupunki voi palveluksessaan pysyttää kelvollisia voimia. Teknilliset laitokset olivat erikoisasemassa sikäli, että ne tuottivat kaupungille tuntuvaa tuloa, jonka määrä riippui siitä, miten johtavat miehet täyttivät tehtävänsä.

Teknillisten
laitosten palk-
kausolot.

Kahdestoista pääluokka, Katu- ja laiturivalaistus, osoitti meno-
nojen lisäännystä 33,350 markkaa, ja oli menot laskettu edellyttäen
supistettua katuvalaistusta jatkuvan koko vuoden 1917.

Katu- ja laitu-
rivalaistus.

Kolmannentoista pääluokan, Kaupungin yleiset työt, kohdalla
osoitti palkkausten erä kohoamista Smk 53,305: 82, lukuun otettuina
tonttien tasapunnituskustannukset, joita varten kaupunginvaltuus-
ton päätöksen ²⁾ mukaisesti merkittiin 35,000 markkaa. Rakennusten
ja talojen korjauksesta ja kunnossapidosta laskettiin olevan kustan-
nuksia 289,140 markkaa 1916 vuoden 189,100 markan sijasta. Uutis-
töiden määräraha kohosi 352,200 markasta Smk:aan 1,613,861:99 ³⁾.
— Katujen ja yleisten paikkain korjausta ja kunnossapitoa varten
osoitettiin 134,050 sekä uutistöitä varten 164,250 markkaa eli yh-

Kaupungin
yleiset työt.

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 106. — ²⁾ S:n siv. 143. — ³⁾ S:n siv. 55 ja 56.

teensä 298,300 markkaa 1916 vuoden 332,350 markan sijasta. — Kanavain ja viemärien korjausta ja kunnossapitoa varten osoitettiin 110,200 markkaa ja uutistöitä varten 153,200 markkaa 1916 vuoden menosäännön kaikkiaan 81,100 markan sijasta. Näihin eriin sisältyi m. m. 21,000 markkaa viemärien jatkamiseksi Tokan-kadulta Ursinin kalliolle ja 27,200 markkaa Sörnäsintien rantatien alaisen viemärien pitentämiseen. — Teiden ja viertoteiden korjausta ja kunnossapitoa sekä uusien viertoteiden teettämistä varten osoitettiin 73,500 ja 49,100 markkaa 1916 vuoden 42,150 ja 550 markan sijasta. — Satamain korjausta ja kunnossapitoa varten merkittiin 187,100 markkaa sekä uutistöitä varten m. m. 550,000 markkaa Santa- ja Busholman tasoitus- ja laituritöiden jatkamiseksi 1). — Istutuksia varten merkittiin määrärahoja 372,365 markkaa 1916 vuoden 230,330 markan sijasta. Ruoholahdenkadun käyttämättömän tontin n:o 13 tasoittamisesta 2) laskettiin olevan kustannuksia 16,900 markkaa ja Vuorimiehenkadun tontin n:o 6 järjestämisestä 3) 25,000 markkaa. — Puhtaanapitolaitoksen korjauksia ja kunnossapitoa sekä uutistöitä varten merkittiin 684,450 markkaa 1916 vuoden menosäännön 459,300 markan sijasta. — Myöskin yleisen makkien puhtaanapidon menot kohosivat tuntuvasti eli 306,900 markasta 491,700 markkaan. — Työkaluja varten merkittiin 116,900 ja sekalaisia menoja varten 278,000 markkaa, vastaavain määrain ollessa 1916 vuoden menosäännössä Smk 50,036: 45 ja 95,000: —. Jälkimmäisen erän kohoaminen johtui siitä, että työpalkkain korotusten varalta osoitettiin 180,000 markkaa 84,000 markan sijasta ja uutena eränä merkittiin 87,000 markkaa, sen johdosta että vuoden 1917 siirtyneisiin työmäärärahoihin tarvittiin lisäystä tarvehintain kohoamisen vuoksi. — Budjettivaliokunnan ehdotuksesta päätti kaupunginvaltuusto kehoittaa rahatoimikamaria ja kaupungin yleisten töiden hallitusta ottamaan harkittavaksi, mihin toimiin olisi ryhdyttävä puhtaanapitolaitoksen kustannusten huojistamiseksi ja tulojen kartuttamiseksi.

Puhtaanapito-
kustannusten
huojistaminen.

Eläkkeet ja
apurahat.

Neljännentoista pääluokan, Eläkkeet ja apurahat, kohdalla vähenivät menot 5,793 markalla ja päättyivät vuoden 1917 menosäännössä kaikkiaan Smk:aan 92,009: 67.

Sekalaiset me-
not.

Viidennentoista pääluokan, Sekalaiset menot, kohdalla laskettiin ent. seurahuoneen menojen kohoavan 36,300 markasta 50,030 markkaan, osittain kohonneiden polttoainekustannusten johdosta. Kaupungin talojen polttoaine-, valaistus- ja vedenkulutusmäärärahoja korotettiin kauttaaltaan, minkä ohessa talonmiestenkin palkkioita hiukan lisättiin. Kunnallisten työväenasuntojen talonmiesten palk-

1) Ks. tätä kert. siv. 58—60. — 2) S:n siv. 56 ja 57. — 3) S:n siv. 13 ja 14.

kiot korotettiin 1,500 ja 1,020 markasta 1,800 ja 1,080 markkaan, jota paitsi korjauskustannuksia varten merkittiin korotetut määrärahat. Bengtsärin ja Toivoniemen maatilain kustannukset laskettiin 13,600 ja 5,000 markaksi 1916 vuoden 12,000 ja 2,540 markan sijasta. Uutena eränä merkittiin 5,600 markkaa Nickbyn sairaalan raitiotiealueen lunastamiseksi ¹⁾. — Henkikirjoittajan palkkiomäärärahaa korotettiin 500 markalla, ja uutena eränä merkittiin 600 markkaa hänen huoneistonsa siivoamista varten. Helsingin pörssiä varten ollut määräraha poistui. Kunnallisen keskustoimiston kannatusapu korotettiin 12,980 markasta 17,000 markkaan. Uutena eränä merkittiin 200,000 markkaa polttoaineita varten rahatoimikamarin harkinnan mukaan käytettäväksi eri virastojen ja laitosten lisämäärärahoiksi. Niinikään merkittiin 200,000 ²⁾ markkaa semmoisten yleishyödyllisten yritysten avustamiseksi, jotka aikaisemmin olivat saaneet kannatusapua anniskeluosakeyhtiön voittovaroista. Edelleen merkittiin Korkeasaaren ja Seurasaaren laitosten kunnossapitoa varten kaupunginvaltuuston päätöksen ³⁾ mukainen määräraha. Kaupungin virka- ja palvelusmiesten kalliinajalisäyksiä varten merkittiin 1,031,000 markkaa. — Verotettujen varojen ja muiden tulojen poistoa ja palautusta varten osoitettiin 375,000 markkaa. — Tämä pääluokka osoitti menojen lisäännystä 1,473,610 markkaa.

Varamääräraha
polttoaineita
varten.

Yleishyödyllisten
yritysten
avustaminen.

Kuudennentoista pääluokan, Arvaamattomat tarpeet, kohdalla korotettiin kaupunginvaltuuston käyttövaroja 100,000 markalla, joten ne nousivat 600,000 markkaan.

Kaupunginvaltuuston
käyttö-
varat.

Tulosääntöön merkittiinsäästönä vuodelta 1916 700,000 markkaa. Ensimmäisen osaston, Korot, kohdalla laskettiin kaupungin lainaobligatioiden korot 40,000 markaksi 1916 vuoden 14,000 markan sijasta. Tontinlunastusten korot vähenivät 350,000 markasta 270,000 markkaan. Sitä vastoin kohosi erinäisten korkojen erä 400,000 markalla eli 600,000 markkaan, sen johdosta että kaupungin saamiset, lukuun otettuina vuoden varrella otettu velkakirjalaina, vuoden vaihteessa nousivat 18,000,000 markan vaiheille. Se seikka ettei tätä tuloerää ollut laskettu suuremmaksi, johtui siitä, että oli vaikea sijoittaa varoja korkeampaa korkoa vastaan ja että vuoden varrella täytyi käyttää melko suuria rahamääriä. Kaupungin lahjoitusrahastojen korot laskettiin 21,000 markaksi samoin kuin vuonna 1916. Vallilan lainarahaston korot ja teknillisten laitosten etuantien korot merkittiin 12,500 ja 11,000 markaksi 1916 vuoden 12,500 ja 20,000 markan sijasta. Tulojen lisäännys tämän osaston kohdalla oli kaikkiaan 406,000 markkaa.

Tulot. Säästö.
Korot.

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 8. — ²⁾ S:n siv. 117. — ³⁾ S:n siv. 58.

Tontinlunastukset.

Toisen osaston, Tontinlunastukset, kohdalla kohosivat tulot 1,200,000 markalla.

Kaupungin kiinteä omaisuus.

Kolmannessa osastossa, Kaupungin kiinteä omaisuus, kohosivat tulot kaikkiaan 102,400 markalla. Tuotto kaupunkiin yhdistetystä alueesta laskettiin 762,950 markaksi eli lähes 100,000 markkaa suuremmaksi 1916 vuoden tulomäärää. — Ent. seurahuoneen vuokratulot kohosivat 23,700 markalla, lukuun otettuna 19,500 markan korvaus sikäläiselle pesulaitokselle annetusta höyrystä. Samaten kohosivat vuokratulot kunnallisista työväenasunnoista 36,400 markalla. Sitä vastoin vähenivät m. m. laivaveistämön vuokratulot 3,000 markalla ja Vuorimiehenkadun talon n:o 9 vuokratulot 7,000 markalla.

Tuloa tuottavat oikeudet.

Neljännessä osastossa, Tuloa tuottavat oikeudet, oli lisäännys kaikkiaan 80,500 markkaa. Liikennemaksut kohosivat 50,000, satamamaksut 10,000, nosturimaksut 1,200, siltamaksut 4,000 ja koira-vero ¹⁾ 13,000 markalla. Erä ulkomaalaisten maksuja ruokatarvaimyynnistä aluksesta väheni 3,300 markalla, ja taas tuulaaki meritse tulevista, ylämaan kaupunkeihin määrätystä tavaroista merkittiin 100 markaksi 1916 vuoden 1,000 markan sijasta.

Maksuja ja tuloja erinäisistä kaupungin laitoksista.

Viides osasto, Maksuja ja tuloja erinäisistä kaupungin laitoksista, osoitti tulojen lisäännystä Smk 149,888: 30. Tulot kaupungin sairaaloista merkittiin tuntuvasti kohonnein määrin, lähinnä sairausmaksujen korotuksen ²⁾ johdosta. Niinpä kohosivat tulot sairaanhoidosta Marian sairaalassa 45,000 markasta 53,000 markkaan ja Kivelän sairaalassa 8,000 markasta 11,000 markkaan. Vaivaishoidon maksettava korvaus varattomien sairaiden hoidosta erinäisissä sairaaloissa laskettiin 542,000 markaksi 1916 vuoden 420,000 markan sijasta. Sitä vastoin vähenivät terveydellisten tutkimusten laboratorin tulot 8,000 markasta 7,000 markkaan ja lihantarkastusaseman tulot 164,000 markasta 106,000 markkaan. Kaikkiaan laskettiin terveyden- ja sairaanhoidosta olevan tuloja 769,550 markkaa 1916 vuoden tulosäännön Smk:n 695,261: 70 sijasta. Edullisten työolojen johdosta laskettiin vaivaishoidon tulojen kohoavan 35,000 markalla. — Opetus- ja sivistyslaitosten tulojen laskettiin kohoavan 35,100 markalla, lähinnä sen johdosta että kaupunginorkesterista edellytettiin saatavan tuloja 120,000 markkaa 1916 vuoden menosäännön 90,000 markan sijasta. — Edelleen merkittiin tulot rakennustarkastuksen toimitusmaksuista korotettuina 10,000:sta 15,000 markkaan.

Valtioavut.

Kuudenteen osastoon, Valtioavut, merkittiin valmistavaa poikain ammattikoulua varten 35,900 markkaa ja tyttöjen ammattikoulua varten 15,150 markkaa 1916 vuoden tulosäännön vastaavain mää-

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 109 ja 110. — ²⁾ S:n siv. 90.

räin 30,600 ja 11,000 markan sijasta. Uutena eränä merkittiin alempain käsityöläiskoulujen valtioapu 13,605 markkaa, johtuen siitä että budjettiin aikaisemmin oli otettu ainoastaan nettomenot, jota vastoin nyt sekä menot että tulot merkittiin bruttomäärin. Tämä osasto osoitti lisäännystä kaikkiaan 23,055 markkaa.

Seitsemännen osaston, Kaupungin teknilliset laitokset, kohdalla kohosi vesijohtolaitos nimisessä luvussa m. m. erä tuloja vedenmyynnistä 100,000 markalla. Kaasulaitoksen kohdalla kohosivat erät tuloja yksityiskulutuksesta 1,050,000 markasta 1,736,000 markkaan ja katuvalaistuksen korvaus 187,800 markasta 199,900 markkaan, jota vastoin tulot sivutuotteista ja voitto tehdyistä töistä vähenivät, edelliset 20,000 ja jälkimmäinen 5,000 markalla. — Sähkölaitoksen kohdalla kohosivat erät korvaus yksityiskulutuksesta 4,500,000 markkaan, tulot raitiotiekäytöstä 375,000 markkaan sekä katuvalaistuksen korvaus 103,500 markkaan 1916 vuoden vastaavain määrain ollessa 2,475,000, 240,000 ja 87,150 markkaa. Uutena eränä tuli lisäksi korkoa kaupunginkassassa olevalta konttokuranttiltililtä 5,000 markkaa. — Kaikkiaan oli tulojen lisäännys tämän osaston kohdalla 2,958,250 markkaa.

Kahdeksannen osaston, Puhtaanapitolaitos, kohdalla oli tulojen lisäännys kaikkiaan 46,500 markkaa. Erä talonomistajain maksut kohosi 25,000 markalla ja korvaus katujen puhtaanapidosta, lumenajosta y. m. 21,500 markalla.

Yhdeksännessä osastossa, Sekalaiset tulot, kohosivat sopimusten mukaiset korvaukset 544 markalla Kallion kirkkoa ympäröiväin istutusten kunnossapidosta. Majoituksen korvaus tammikuun 18 päivänä 1882 annetun k. asetuksen johdosta merkittiin 27,000 markkaa suurempana 1916 vuoden tulosäännön vastaavaa määrää.

Kymmenennen osaston, Lainat, kohdalla osoitettiin 1911 vuoden obligatiolainasta Smk:n 543,111:99 suuruinen lisämääräraha kulkutautisairaala varten. Lisätyn kaupunginvaltuuston hyväksymistä edellyttäen merkittiin budjettiin Smk 239,351:36 XX kaupunginosan tasoitus- ja laituritöitä varten 1911 vuoden obligatiolainasta, minkä ohessa osoitettiin 1916 vuoden velkakirjalainasta samoja töitä varten Smk 310,648:64, vesijohdon laajentamista varten 95,400 markkaa, uuden höyrykattilan ja virranmuuntajan hankkimiseksi sähkölaitokseen 380,000 markkaa, Vallilan työväenasuntoja varten 567,500 markkaa sekä Busholman tavarasuojia varten 147,000 markkaa. Kokonaissumma oli Smk 2,283,011:99 1916 vuoden tulosäännön 2,202,000 markan sijasta.

Yhdennentoista osaston kohdalle merkittiin kunnan verovelvollisilta jäseniltä verottamalla otettavana määränä Smk 12,678,705:46.